

Г. 11

Буковина

1888

«Буковина» выходитъ
1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА
платна въ Чернівцяхъ
выносятся:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокій числа 15 кр.
въ графіцѣ Рехенберга,
улиця ратушева, ч. 21.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(Улиця лийна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

Всѣ предплатителѣ
доставлять съ каждымъ 3. чл-
сломъ безплатный лит. дода-
токъ.

ОПОВѢЩЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обшляють ся якъ найде-
шевше.

ОСИПЪ Ю. ГОРДИНЬСКІЙ-ФЕДЬКОВИЧЪ

упокоивъ ся на Выбухъ крови. Оттаку страшну вѣсть рознѣсь телеграфъ
30. Грудня 1887. року по всѣй Русѣ. Заридала велика руска родина на Вкраинѣ,
въ Галичинѣ, Угорщинѣ а найпаче въ Буковинѣ, заплакала й кожда щира душа
зъ великого роду матери Славы, заболѣло кожде сердце, що хотъ трохи знало,
кого утратила Русь, Славянина и людскость. А мы, братья, чи знаемо добре,
кого не стало мѣжь нами? Ледви; теперъ ажъ познавати станемъ, а познавши
заридаемъ, ще голоснѣйше, залиемъ ся кривавыми слезами. Та слезы, хотъ якъ
горячі, не вода цѣлюща, не оживлять вже бѣльшє снѣвнй груди, що утихли,
занѣмѣли на вѣки а вѣки. Тожъ и не ридати намъ, и не нарѣкати намъ, хотъ
якъ серцю тяжко, хотъ якъ оно болитъ, а сповняти волю пророка правды и
науки, списану Нимъ такъ гарно изъ за житя. Такъ лише покажемъ, що гѣднй
есъмо назвати такого славного мужа своимъ. . . .

«Задля тогожъ, рускій братья,
«Книжку, книжку въ руки!»

НА ДОБРАНѢЧЬ

ЮРІЮ ФЕДЬКОВИЧУ.

Въ Чернівцяхъ, та на рыночку
Тягнуть конѣ да й трумночку. —
Конѣ жвавѣ, конѣ карѣ,
Чомъ такъ звѣльна йдете въ парѣ? —
Йдемо зъ вѣльна, не спѣшимо,
Козаченька мы веземо,
Козаченько нашъ дрѣмае,
То й на насъ не натискае....

Ой надъ Прутомъ, надъ рѣкою
Йдутъ Гуцулы въ пышномъ строю.
Ой Гуцулы, Гуцулоньки,
Чомъ вы нынѣ та сумненькѣ? —
Капітану ноги ввели,
Та не вѣльно, бысмы взяли
Капітана на топоры
Та занесли въ синій горы!...

Въ городѣ подъ Цециною
Подолане йдутъ юрбою.
Не грѣхъ же вамъ дармувати,
Нынѣ буддень, а не свято? —
Ой ще бѣльше анѣжъ свято;
Попрощавъ бо зъ нами тато,
Що годувавъ душу нашу,
Добувавъ намъ долю красну!...

Изъ Катедрѣ йдутъ зъ свѣчками
Паны вилече зъ мужиками.
Щожъ то тутъ таке ся стало,
Що сихъ рѣжнихъ порѣвало? —
Всѣ вни спѣльный смутокъ мають;
Ой бо мужа днесъ ховають,
Що зъ шляхотского бувъ роду,
Прото живъ лишь для народу!...

Ой по мѣстѣ въ бубны бубнять,
Жовнярики въ трубы трубятъ.

Чи у походъ вы идете,
Що такъ глухо въ бубны бете? —
Ой не въ походъ мы идемо,
А такъ глухо въ бубны бемо,
А такъ сумно трубятъ трубы,
Бо вмеръ жовняръ жвавѣй, любѣй!

Ой за трумновъ-домовиновъ
Плаче Ненька-Русь зъ родиновъ:
Хто насъ буде годувати,
Хто за наше обставати?
Не плачь нене й рѣдне мила,
Тѣло лишь возьме могила,
Слово-духъ Его-жъ ме жити
Годувать насъ, боронити!

На Горячѣй, на цминтари
У могилу трумну склали,
Груда груду прикрывае,
Спѣвнѣй груди прилягае,
А вдовица зъ сиротами
Росить землю кровь-слезами,
Выхоръ вые, буря грае,
Вѣлымъ свѣгомъ грѣбъ вкрывае....

* * *

«На добранѣчъ Ти, вѣщуне!»
Кличуть рускѣ дѣти,
«Лягъ есь спати въ свѣтлѣ луны
«Въ заслѣженѣй квѣты, —
«Снижъ Ты, рускѣй Соловию,
«За Тобовъ всѣ тужимъ,
«А якъ тутки зазорѣе,
«Мы Тебе пробудимъ.»

Чернівцѣ, 2. (14.) Сѣчня 1888.

Омелянъ Мурашка.

ПОХОРОНЫ БЛ. П. ОСИПА ФЕДЬКОВИЧА.

Такъ поховали мы одного зъ наилучшихъ сыновъ Руси, бл. п. Осипа Федьковича! Кто бувъ Тарасъ для Украины, а Миркѣй для Галичины, — то бувъ Осипъ для Буковины. Тяжкій ударъ грянувъ на буковинскую Русь тай ще такъ неждано, несподѣвано! Нашъ бѣль безграничный, а полекшѣня тѣлько, що знаемо, що вся Русь-Украина зъ нами ревни и щиро сумуе-плаче.

«Наибѣльшу-жъ ѡдраду оставивъ намъ самъ покойникъ: велика-жъ бо его въ томъ заслуга, що мертва до недавна ще маса народу ворухнулась, ба навѣтъ уже зъ свѣдомыми братами заплакала надъ могилою нашего Боаяна. Нѣ грѣзна буря-метелица, нѣ грѣс-

кучѣй морозъ, ба навѣтъ темна нѣчь не спалила нашихъ селянъ, щобъ лично ѡддати послѣдну честь и прислугу тому, хто чтивъ ихъ и служивъ имъ цѣле свое жите вѣрно и щиро. Члены всѣхъ читальнѣ зъ околицъ Черновець насѣдили многочисленно; Топорѣвскѣй, хочъ блудили кѣлька годинъ, а таки не вернули домѡвъ; а чотыри члены выдѣлу читальнѣ зъ Ростѡкъ за Выжницю сѣли на вѣсть о смерти редактора «Буковины» 9. годинъ въ нѣчи на ковѣ, фхали цѣлу нѣчь неперестанно, важили житемъ, щобъ тѣлько звеличити своею присутностею похороны покойного Гуцула-спѣвака. Хочъ змученѣ до крайности, несли они разомъ зъ Подоланями лавровѣ вѣнцѣ ажъ на далекий цвин-

тарь, щобь омаѣти ними могилу свого найславнѣйшого брата. Отсе рѣчь не-абы-яка — отсе найбільша наша ѡдрада!

А друга ѡдрада наша — то сердечне сочувство старшихъ и молодшихъ братѡвъ. Передовсѣмъ потѣшила насъ Свѣтла «Руска Бесѣда» станиславѡвска, що выслала на похоронѣ своихъ представителѣвъ: председателя Ви. п. Теодора Стахевича и члена видѣлу Ви. п. Володим. Левицкого зъ вѣнцемъ и щиримъ письмомъ. Дальше Свѣтлѣ рускѣ товариства львѡвскѣ, филия «Просвѣты» въ Станиславѡвѣ, Ви. Тернопѡльцѣ, Ви. выжницькѣ Русины, зъ котрыхъ начальникъ суду п. Володимиръ Ясеницкѣй принѣсь велику жертву, явивши ся лично, Кружокъ рускихъ академикѡвъ въ Краковѣ, и тѣ Ви панове, що зложили прегарнѣйшѣ на домовинѣ незабутного Кобзаря. Сердечнѣйшѣ слова (телеграмы) наспѣли до насъ на день похорону:

Зѡ Львова: Дѣлимо щиримъ сердцемъ Вашъ бѡль надъ могилою нашего Кобзаря Осипа Федьковича, ронячи теплу слезу по великѡй для цѣлои Руси утратѣ. Въ тяжкѡмъ горю ѡдрадою намъ вѣра, що на зеленѡй Буковинѣ не переведуть ся такѣ соколы на славу Руси, якъ бувъ покійникъ! — За редакцію «Дѣла» Иванъ Белей.

Изъ Стрыя. Памяти великого сподвижника народнои идеѣ слава! Братямъ Буковинцямъ за-для великои страты щире сочувство пересылають въ глубокѡмъ жалѡ — Русины стрыйскѣ.

Зъ Перемышля. Выражаемо свѡй глубокий жалъ по причинѣ смерти незабутного нашего буковиньского Кобзаря Осипа Федьковича, одного зъ першихъ робѣтниковъ на поли литературнѡмъ и сценичнѡмъ. — Бибровичъ и Гриневецкѣй, директоры руского театру.

Зъ Перемышля. Опечаленѣ сумноу вѣстею, докидаемо и мы грудку землѣ на могилу безсмертного Кобзаря зеленѡй Буковины. Перомъ ему земля! — Шеховичъ, Стрыйскѣй, Котковскѣй, Негребецкѣй, Кормошъ.

Зъ Коломыѣ. Тяжке горе Ваше и Руси-Украины по причинѣ смерти неводжалованого Осипа, славно звѣстного робѣтника на нивѣ народнои, важко ѡчувваемо. — Товариства коломыйскѣ.

Зъ Кѡцмана. Заступники рускихъ громадъ и читалень поѣѣта Кѡцмана при наилучшой волѣ не въ силѣ черезъ замѣѣль на такъ для нихъ печальнѡмъ похоронѣ незабутаго Кобзаря св. п. Федьковича явити ся, сочувствуютъ духомъ зъ Вами, оплакуючи горько передчасну ненагородиму утрату найвѣриѣйшого просвѣты брата, молячи Всевишного, най помяне душу праведного Покойника!

Зѡ Львова. Братя сердечнѣй! Приймѣтъ и нашу щирѡ слезу на могилу незабутаго Кобзаря! Невысказанный жалъ стискае нашѣ серця по стратѣ великого поэта и народногѡ труженника. Полягла славна козацка голова, мовъ у стѣну ѡдъ вѣтру трава, — слава не вмере, не поляже! Накрыйте червоною китайкою вѣщѣ очѣ и ѡдъ насъ киньте грудку землѣ на его могилу! Честь его памяти и земля ему перомъ! — Львѡвскѣй богословы.

Зъ Вѣдня. Заплакала нынѣ вся Русь-Украина на смерть найдорожнего си сына, спѣвака зеленѡй Буковины, а мы, си вѣрнѣй сыны шлемо грудку землѣ, зрошену слезами, на могилу незабутного поэта Верховины. Хотѣй тѣло его приляже сыра земля, то пѣсня его не замре въ устахъ нашихъ! — «Сѣчь».

Зъ Перемышля. Сумна вѣсть о смерти нашего соловѣя тронула насъ глубоко. Честь его тѣлннмъ останкамъ! — Перемышскѣй гимназѣйсты.

Зъ Коломыѣ. Коли цѣла Русь ражена наглоу смертею невиспущого труженника на народнои нивѣ спѣшитъ ѡдати Ему послѣдну прислугу, и мы, хотѣй не тѣломъ, то духомъ спѣшимо зложити на Твоѣй могилѣ, незабутный Осине, вѣнецъ нашихъ слезъ и щирого жалѡ! — Молодѣжь коломыйска.

Изъ Стрыя. Пукли струны великого та краснаго серця, що звѣжъ чверть столѣтя гремѣли рѡдноу, звучноу и оживляющеу пѣснею по всѣй Руси Украинѣ. Пукли тѣ вѣщѣ струны и гомѡнъ ихъ сумный ѡдбивъ ся въ нашихъ серцяхъ сумомъ и змѡцнивъ въ насъ любовь до рѡдногѡ народу, до рѡднои пѣсни, до всего, що рѡдне! — Молодѣжь руска стрыйска.

Изъ Заставнои. Не могучи явити ся на похоронахъ дорогогѡ намъ Осипа, приймѣтъ хотѣй на письмѣ нашъ невысказанный жалъ за нашимъ грѡмкимъ народнымъ спѣвакомъ. — о. Евсеѣй Андрѣйчукъ, Евгѣний Семака, Семенъ Волощукъ, Д. Кисѣлевскѣй.

Зъ Кутѣ. Щирѣй жалъ по незабутнѡмъ соловѣю буковиньскѡмъ выражають — д-ръ Скоморовскѣй и Галицкѣй.

Зъ Пѡдбужа. Дорогимъ тѣнямъ св. п. Кобзаря Федьковича: Нарѡдъ, що выдае зъ себе гѣнѣвъ такъ горячо, до самопожертвованя его любячихъ, не може щезнути зъ лица землѣ — — — Вѣчна честь и слава безсмертному Осипу Федьковичу! — Титко Реваковичъ.

Зъ Бережанѣ. Сумна вѣсть про смерть незабутаго Осипа глубоко тронула насъ Бережанцѣвъ. На зложене вѣнця бракъ уже часу. Шлемо щире сочувство. — Д-ръ Савчакъ.

Зѡ Львова. И моя слеза росить могилу великого покійника. — Гладилевичъ.

Изъ Кѡцмана. Любимцевѣ Руси царство небесне, а память его ѡдъ рода въ родъ! — Микитовичъ.

Зъ Путилова. Въ богослуженю ѡдправленѡмъ тутъ за унокѡй душѣ нашего незабутаго, щиро оплаканого родимця Федьковича, взяли численну участь вѣрнѣй Гуцулы. О. Ганцкѣй.

Изъ Сучавы. Батьку Кобзарю! Русь-мати ронить нынѣ горькѣ слезы, складуючи Твоѣ тѣлннѣй останки въ холодну могилу. За пѡзно дѡйшла насъ ся страшна вѣсть. Годѣ намъ инакше ѡдати Тобѣ послѣдну услугу. По Твоѡму завѣту шлемо лише грудку глины на Твою могилу. — Сучавскѣй почитателѣ великого гѣнѣя Федьковича.

Зъ Тернополя Славному соловѣви Руси вѣнецъ ѡдъ тернопѡльскихъ Русинѡвъ. — Барвѣньскѣй.

Зъ Выжницѣ. Выжницкѣй почитателѣ незабутаго Кобзаря зложать черезъ пѡсланникѡвъ вѣнецъ на домовину. — Ясеницкѣй, Капрѣ, Лучакѡвскѣй, Михальскѣй, о. Осташекъ, Романканъ, Рудковскѣй и о. Семанюкъ.

Изъ Женеви. Поспѣшаюсь пѡслати Вамъ мою и моѣи родины карточку, на знакъ нашої туги по случаю смерти славного поэта и моего давняго приятеля. — М. Драгомановъ.

Кромѣ того наспѣли кондоленцѣйнѣй письма ѡдъ Свѣтл. читалнѣй польскои въ Чернѡвѣяхъ, ѡдъ Ви. стрыйскихъ Поляковъ и посмертна згадка стихомъ ѡдъ Ви. гѣмн. проф. Петра Царилѣка изъ Станиславѡва.

Похоронѣ бл. п. Осипа розпочавъ ся 2. (24.) Сѣчня о 10 годѣнѣ рано. На сумне се торжество явила ся хмара сельского народу, такъ изъ села Паранча, Топорѡвцѣвъ, Рѡгѡзны, зъ мѣсточки Садагоры, зъ сель Мамаѣвцѣвъ и Ленкѡвцѣвъ прибула многѡта селянъ. Представителѣвъ читалень сельскихъ явило ся такожъ дуже много, а наибѡльше впечатлѣне зробило на чер-

повецких Русинівъ, що навѣть Гуцулы зъ села Сторонця-Путилова, де покійний поетъ родивъ ся, и гуцулы зъ Ростокъ, отже зъ такихъ подалекихъ сторінъ, прибули до Черновець — одіравадити моцѣ покійника до могили. Зъ Галичини прибула тільки одна-одинок депутатія зъ Станислава (пп. Стахевич и Волод. Левицкій). Зъ буковинського Покутя явились судія пов. п. Ясеницкій и представитель зъ селъ Черногузівъ и Испаса. Зъ мѣжъ чужої интелігенціѣ черновецкої, завважали мы черновецкого старосту бар. Гормузакія, краевого инспектора д-ра Выслужила, професорівъ гімназіѣ, школы реальної и семинаріѣ учительскої, представитель черновецкихъ редакцій и др. Товариство польскої читальні було репрезентоване головою п. Дворскимъ въ супроводѣ членівъ видѣлу, зъ хоругвою товариства.

На домовинѣ покійного зложили вѣнцѣ зъ написами на лентахъ товариства (черновецкій) «Руска Бесѣда», академичне «Союзъ», «Народный Дѣмъ» и Драматичне товариство руске; дальше львовскій товариства рускій «Просвѣта», «Руска Бесѣда», «Академичне Братство» и др.; редакціѣ «Буковины» и «Газеты Польскої», станицлавѣвска «Руска Бесѣда», Русины зъ Тернополя, Русины зъ Выжницѣ, проф. Мих. Драгоманівъ зъ Женеви, п. Мих. Павликъ зъ Кракова п. Ив. Франко зъ Львова и другі.

Похоронный похѣдъ (зъ «площади Австріѣ» підъ ч. дому 10.) провадили протоереѣ оо. Исидоръ Воробкевич (Данило Млака) и Понескулъ зъ оо. Бендасомъ и Граматовичемъ. Похѣдъ розпочала процесія похоронна, за нею слѣдувала войскова музика 41. полку пѣхоты, а за музикою ступали депутаціѣ читальнѣ зъ вѣнцями: на самѣмъ передѣ несли вѣнцѣ Гуцулы въ пышныхъ строяхъ, потѣмъ Долиняне, мѣщанѣ зъ ними академики, а наконецъ зновъ Читальники зъ парастасомъ. За ними ступало священство въ свѣтлыхъ ризахъ, а за ними склянний караванъ чотирьохъ покійний зъ одновѣдною службою. За караваномъ шли члены рускихъ товариствъ и гостѣ. Мѣжъ гостями зауважали мы майора 41-го полку п. Мастного, бывшего широкого товарища пок. Федьковича.

За весь часъ походу одъ дому до катедральной церкви пригравала войскова музика, а передъ церквою депутаціѣ зъ вѣнцями и музика зробили шпальєръ для священства и для моцѣй провадженихъ до церкви.

Въ церквѣ одіравали похоронъ, потѣмъ о. Ис. Воробкевичъ выголосивъ въ первой части патріотичну, а въ другой похоронному торжеству одновѣдну рѣчь, опѣся по послѣдньому цѣлованю всѣ священники одслужили парастасъ — и цѣлый похѣдъ рушивъ на кладовище «Горичу». Дорогою зъ катедръ до кладовища музика йшла, але нѣчо не грала, бо инструмента були замерзли, — годѣ було добути тону. Такъ бажане покійника могло сповнитися тільки въ части.

На кладовищи середъ великої студени и фуфелѣ одіравали священники панахиду, а по одіравѣ выголосили патріотичнѣ рѣчи до численного народу спершу голова «Руской Бесѣды» п. Єротей Пигулякъ, а потѣмъ членъ «Союза», студентъ правъ п. Григ. Ганкевичъ. За той часъ мулярѣ замурували въ гробѣ на вѣки дорого всѣмъ намъ кобзаря Осина!

Першій се разъ въ Чернівцяхъ несею вѣнцѣ и велике то зробило впечатлѣніє. Цѣлый похоронный обрядъ одбувъ ся тільки по руски. Коли выносили домовину зъ церкви, одсѣвали Русины надгробну пѣсню «Тихій вѣтеръ» зъ новымъ текстомъ. Надъ могилою буквально розщипано цвѣты зъ вѣнцѣвъ «на намятку». Такожъ знято всѣ ленты. Кошты похоронівъ выносятся доси до 500 зр.

Тестаменту покійникъ таки не лишивъ, а тільки послѣдну волю що до похорону, ще зъ 1873. року.

Маєтокъ по покійнику має выносити около 2000 зр. на довгахъ; нимъ подѣлять ся дальшій крѣвній. Инвентаръ домашнихъ рѣчей и библіотеки уже выготовлений и ще певне сего мѣсяця одбуде ся лицитація. Библіотека мала и майже сама нѣмецка; рускій книжки покійникъ по перечитаню звычайно роздаровувавъ. Всѣ творы свои одступивъ покійный на необмежену власнѣсть «Руской Бесѣды» въ Чернівцяхъ, котра небавомъ приступить до повного ихъ выдани. Послѣдній творъ покійника — трагедія въ 5 дѣяхъ «Богданъ Хмельницкій» докінченый на двѣ недѣлѣ передъ смертею, — знаменитый. Се була лебедина пѣснь нашого Осина. Вручивъ онъ сю трагедію проф. д-ру Смалю-Стоцкому до перегляду и бажавъ ще конче переписати на чисто, чтобы оддати на самъ новый рѣкъ «Руской Бесѣдѣ». И не думавъ, що на новый рѣкъ лежати-ме вже въ домовинѣ! Ще въ понедѣлокъ вечеромъ, 10 годинъ передъ выбухомъ крови, розмовлявъ зъ Ом. Поповичемъ, допытуючись, чого потребувати-ме на сей рѣкъ до «Библіотеки для молодежи». Гадки его ще тогдѣ були за горами... Послѣдній, що говорили зъ покійникомъ на кілька годинъ передъ смертею, були сов. Винницкій и Поповичъ. «Тяжка се слабѣсть!» — казавъ онъ ледви добуваючи слогъ за слогомъ. — «Не лишайте мене!» — говоривъ онъ ще три години передъ смертею до подносичихъ его прислужниковъ, — «я выйду зъ сего... вамъ оддѣчу ся!» Та омѣвши ще два разы, оддавъ Богу духа о 5½ годины въ середу рано.

Покійный кромѣ своихъ милозвучныхъ пѣсень полишивъ по собѣ и не одинъ красивый эпизодъ зъ житя. Такъ оденъ селянинъ на похоронѣ оповѣдавъ таку исторію. Федьковичъ, бывши офицеромъ, мавъ фориница, вояка зъ Заставной, на Буковинѣ. Фориницъ сей поїшовъ на урлоупъ, оженивъ ся въ Заставной и тамъ проживавъ, а пок. Федьковичъ яко пенсіонистъ живъ у Путиловѣ. Разъ дають крѣвняки бывшего фориница знати Федьковичеви до Путилова, що фориницъ его умеръ въ Заставной. Пок. Федьковичъ приѣхавъ зъ-за 20 миль до Заставной на похоронъ свого вѣрного слуги, а подчасъ похорону за домовиною нѣсь деревянный хрестъ. Чи се не поезія?...

А. А.

ОДЪ ВЫДАВНИЦТВА.

Наша «Буковина» вже зовсѣмъ прилагодилась була, чтобы по разъ четвертый повитати руску родину зъ новымъ рокомъ и пожелати їй всякого добра, ажъ тутъ одинъ день передъ ея выходомъ грянувъ на ню мовъ грѣмъ зъ погѣдного неба нѣкимъ несподѣванный претяжкій ударъ, смерть ея опѣкуна, що одъ першого дня житя нашої «Буковины» вѣвъ ея совѣстно, щиро и зъ любовію черезъ найтяжшій, бо першій три роки и довѣвъ ея до того, що она сталась любію и дорогою рускому народови. Не судивъ Богъ їй щастя рости и розвиватися дальше подъ щиримъ и быстрымъ окомъ вѣщого Бояна нашего, не судилось славному Покійникови тѣшитися дальше сею многонайдыбною рускою дѣтиною, мусѣвъ попр-

щались зо свѣтомъ и зъ нею, оставивши еи на руки тыхъ, одъ котрыхъ еи перенявъ, слабенькою принявъ подъ свою опѣку, такою що й кумы не ворожили бй довгого вѣку, та хоть якъ короткій часъ вѣвъ Онъ еи, оставивъ намъ здорове многонадѣйне дитя. Оставивъ, ой оставивъ, пошовъ и подяки не ждавъ за свѣй ширый трехлѣтний трудъ. Та коли толькы появить ся отся дитина, наша «Буковина» въ ширѣй рускѣй хатѣ, кождый помяне славного опѣкуна, першого проводника еи, бл. п. Осипа Юрія Гордыньского-Федьковича «не злымъ тихимъ словомъ.» Мы же оддячитись можемо лишь тымъ, що не дамо загинути отсѣй дитинѣ, а дбати будемо завсѣгды щиро про жите й розвѣй еи, та щобъ она ще частѣйше заходила подъ руску стрѣху й пригадувала тамъ имя одного зъ найпершихъ и наибольшихъ братѣвъ нашихъ. Мы постарались одже, й нашли щирого Русина-патріота, котрый провадити ме нашу «Буковину» далѣ, дбати ме, щобъ она росла й розвивала свои силы все бѣльше и бѣльше на потѣху еи родичѣвъ, на пожитокъ цѣлои рускои родины, на славу Руси-неньки, а на вѣчну память еи першого проводника.

Приймѣтежь, Панове братья, нашу «Буковину» такъ само щиро и радо, якъ вы еи доси приймали, она та сама, що й доси була, и все такажь буде, поки жити ме: руского народа подруга, порадица, покрова, помѣчница. —

СПРАВОЗДАНЕ

літ. тов. «Руска Бесѣда» за рѣкъ 1887.

ПАНОВЕ ТОВАРИСТВО!

Яко члены уступающого видѣлу винни сьмо здати справу, якъ мы вели повѣрену намъ «Руску Бесѣду» въ минушѣмъ роцѣ. Установлений Вами Видѣлъ выбравъ проф. Єротея Пігуляка головою товариства, проф. Дра Стефана Смала-Стоцкого его заступникомъ, надучителя Омеляна Поповича секретаремъ, конциписту фін. дир. Івана Тиминского касіеромъ, конципиента фін. прок. Ілїрія Гулку контролѣромъ, проф. Юстина Пігуляка господаремъ, уч. Николая Шкурмана бібліотекаремъ, а уч. Григорія Никоровича економомъ. Контр. почт. Николай Глѣньскій и почт. економъ Ілїрій Окупновскій остави видѣловыми безъ особног чину. На жалъ и шкоду нашего товариства не мѣгъ найревнѣйшій изъ основатѣль «Рускои Бесѣды» п. Ілїрій Окупновскій задля тяжкои болѣзни участвувати такъ ревно якъ бывало въ нашѣмъ трудѣ. Нынѣ Богу дякувати тяжко загрожене дороге намъ Єго жите виѣ опасности.

Такъ зложеный Видѣлъ державъ 28 засѣданъ й займавъ ся, що силъ стало, виконанемъ задачъ вложеныхъ на него статутомъ. Нѣмъ приступимо до по-

дрѣбног описаня нашої дѣятельности конче намъ спѣмнути про вельми важній подѣѣ, якѣ збулись въ минушѣмъ роцѣ й дѣткнули наше товариство.

Ото передовсѣмъ несподѣвана й тымъ тяжка страта, смерть первого поэта всеи Руси а нашего почесного члена Юрія Федьковича. Зъ насъ ще мало хто тямить цѣлу превелику вагу сєй неѣджалованѣи страты, котру, хто знає, чи коли дасть ся поповнити. Въ першѣй линіи стратила наша «Бесѣда» въ Великомѣ Покойнику найможнѣйшого робѣтника на поли літературнѣмъ; славити Господа, що осталась намъ хоть та ѣдрада, що набулисьмо одъ Покойного Писателя всѣ его творы до выключной розпорядимости. «Руска Бесѣда» ѣддала толькы частину своего довгу занявшись по еи слабымъ силамъ устроєнемъ якъ можна величавого похорону за скоро згасного Бѣйна. Мимо страшныхъ елементарныхъ перешкодъ поховали мы славного Кобзаря, якъ слѣдъ. Словняючи его послѣдну волю, постарались мы вже и ѣ камѣнь надгробный, и ухвалилисьмо, всѣма силами взятись сейчасъ за повне выданѣ его творѣвъ, зъ чого чистый зискъ назначеный на фондъ имени Федьковича посвященный на літературнй цѣли. Отсе буде ще бѣольшій, бо нерозрушимый памятникъ и такъ безсмертного гѣнія. На заключенєжь сєй коротенькои й слабѣмовнои споминки пѣднесѣмъ ся, Панове Товариство, по принятому звычайу на знакъ нашего невымовного жалѣ изъ мѣсць, помянѣмо великого Покойника не злымъ тихимъ словомъ!

Друга важна хвиля зъ духового житя буковиньскои Руси въ загалѣ, а нашего товариства зъ особна бувъ ювілей въ память 25-лѣтної працѣ второго нашего писателя и композитора Ви. о. Исидора Воробкевича (Данила Млаки). «Руска Бесѣда» и тутъ взяла починъ до дѣла и ѣддала разомъ зъ другими Ви. о. Исидору добре заслужену честь именовавши Єго своимъ почеснымъ членомъ, устроивши въ Єго честь літературно-драматичный вечеръ и спѣльную вечерю. Сповнивши по можности и сєй нашъ ѣбовязокъ, молимо Господа Вседержителя, щобъ продовживъ ще на довго вѣку Впр. о. Исидору, Сму въ честь а Руси въ корысть.

Дальше належить спѣмнути ще про три подѣѣ великой ваги.

По передѣ йде всѣла гостина Є. ц. к. Высокости Наслѣдника престола Архикнзя Рудольфа. Взйавши участь въ поздоровительнѣй депутатѣи рускѣй, въ ѣдспѣваню рускои «Привѣтнои Пѣснѣ» на серенадѣ и вручивши зъ ласкавѣйшою дякою принятый Альбумъ одъ вѣрнопреданныхъ бук. Русинѣвъ, вчинили мы все можливе, щобъ гѣдно представити бук. Русъ передъ будущимъ Монархомъ нашимъ.

Друга важна хвиля въ минушѣмъ роцѣ була присутнѣсть Єго Ексцеленцѣи пана міністра просвѣты Дра Гавча, котрому вручилисьмо разомъ зъ тов. «Руска Школа» пропамятне письмо дѣтотно рускихъ кривдъ на поли шкѣльництва. Є. Е. п. міністеръ принявъ письмо й зарядивъ вже ѣбѣцянє доходженє, зъ чого надѣємось

справедливішого трактування рідної просвіти Русинів.

Трета справа а то именоване Є. Ексцеленції п. барона Піна президентом Буковини подало товариству нагоду щоби разом зь прочими бук. товариствами рускими повітати нового управителя краю й висказати свои жалоби й желане, сповнення которыхъ выжидаемо.

Висказавши такъ тромъ инстанціямъ, що бук. Русины суть и жити хотять своимъ власнымъ житємъ, выготовила й выслала «Руска Бесѣда» пропамятні письма до п. міністра просвіты ще й въ дѣлѣ основанія руской гімназіѣ въ Кіцмани, въ дѣлѣ запомоги на календарь издаваный товариствомъ и въ дѣлѣ управленія руской правони си въ школахъ. Двѣ першій просьбы не однесли пожаданого skutku, рѣшенія-жъ третей выжидаемо ще. И въ справѣ нового обсажденія мѣсць надзирателѣвъ школьныхъ выслало товариство свого одиоручника до Его Ексцеленції п. президента краю, та хотъ не добились мы ще цѣлковитого узглядненія бажанъ бук. Русинівъ, всежъ таки сповнилисьмо свѣй обовязокъ. — Нѣхто чей на се не скаже, що занедбалисьмо нашу повинність, а кождый мусить признати, що зробилисьмо щодо інформації ц. к. властей о жалобахъ и желаніяхъ бук. Русинівъ все можливе, а бѣльше, якъ коли небудь доси зроблено.

Головна увага наша звернена була на просвіту нашего народа. До ней стремѣлисьмо виданіями нашими и ширенемъ иншихъ пожиточныхъ книжокъ. «Руска Бесѣда» издавала въ сѣмъ роцѣ 3. рѣчникъ «Библиотеки для молодѣжи», редакцією которой займавъ ся секретарь тов. надуч. Омелянъ Поповичъ. Запомога бук. сойму, препоручене ц. к. красвой рады школьной, вельмы похвалный одзвывы рускихъ газетъ и фаховыхъ людей свѣдчать о вартости сего на всю Русь одинокого издавництва для нашей молодѣжи. На жалъ не числитъ оно помимо дешевой цѣны ще великого числа предилатникѣвъ, особливо байдужно односять ся до сего для школьной молодѣжи такъ важного дѣла нашъ бук. учитель й власти школьный вынявши кѣлька одиниць. Подрѣбну справу о матеріальномъ станѣ сего и прочихъ издавництвъ здасть контролоръ економату.

Друге видане наше въ минувшомъ роцѣ бувъ Календарь на рѣкъ 1888. уложеный такожъ секретаремъ тов. Ом. Поповичомъ. И се издавництво могобъ лѣнше розходитись.

Трете сегорѣчне видане були уложені бл. п. О. Федьковичомъ «Пісні жовнярскі», котрі такожъ заслужувалибъ на численнѣйшу розпродажъ.

Четверте видане бувъ передрукъ зъ «Буковини» пѣдъ именимъ «Розмовы лѣкаря Розумовича зъ красномѣскими мѣщанами», котрый доси ще мало розходивъ ся.

Кромѣ того ширили мы видані нами: «Рухому азбуку», котру вже многі школы мають, «Проскурку» й старій календарѣ, а зъ чужихъ виданъ: книжочки

«Просвіты», «Историчну Библиотеку» Олександра Барвѣньского, «Ватру» Лукича, «Першій вінокъ» Кобринской и Пчѣлки, «Поезіі Масляка, особливожъ рускій книжки для школъ середнихъ мѣжъ учителями. Всѣмъ тымъ старали мы ся о просвіту нашего народа. И хотъ въ порѣвнанію зъ минувшостію показавъ ся значный поступъ, що-до читанія й купованія книжокъ, всежъ таки въ сѣмъ напрямку ще мало вдѣяно. Головна причина малого поступу лежить въ тѣмъ, що у насъ на Буковинѣ дуже великій бракъ щирыхъ людей, котрі бы ревни занимались просвітою народа заохочуючи его до читанія и купованія книжокъ. Вынайти такихъ людей хотъ по одному на поодинокій околицѣ повинно бути невсынуцимъ старанемъ нового видѣлу. Найлучше булобъ вынайти мужѣвъ, котрі купувалибъ виданія товариства за знижену цѣну, а зысѣ зъ подрѣбной розпродажи припадавъ бы на ихъ користь. Чей хотъ такъ спонукалось бы кого до ревного ширенія пожиточныхъ книжокъ.

Цѣли просвітної служили такожъ муз.-літер. вечерки и одчиты устроены у великій пѣсть минувшого року, зъ числа котрыхъ пѣдносимъ вечерокъ въ 26. роковины смерти незабутного Тараса.

Книгозбѣръ товариства числитъ 1824 творѣвъ, а побѣльшивъ ся въ сѣмъ роцѣ 50 творами, переважно дароваными, за що всѣмъ Вп. дателямъ выражаемо щиро-руске Спасибѣгъ.

При сѣй нагодѣ пѣдносимъ щирю подяку, Свѣтлому Товариству «Просвіта», що безплатнымъ выиченемъ своихъ клѣшѣвъ причинилось значно до зменшенія коштѣвъ а збогаченія издавництва «Библиотеки для молодѣжи.»

И сего року зродилось въ хатѣ и зъ лона «Руской Бесѣды» многонадѣйне дитя, нове товариство «Руска Школа».

Друге дѣло, що дуже зѣдало грѣбнь товариства, було удержоване 4 комнать, въ котрыхъ помѣщені были всѣ товариства рускій, Читальня «Бесѣды» а въ окромѣшномъ покою редакція «Буковини». Сей великій выдатокъ тяживъ дуже на «Бесѣдѣ». За 3 мѣсѣцѣ позбудемъ ся сего тигару переносячись разомъ зъ другими товариствами до «Народного Дому», котрый отворить читальню, що одержуватись має особными датками тыхъ, Русинѣвъ Черновецкихъ, що бажають мати руску читальню. Тому й ухваливъ видѣль, щоби «Руска Бесѣда» на дальше була тѣлько літературнымъ товариствомъ, змѣнивъ на тѣй пѣдставѣ незначно статутъ «Бесѣды» котрый предложитъ ще на сѣмъ засѣданію Вамъ, Панове Товариство, до рѣшенія.

Головна змѣна статуту лежить въ тѣмъ, що «Руска Бесѣда» займатись ме выключно просвітою народа руского, члены товариства платити муть всего на всего 2 зол. на рѣкъ, за що дѣставати муть безплатно всѣ книжки видані товариствомъ.

Друге важне предложене есть конечно вызначене нагороды для урядника товариства, котрого головною задачею буде, завѣдувати маґазиномъ нашихъ виданъ.

Точне ведене сего дѣла, именно высылане книжокъ и стягане за нихъ належитостей въ свѣй часъ, есть головнымъ варункомъ, подъ якимъ нашъ издавничтва будуть дѣше ширитись и охоронять товариство одъ матеріальныхъ стратъ. Се робота велика ѣ не дастъ ся поконати самымъ выдѣловымъ, котрѣ яко урядники не розпоряджають достаткомъ вѣльного часу, головножь не можуть бути все до розпорядимости купуючихъ. Тожъ конче оддати еи въ руки особы, котра за одповѣдну надгороду обовязана буде до точного веденя сего дѣла ѣ певно заощадить товариству стѣлько доси страчуваного гроша, скѣлько она побирати ме.

Число правныхъ членѣвъ «Рускои Бесѣды» теперь якъ то все бывало мале. Особливо мала «Бесѣда» дуже мало членѣвъ замѣсцевыхъ; бо не давала имъ нѣякои користи; у насъ же доси жертволюбивыхъ патріотѣвъ изъ свѣчкою шукати треба. Членѣвъ не заягаючи ихъ зъ вкладками е 28, се ѣ е дѣйственный станъ товариства. На сѣмъ мѣсци належить спѣмнути ще про страту двоихъ членѣвъ; а то бл. п. Архимандрита О. Веніямина Ліюца и секр. громадского бл. п. Кисѣлевского, упокоившихся въ 1887. роцѣ. Зложивши на домовинѣ першого покѣйника, одѣсѣньского Румуна, що спиравъ колѣсь руске дѣло, вѣнецъ, а звѣстивши про смерть ввторого посмертными картками, сповнилисьмо смутный обвизокъ. Перомъ имъ земля!

Зъ дуже невиднымъ числомъ членѣвъ розпочинае «Руска Бесѣда» 20. рѣкъ свого существованя ѣ нового труду. Мимо того маемо певну надѣю, що позбувшись головной журы отримованя комнать розжиге ся «Руска Бесѣда» на властивѣмъ своимъ поли літературнои працѣ ще въ сѣмъ роцѣ въ повнѣ ѣ на слѣдуючѣмъ головномъ зборѣ зможе си повеличати болышми якъ доси успѣхами ѣ поважнѣйшимъ, якъ коли небудь, числомъ членѣвъ.

Симъ кѣнчимо наше справозданє ѣ складаемо нашѣ чины у Вашѣ руки, Панове Товариство, дякуючи за Ваше къ намъ довѣріє.

Предсѣдатель:

Єр. Пігулякъ.

Секретарь:

Ом. Ол. Поповичъ.

Дописи „Буковины“.

[ИЗЪ БРѢДКА]. (Наша Читальня). Высокоповажанный Панае Редакторъ! Просимо о ласкаве помѣщенє сихъ кѣлька слѣвъ о запровадженю читальнѣ въ Брѣдку у Вашѣй для насъ такъ милѣй «Буковинѣ».

По прикладу другихъ громад хотѣли и нашѣ селяне вже давно читальню запровадити, але злыѣ духъ, котрый межи ними панувавъ, одвертавъ ихъ одъ того. Теперь вже, Богу дякувати, нема кому ихъ одвертати и тому настали миръ и любѣ межи селянами, и они порадили ся запровадити читальню. — Читальня есть то велика благодать для громады, коли добрѣ и розумнѣ люди о ню старають ся, то она стає ся неогнѣнимъ добромъ. Тому Нѣмцѣ рядятъ своимъ ро-

вумомъ надъ другими народами, що у нихъ въ кождѣмъ селѣ читальнѣ находятъ ся.

Правда, що нѣмецкѣ мужики мають межи панамѣ и ученими болыше прѣятелѣвъ, якъ мы мужики рускѣ. Нашѣ школы могли бы болышѣй поступъ просвѣты оказати, коли бы въ кождѣмъ селѣ була читальня, бо школа безъ читальнѣ то здармованныѣ часъ, выкиненнѣй грѣшъ. Щобы просвѣту межи народомъ розширати, гадає Правительство запровадити въ школахъ народныхъ недѣльную науку для дѣтей, котрѣ вже окѣнчили школу. Така наука буде коштувати много грошей, завдасть учителеви много труду. При тѣмъ родитѣ въ ненависти дѣ школы и си зверхности останутъ. Зыскъ тои науки буде такѣй самый якъ до теперь, бо хотъ дѣти одъ 14 до 16 рѣкъ недѣльную науку посѣщати будуть, то они си при домѣ и господарствѣ зновъ забудутъ. Лишень читальня може до ширеня народнои просвѣты допомогти. —

О запровадженє нашѣй читальнѣ заслужились ч. газды Дмитро Гудима, Тодеръ Илюкъ и Данило Мѣгайчукъ. Они подали прозьбу до правительства въ мѣсяцю Декембрі и вже зъ кѣнцемъ того мѣсяця приишовъ позволъ до отвораня читальнѣ одъ самого ласкавого пана Призедента. Селяне тымъ дуже ся урадовали и записалось ихъ вже 54 въ члены читальнѣ. На новѣй рѣкъ одбулось зѣбранє членѣвъ и выбиранє до выдѣлу. Такъ выбрали пана учителя Ярошиньского яко предсѣдателя, ч. газду Дмитра Тудиму яко заступника, ч. Тодера Илюка яко секретаря, Ивана и Данила Мѣгайчука касієрами а Николая Рошку библиотечаремъ. До провадженя рахункѣвъ и библиотечки закупили ся книжки, котрѣ секретаръ провадити має.

Торжествене отворенє читальнѣ одбудетъ ся на 31. р. Януарія 1888. на котре торжество, зѣбръ урадивъ, черновецкихъ гостей запросити, сли они будутъ такъ добрѣ нашу просьбу сповнити.

Просимо о Вашу ласкаву помѣчь и остаемо ся зъ поважанємъ.

Гудима Дмитро,
заступникъ.

Илюкъ Тодеръ,
секретарь.

ИЗЪ ВИТИЛОВКИ. (Радѣстна вѣсть и умиленна прозьба.) Высокопочтенный Панае Редакторъ! Зъ многихъ сторѣнъ нашего любого краю надсылають Вамъ нашѣ родимѣ дописи та всякѣ новинки, а за наше село нѣхто и не спѣмне, такъ якъ бы насъ тутъ вже и не було. Правда не маемо еще чимъ ся похвалити, бо у насъ все еще по старосвѣтски всюда ся рядитъ, и дуже тяжко декотрыхъ людей до чогось доброго навернути; бо у насъ черезъ то пиянство народъ такъ приунавъ, що тяжко ему далѣ зъ него выдобути си. Но поволи приходятъ декотрѣ уже до познаня; бо въ короткѣмъ часѣ послубовало у насъ уже скѣлька госнодарѣвъ одъ горѣвки на вѣки. Читаючи Вашу многоцѣнну газету «Буковину» межи нашими декотрыми селянами, на що всѣ они дуже уважно слушаютъ, но наиболыше любятъ слухати дописи, котрѣ

си находять въ Вашой дорогой газетѣ, читаю имъ, якъ то наші брати селяне вже всюда просвѣщають ся, бо вже не идуть въ недѣлю и въ свято до корчмы, щобы тамъ часъ дорогої марнувати и грѣшъ тратити, але позакладали собѣ читальнѣ якъ то: въ Мамаївцяхъ, Шипинцяхъ, Раранчу, а въ Берегометѣ ажъ двѣ, и въ другихъ селахъ нашої зеленої Буковини. До читальнѣ сходятъ ся наші селяне у вѣльний часъ и забавляють ся до позного вечера различными книжками и газетами, де ся неодного доброго и пожиточного дѣла научають. Читаючи имъ такі и тымъ подобні дописи изъ «Буковини», постановили декотрі наші господарѣ якъ то: ч. г. Дарій Маликъ, Иванъ Ничай, Захарій Крекливецъ, Стефанъ Бойчукъ и Иванъ Сороханъ, щобы и у насъ заложити читальню, на що они всѣ згодили ся, и еще на 28. л. Листопада подалисьмо Статуты до п. к. правительства въ Чернівцяхъ до затвердження. Такъ отже и у насъ не задовго отворить ся свѣтлыя просвѣты, котра буде отворена другій день по Рождествѣ Христовѣмъ. Дастъ Господь и намъ дождати, що и мы збудимо ся изъ того глубокого сну, изъ котрѣмъ спалимъ такъ довгій лѣта, и въ наше оконце засвѣтитъ такожъ колись сонце.

Прошу Ви. п. Редактора помѣстити се нескладне мое письмо въ Вашой дороговѣйной газетѣ «Буковинѣ», можебы и другі села пошли въ слѣдъ за нами, бо въ нашихъ селахъ збудила ся охота до заложения читальни черезъ всѣлякы дописи, котрі ся находили въ Вашой многовѣйной газетѣ.

Наші селяне основателѣ читальнѣ удають ся зъ прозвѣдою до всѣхъ св. товариствъ, читальнѣвъ и до всѣхъ щирыхъ Панѣвъ Патріотѣвъ, котрі желаю добра рускому народови, може бы зволни обдарити нашу молоденьку читальню якими поучительными книжочками; бо теперь не маемо на початокъ еще анѣ одной книжки.

Одъ Редакціѣ: Ся допись задавлена, но протоцѣкава. Довѣдуємось зъ нѣмецкихъ навѣтъ газетъ, що Ваша Читальня має великого врага, но не дайтесь одстрашити. А коли бы Вамъ ше сопокою не давали, то напишѣтъ намъ все докладно, а мы постарасьмо у высшихъ властей о укаранѣ напасникѣвъ.

ИЗЪ САМУШИНА. (Главный соборъ читальнѣ.) Свѣтла Редакціѣ! Доношу Вамъ, що у насъ на 29. р. Листопада с. р. одбуло ся головне зобрание нашої «Руской читальнѣ». Окрѣмъ великого числа селянъ присутствовали сему празднику о. М. Андрѣйчукъ зъ Онута, п. уч. Петро Войновскій зъ Юрковецъ и п. уч. К. Павлюкъ зъ Онута. По одчитаню статутѣвъ выбрано новый выдѣлъ, въ котрый увѣшли слѣдующі особы: о. М. Андрѣйчукъ яко председатель, уч. Д. Маріянчукъ яко мѣстопредседатель, п. Василь Пацаришюкъ яко секретарь, п. Захарій Крисько яко касіеръ, п. Иванъ Антоноукъ яко бібліотекаръ и п. Иваницкій Е. и Созонтій Иваницкій, церк. нѣвецъ, яко выдѣловый. По многихъ внесеняхъ зѣ стороны членѣвъ и по гарныхъ, идренныхъ мовахъ о. М. Андрѣйчука и п. уч. П. Войновского, котрі наминали до вытревалости, дякуючи присуствующимъ гостямъ; потѣмъ од-

сѣevano Имѣ народный въ честь Его ц. к. Вел. Цѣсаря, Котрый намъ право давъ, що читальнѣ отворити можна. Наконецъ рѣшено именовати п. уч. К. Павлюка зъ Онута членомъ почетнымъ, и по отсѣваню, многая лѣтъ тымъ, котрі коло добра сѣи читальнѣ трудились, розѣшлись гостѣ домѣвъ.

М. Д.

(ИЗЪ ТОПОРѢВЦѢВЪ). (Тверезѣсть, просвѣта и «мурашки») Всечесна Редакціѣ! — Перепрошаю Васъ изъ своимъ нескладнымъ письмомъ, но пожиточнымъ. Доношу вамъ о нашої Читальни, що мы робимо, абы другі люди читали и слухали, що мы робимо та, абы и вони такъ робили, якъ и мы. Дякуємо Богови святому, и чесной Редакціѣ и тымъ свѣтлымъ Панамъ, що насъ научають и просвѣщають и будять насъ изъ твердого сну, изъ глубокой темноты, що за насъ дѣають и ратують насъ и боронять насъ одъ враговѣвъ, котрі ся насѣли на насъ, що якъ бы могли, то бы насъ утопили у ложцѣ воды, але най наші враги попукають, а честна Редакціѣ и свѣтлі Паны най живутъ многая лѣта! Перепрошаю чесной Редакціѣ, хочу Вамъ оповѣсти о нашої читальни, що у насъ одбуло ся тверезе весѣля безъ краплѣ горѣвки и безъ нѣякого напою, а то у честного члена читальнѣ Георгія Козуба на 11. Жовтня року 1887. На томъ нѣсѣлю були всѣ члены читальнѣ и скинули для молодой пары 31 зол. на початокъ нового господарства. Тодеръ Дѣдикъ, членъ читальнѣ зѣбравъ «мурашками» 38 кр. у Василя Дворничука на Крестинахъ 27 кр. а у Михайла Вуснака 21 кр. А теперь еще вамъ хочу оповѣсти за Ивана Гарасима Андрѣевого, що зробивъ хату вартости 200 зол. а при нѣй не було анѣ порціѣ горѣвки. Ивонъ Стахарукъ зробивъ также хату гончену вартости 250 зол., и при сихъ хатахъ не было горѣвки.

У честного члена читальнѣ, у Константина Червоняка умерла дво-лѣтна дитина, читальники зѣшли ся на похоронъ а похоронъ одбувъ ся тверезо безъ краплѣ паленого напою. Другій похоронъ одбувъ ся на 8-го Листопада у Танаска Дучака заступника выдѣлового. Тато его померъ, и зѣшли ся усѣ члены читальнѣ на тверезый похоронъ. У члена читальнѣ Тодера Дѣдика давъ Богъ двое дѣтей и померли обѣе, и се было безъ горѣвки. Най зъ Богомъ спочивають! Дай имъ Боже супокой вѣчный и най имъ буде вѣчная память!

Всечесна Редакціѣ! Доносимо вамъ такожъ о нашої читальни, що вечерами сходятъ ся члены на науку и учать ся читати и слѣвати, а Симень Старчукъ учитъ ихъ одъ 1. Листопада 1887. р.

Маемо вже грошей зѣбранныхъ «мурашками» на Народный Дѣмъ 1 зол. одъ Илащука, и ще 1 зол. и 17 кр. Мы собѣ постановили зѣбрати у кождѣмъ мѣсци, де лишь ся зѣйдемо!

Секретарь Читальнѣ:
Василинчукъ.

Бібліотекаръ Читальнѣ:
Илащукъ.

(ІЗЪ РОЗТѢКЪ НА БУКОВИНѢ). (Про читальню та тверезість). Прошу сихъ слѣвъ нескладныхъ у Вашѣй и нашої дорогѣй часописи помѣстити. Свѣтла Ридакціє! Доносимо вамъ, що Розтѣчка читальни складає щиросердечну подяку рускимъ студентамъ, що до насъ у горы загостили, и що намъ красній пѣснѣ заспѣвали, и у недѣлю передъ святымъ Преображенемъ Господнимъ такъ красно цѣле Святе Богослужене одправили, що намъ ажъ сердце изъ радости плакало. Дякуємо нашимъ рускимъ студентамъ, що насъ до доброго дѣла заохотили, и просимо ихъ, щоби намъ дарували, що мы не знали ихъ привитати, якъ ся належало. Але, якъ Богъ поможе, дочекати увидѣти нашихъ русскихъ студентѣвъ въ нашихъ горахъ, то надѣя на Господа Бога, що привитаемо ихъ свѣтло сердечными словами за ихъ трудолюбнѣсть, що повандрували по нашихъ буковинськихъ горахъ. Най имъ буде за то честь и слава!

Доношу вамъ о розвою нашої читальни, якъ она процвітає. Гараздъ, Богу дякувати; але маємо троха противникѣвъ нашої дорогоцѣнной читальни, а ти противники суть пейсаті арендарѣ, а зъ ними и зъ помежи нашихъ господарѣвъ-селянъ тримають, та радѣ бы, абы заснула, щоби и слыху ея не чути. Та недивно ми тымъ арендарямъ, але дивно ми нашихъ господарѣвъ, що можуть, а не хотятъ порозумѣти дорогихъ слѣвъ нашего миролюбивого протоерея душпастиря О. Кантемира, котрыми наводять до добра, на свѣтлу дорогу будущаго житя. Але про то, що маємо противникѣвъ, то мы тому непротивимо ся, але свое дѣло напередъ кочуємо.

За помочю Божою и пр. нашего о. протоерея и честныхъ господарѣвъ процвітає у насъ тверезість, члены новіи прибувають, що до теперѣшного часу е ихъ вже 147, а изъ тыхъ уписало ся до тверезости, одъ того дурмана, що грошѣ людѣмъ одбирає, щоби на вѣки ея не уживати, такихъ честныхъ и охочихъ членѣвъ до тверезости вписало ся до теперѣшного часу 30; а е надѣя на Бога, що подутъ и другіи за ними. Допомагай имъ, Боже!

Доношу вамъ такожъ, що за помочю Божою и впр. нашего о. протоерея и честныхъ членѣвъ читальни було тверезе весѣле у честного члена Шпитки безъ каплѣ горѣвки, и троє хрестянъ такожъ у членѣвъ читальни. Тожъ то разъ, кажу Вамъ весѣле було; були и мы декотріи зъ помежи членѣвъ на томъ весѣлю, и жалуюмо, що не були и другіи члены, тожъ кѣлько тамъ було то були всѣ тверезіи, а бувъ межи нами оденъ зъ Яворова галицкого честный господаръ на имя Василь, Грималикъ, середного вѣку. Тожъ то Божій чоловікъ, тверезый, розумный, поважный, благій и веселый. А у насъ не звыкли люди тверезо забавляти ся, але той честный господаръ якъ почавъ веселѣ красній та забавній пѣснѣ спѣвати, якъ той соловѣй у зеленѣмъ гаю и якъ почавъ изъ гѣздами и гѣздынями забавляти ся, то було вартъ побути на томъ весѣлю. Одъ початку

провело ся славно ажъ до кѣнця. Най такимъ честнымъ гѣздамъ буде честь и слава!

Прошу Васъ, миліи Братя выдѣловіи, котріи належите до читальни, спѣшитъ ся коло своего добра и не жалуйте, що бесплатно, а трудѣтъ ся и заохочуйте одни другихъ до доброго дѣла всѣма силами, до однокупки горнѣтъ ся, а заплату получите у Господа Бога. Миліи Братя господарѣ, до читальни сходѣтъ ся, шильнуйте науки вашои и приймайте ея глѣбоко до сердца вашого и не пускайте добріи слова мимо ухъ вашихъ, не дивѣтъ ся на тыхъ, що васъ одвертають одъ доброго дѣла и страшуть васъ усякими прикладами; бо то все они лишь тумана пускають, а такіи люди, що тумана пускають, то идутъ зъ арендарями на зраду, щоби потягнути добрыхъ людей у свою громаду; не идѣтъ товѣ дороговѣ, що они васъ ведутъ; бо приляжуть вороженьки и дыхати не дадутъ!

Приятель громады.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Найновѣйша чутка, яку пустили въ свѣтъ, то та, що теперъ зновъ больша надѣя на миръ, якъ на войну. Догадуютъ ся сего зъ того, що Москаль розпущивъ скѣлькохъ жовняръ домѣвъ, а ще больше зъ того, що російскій посланецъ при дворѣ вѣденскѣмъ бувъ у нашего Монарха на обѣдѣ и запевнявъ нашего Цѣсаря, що Росія не бажає войны. Й на правду здає ся, що Росія пробує оминути войну, бо вже сказала, чого хоче одъ Болгаріѣ, а то абы Болгаре выбрали собѣ православного князя. Се дуже красно, кобы лишь найшовъ ся такіи, що бы хотѣвъ вѣрно дбати про Болгарѣвъ, та такіи не найде ся. Ще тяжша друга вимога, яку ставляти має Росія, а то та, абы Болгаре приймили назадъ російскихъ офицерѣвъ, ба навѣтъ поставила Москаля на міністра войны. Сего Болгаре не приймутъ ся, та пытане тѣлько, че не присилуютъ бѣдныхъ до того. Залежати буде се головно одъ Австріѣ. Пристане она на се, то не буде войны, а коли-зважаючи на свою будущнѣсть, опре ся, то война готова.

Зъ мирныхъ вѣстей здає ся, що розпочали вже вѣсѣмъ дѣлѣ роздобарювати, потребає то мабутъ довній часъ, зъ весною мабутъ стане напевно миръ або война; се зависить одъ болгарской справы.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИ.

О Д О З В А.

Передтогѣдъ ще набула «Руска Бесѣда въ Черновцахъ» одъ бл. п. Осипа Федьковича выключне право до выдаваня творѣвъ безсмертного Боина. Забираючи до сего важного дѣла поручило наше товариство сю працю проф. д-ру Ст. Смалю-Стоцкому и передало ему всѣ доси непечатаніи и многіи печатаніи вже рукописи великого Покойника. Изъ устъ самого покойного Поета довѣдались мы, що многіи его руко-

писи находять ся въ рукахъ рѣжныхъ особъ, а бажаючи, щобы наше видане вышло якъ найповнѣйше й гѣдне имени гѣніяльного поэта, удаемось симъ до всѣхъ, у кого є якій будь твѣръ бл. п. Осипа Федьковича чи то въ рукописи, переписи чи друкований, щобы зволить надѣслати его на руки проф. університету въ Чернівцяхъ п. Дра Стефана Смалья-Стоцкого, за що готові есмы и нагородити. Надѣючись, що п. п. Родимці допоможуть намъ зобрати всѣ перлы Федьковичевої музи, звертаемось до нихъ еще зъ одною прозьбою, щобы причинились ще й списанемъ и присланемъ хоть бы якъ маловажныхъ на першій поглядъ дати изъ жити дорогого Покойного до Его житєписи и гѣдного оцѣненя Его гѣнія.

Позаякъ печатане творѣвъ розбѣчне ся найдалше въ Августѣ с. р., то выжидаемо зъ усѣхъ сторѣнь якъ найскоршого сповненя нашої прозьбы, которой цѣль: представити Руси, хто бувъ для неї за скоро згасшій Болянь.

Одъ лѣт. тов. „Руска Бесѣда“
въ Чернівцяхъ, 28. Сѣчня 1888.

Въ члены основателѣ «Руского народного Дому» въ Чернівцяхъ зъ вкладкою 50 зл. вписали ся доси п. т. Панове. (Василь Андріевичъ учитель народный въ Берегометѣ надъ Серетомъ, Андрѣйчукъ парохъ въ Дорошівцяхъ, Исидоръ Виницкій, совѣтникъ суду въ Чернівцяхъ, Д-ръ Василь, Волянъ, директоръ красной больницы въ Чернівцяхъ, о. Исидоръ Воробкевичъ, профессоръ богословія въ Чернівцяхъ, Левъ Галицкій, профессоръ уч. семинаріѣ въ Чернівцяхъ, Андрѣй Гелечинскій, властитель реальностей въ Чернівцяхъ, о. Володимиръ Каратницкій, душпастиръ въ Чернівцяхъ, о. Келестинъ Костецкій, крылошанинъ въ Чернівцяхъ, Исидоръ Лучаковский, адъюнктъ суду у Вижицѣ, Єротей Пігулякъ, профессоръ, Юстинъ Пігулякъ, профессоръ, Омелянъ Поповичъ, надучитель, Танасій Руснакъ, учитель, всѣ въ Чернівцяхъ, Иванъ Семаканотаръ въ Брунеку (Тироль), Д-ръ Стефанъ Смалья-Стоцкій, профессоръ, Иванъ Тыминскій конципістъ въ Чернівцяхъ, о. Єротей Федоровичъ, парохъ въ Валавѣ. Многихъ щирыхъ Рисиновъ нема ще въ сѣмъ списѣ, та надѣемось, що зможемо оповѣстити ихъ имена небавомъ въ другѣмъ списѣ членѣвъ основателѣвъ «Народного Дому» въ Чернівцяхъ. Сума 50 зол. не велика, а въ ратахъ мѣсячныхъ може си зложити до року й небогатый на грошѣ, коли только богатый любовію до свого рѣдного, та конечного дому народного.

Звертаемо увагу честныхъ Родимцѣвъ и на то, що найменша рѣчна вкладка звичайного члена, вынявши селянь, чинить въ 8 рокахъ майже вкладку основателя, бо 48 зол.; тому розумѣйше зложити за рѣкъ 50 зол. и бути вѣчнымъ членомъ-основателемъ, якъ платити до смерти по 6 зол. рѣчно. До «Народного дому» же повиненъ каждый належати, хто собѣ

хоче заслужити на имя дбалого о народне добро Русина. —

Жертвы на «Дѣмъ Народный въ Чернівцяхъ»: п. т. Панове: Ярославъ Кирчѣвъ зъ Долины въ Галичинѣ дарувавъ 1 зол., Володимиръ Михальскій адъюнктъ суду въ Радѣвцяхъ зѣбравъ въ домѣ Нѣмця 3 зол. 20 кр., а Черповецка мурашка О. О. на Рѣздво зъ домина 1 зол. 42 кр. — Щирымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щире руске спаси Богъ! —

Чи нѣхто бѣльше не подумавъ подѣ часъ Рождества Христоваго про ѡдроджене завмерлої буковинской Руси?! Чи нѣхто споживаючи въ теплої хатѣ солодку кутю не помысливъ о гѣркой доли бездомной буковинской Руси?! Веселячись забули сыны на заплакану матѣрь свою! Онѣ, Поляки, Нѣмцѣ, Русины, всѣ, всѣ дарили обдаровували у власной хатѣ своихъ дѣтей; а мы? — О мы!

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Першій поминки) въ честь Осипа Федьковича устроило академичне товариство «Сѣчь» у Вѣдни дня 11. (23) сѣчня с. р. зъ слѣдующою програмою: 1. О год. 10 рано богослужене въ православной церкви, I. Wallfischgasse 3. — 2. О 8 год. вечеромъ поминальнй вечерницѣ полученъ зъ ѡдчитомъ «Про жите и значене Федьковича въ руско-украинской литературѣ» и зъ декламацію та сѣбѣвами творѣвъ помершого поэта.

(Ювилей Галицкой Руси). Пятдесятлѣтню память выходу «Русалки Днѣстровой» свѣткувати будуть Русины львѣвскій дня 2 л. лютого концертомъ въ сали «Народного Дому». Буде се день, въ котромъ вси Галицка Русь ѡдчує вдячнѣсть кля першого свого возкресителя, незабутаго Маркіяна Шашкевича. Програма концерту слѣдующа: 1) Вступна рѣчь проф. А. Вахнянина. 2) Симфонія с-moll М. Вербицкого. 3) Сольо теноромъ В. Матюка: «Цвѣтка дробная молила нееньку» (Слова Маркіяна). 4) Декламація п-ны Лопатинской. 5) Хоръ: «Кому Богъ въ груди давъ сердце мягеньке» (Слова Маркіяна). 6) Декламація Корн. Устияновича (власный поематъ). 7) Другій актъ зъ оперы «Купало» Н. Вахнянина, выконають члены товариства «Лютнѣ» въ супроводѣ оркестры 15 полку. По концертѣ ѡдбуде ся въ сали Вита Гживеньского при участіи музыки войсковой комерсѣ.

Комитетъ устроюющий концертъ запрошує симъ всѣхъ почитателѣвъ Маркіяна до найчисленѣйшой участі. О скѣлько зачуваемо, зъ многихъ сторѣнь Галичины прибудуть на той день окремій делегаціѣ. Зблизившись до себе, зъумѣемо скрѣпитись до дальшого позитивного труда на нивѣ, засѣяной буйнымъ зерномъ Маркіяновой музы.

(† Евгенія Воробкевичъ) жена о. Евгенія а сынова о. Исидора Воробкевича упокоила ся м. м. въ молодѣмъ вѣку по довгой тяжкой болѣзни, проживши всего одинъ рѣкъ въ супружескомъ станѣ. Щире спѣвчуте всѣхъ знающихъ вл. родину най буде їй ѡдрадою въ тяжкомъ допустѣ Божѣмъ.

(Ювилей въ роцѣ 1888.) Сего року минає 900 лѣтъ ѡдъ часу охрещеня св. Володимира (Василія) въ Херсонѣ и хрещеня Руси. Ювилей сей має ся дуже торжественно обходити въ столичномъ городѣ Руси, Кієвѣ. — Дальше сего року минає сто лѣтъ, якъ цѣсарь Іосифъ II. подтвердивъ всѣ привилеѣ зъ часѣвъ

речи-посполитою польскою львівського Ставропігійського Братства и надавъ ему титулъ «Ставропігійського церковно-народного Інститута». Ювилей сей буде святкувати Ставропігійскій Інститутъ дня 7 вересня с. р. Наконець сто лѣтъ тому, якъ 1788 р. першій разъ у Львовѣ обходжено торжественно Йордань.

(Сеніорови бук Русинѣвъ-патріотѣвъ) п. оф. Иларію Окуньовскому оперували лѣкарѣ Д-ры Залозецкій, Филиповичъ и Маеръ горло. Операція удалась щасливо, вельми знеможений хорый приходить, Богу дякувати, до силъ. Чей Всевышній змилує ся надъ бѣдною бук. Русею й поверне їй щиро й неугомимно працюючого все вѣрного сына!

(П. Гриневецкій) директоръ и режисеръ нашої сцени опустили уже краківску клинику и відчуває, Богу дякувати, значну польгу въ своѣмъ здоровлю.

(Арештованый въ Чернівцяхъ нѣбывшійгунъ російскій) все ще перебуває въ в'язниці, а слѣдство викриває що-разъ цѣкавійшій даній. Арештованый має двѣ жѣнѣ, обѣ въ Росіи. Одна зъ нихъ есть жидівкою, зъ котрою оженивъ ся для грошей а по вѣчанню полишивъ еи и утѣкъ. Потѣмъ розлюбивъ онъ въ Бесарабіи дочку священника, перейшовъ на православіє, оженивъ ся и доставши 2000 рублѣвъ приданого, утѣкъ одъ молодою жѣнкою. Вѣдючи захотѣвъ спробувати щастя въ Садагорѣ зъ одною жидівочкою, але тутъ черновецке староство казало его увязнити за шпигунство и перебило нове его сватанє.

(Судъ повѣстовый въ Журавнѣ) выступивъ рѣшучо проти покутныхъ писарѣвъ и постановивъ не приймати нѣякихъ поданъ, писанихъ тими шинковими адвокатами. За то кождый буде мѣгъ просьбу або жалобу вносити устно до суду. Покутний писарѣ, наклонючи темныхъ селянъ до безосновныхъ жалобъ и процесѣвъ, деморалізують ихъ до найвысшого степени и стають неразъ причиною цѣлковитой нужды матеріальнои. Хто має нагоду подыбати жертвы тыхъ пивокъ, той оддасть всяке признанє тамошному судови. Бахати бы, щобы всѣ суды такъ поступили, а певно зменшилосьбы число безосновныхъ процесѣвъ.

(Подъ замѣтомъ головної зрады) увязнено дня 30 м. м. въ Празѣ редактора „Vychoda“ Франца Скрейшовского, шурина д-ра Живного. Ческій газети обохъ партій вырѣкають ся д-ра Живного и называютъ его «зблудкавшимъ» зъ прямои пути подъ впливомъ не-Чехѣвъ.

(Одступникъ Читальнѣ). Петро Кадукъ зъ Раранча лишивъ читальню та взявъ ся до горѣвки. П'ятка довела молодого ще чоловіка до гробу, а бѣдной жѣнѣ, котра одъ побѣвъ мужа стала ся калѣкою, остало трое сирѣтъ и — довги за горѣвку. Отъ, якъ карає Богъ одступникѣвъ одъ доброго дѣла!

(Именованіи) пров. учителями Николай Куйбѣда въ Малѣмъ-Кучуровѣ, Дмитро Балонескулъ въ Калинівцяхъ; почт. офіціялами: асистенты Никитовичъ и Ліборіо въ Чернівцяхъ, сунлентомъ при уч. семинаріѣ въ Чернівцяхъ Д-ръ Дмитро Ончулъ.

(Школьні справи). Засновано румуньску (!) школу въ Неґрилясѣ, а розширено румуньскій (!) школы въ нижнихъ Цертингахъ, Арборѣ, Старыхъ Фратівцяхъ и Кимполунзѣ. — Прозьбу учительвъ Черновецкого замѣского повѣту о удѣлюванє займѣвъ на жалованє одкинула краєва рада школьна. Отже вивать лихварство, и переантъ учитель! — Въ Чернівцяхъ ходило въ минуишѣмъ школьнѣмъ роцѣ до школъ 5626 дѣтей (2869 хлопцѣвъ и 2757 дѣвчатъ), зъ тыхъ було 2029 жидѣвъ, 1542 р. кат., 918 гр. ор., 528 гр. к. а

323 еванг., після мовы було 3051 нѣмецкихъ, 899 польскихъ, 711 рускихъ, 651 румуньскихъ, 24 чеськихъ, решта иншихъ. У высшій школі дѣвчѣй для 12 Румунѣвъ, въ школі на улиці краєвои палаты для 7 Румунѣвъ, ба навітъ задля одного Румуна, що є въ школі на улиці водної, учать румуньского языка, коли на Рошоши для 14 выказанныхъ гр. к. Русинѣвъ не учать руского языка. Цѣкава рѣчь, якъ учать ся сѣ дѣти релігій, мабуть по польски. Про науку руского языка въ прочихъ школахъ не споминаемо; бо ждемо на резолюцію, яку дасть міністерія «Руской Бесѣдѣ» и «Руской Школѣ» въ сѣй справѣ.

(Окрадено судѣ) цивільный въ Чернівцяхъ. Злодій влѣзъ до комнаты служащего, взявъ одти ключѣ, отворивъ ними залѣзній й деревяный дверѣ регістратуры, розбивъ скриню и вынявъ зъ неѣ. 1400 зол. готовыхъ грошей депозитѣвъ. Злочинца доси не выслѣджено.

(Убійство) Въ Розтокахъ галицкихъ убивъ Танасій Петрининъ за однимъ махомъ дигину; що мавъ у жѣнку веречи, вергъ онъ у малє дити горшкомъ такъ, що ажъ мозокъ выскочивъ.

(Армія австрійська) числитъ після недавно выданого шематизму ну роцъ 1888 въ станѣ чиниомъ: 1 фельдмаршала, 11 фельдцаймъайстрѣвъ, 11 генералѣвъ кавалеріѣ, 88 фельдмаршалъ-поручникѣвъ, 138 генералъ-майорѣвъ, 320 полковникѣвъ, 372 подполковникѣвъ, 647 майорѣвъ, 3834 капитанѣвъ и рѣймайстрѣвъ, 4108 поручникѣвъ и 9678 подпоручникѣвъ. — До корпусу духовенства войсковго належѣтъ: 1 апостольскій викарій польный, 1 польный консисторіальный директоръ, 2 польный секретарѣ консисторіальный, 15 парохѣвъ, 1801 войсковыхъ куратѣвъ и капеланѣвъ, 376 протестантскихъ пасторѣвъ войсковыхъ, 3 рабини польный и 1 имамъ войсковый (для магометанъ). — Авдиторіятъ складає ся зъ 4 генералѣвъ, 9 полковникѣвъ, 22 подполковникѣвъ, 41 майорѣвъ, 97 капитанѣвъ и 39 поручникѣвъ. — Лѣкарѣвъ войсковыхъ рѣзно ранги есть загаломъ 1518, офицерѣвъ рахунковыхъ 605. — Маринарка числитъ въ станѣ чиниомъ 3 вицеадмиралѣвъ, 8 контръ-адмиралѣвъ, 20 капитанѣвъ линіевыхъ, 26 капитанѣвъ и поручникѣвъ фрегатовыхъ, 26 капитанѣвъ и майорѣвъ корветовыхъ, 210 поручникѣвъ линіевыхъ 810 лесіевыхъ хорунжихъ, 55 капеланѣвъ маринарки, 63 лѣкарѣвъ и 331 урядникѣвъ маринарки. Загаломъ до чинного стану арміѣ належитъ 273 генералѣвъ и адмиралѣвъ, 162 офицерѣвъ штабовыхъ и 13.382 офицерѣвъ.

(Процесъ) 11 селянъ зъ Гойча за онѣръ противъ закона дорогового розпочавъ ся у Львовѣ 12. с. м.

(Однорѣчний охотники), не будутъ на будуще по укѣнченю року службѣ именованіи заразъ офицерами, а только кадетами, а степень офицерскій одержать ажъ тогдѣ, коли елєвы войсковіи, именованіи зъ концемъ ихъ року кадетами, отримавъ въ сѣй степень офицерскій. Тѣ однорѣчний охотники, що зъ концемъ своего року не зложѣтъ испыту офицерского, мають дальше роцъ служити, а коли и другого року испыту не зложѣтъ, мусѣтъ служити ще роцъ третій. Однорѣчний охотники кавалеріѣ могутъ лише въ своихъ полкахъ одбувати службу Для однорѣчныхъ охотникѣвъ инженеріѣ войсковои будутъ утвореніи лише двѣ школы, у Вѣднѣ и въ Пештѣ. Такожъ буде зборонене однорѣчнымъ охотникамъ подчасъ одбыванія службѣ войсковои оддаватись своимъ студіямъ фаховымъ; роцъ той будутъ мусѣли посвятити выключно студіямъ войсковымъ.

(Жертвы пьянства.) До «Дѣла» нишуть: Въ суботу дня 14. с. м. вертали по укѣнченѣй работѣ

два парубки домів, плучи самим шляхом залізничнимъ межи Лавочнимъ а Бескидомъ. Оба були такі пияні, що не пам'ятали о Божомъ світлѣ. По якомъсь часѣ одинъ зъ нихъ перевернувъ ся въ рѣвъ а другій Вас. Матійковъ упавъ на шини залізничного шляху и не мѡгъ уже піднестись. Въ тѡмъ надѣхавъ поїздъ и розтявъ его на три часті. Тѣло уже замерзле знайшовъ около побіожи патрулюючій жандармъ.

(Вѣнчане зъ перешкодами). Въ Негостинѣ надъ Серетомъ одбуло ся 15. с. м. вѣнчане панни Єлены бар. Капрі зъ паномъ Кірсте. Весѣльний гостѣ, їдучи зъ станці залізничної Гадикфальва въ семи санкахъ, дістали ся межи засипи снѣжній, де перебули кілька годинъ. Скликано вкѡнци всѣхъ мешканцѣвъ поблизького села и ті за заплатою 300 зр. поробили въ величезнихъ масахъ снѣжнихъ дороги и тунелѣ. Зъ причини тыхъ заспѣ не прибула на частъ и сукня панни молодой и стрѡб балеві декотрыхъ гостей, а вѣнчане одбуло ся ажъ о годинѣ 12 въ ночи. Панна молода выступила въ звичайномъ строю домашнімъ а одинъ зъ дружбѡвъ въ стрѣлечкѡй одежі.

(Львѡвскій соймъ) удѣливъ рускимъ заведенямъ слѣдуючій запомоги: школа СС. Василіанокъ въ Яворовѣ 500 зр.; видавництво рускихъ кнѣжокъ шкѡльныхъ 2.000 зр.; для часописи: «Шкѡльна Часопись», 500 зр.; для тов. Прогрѣсѣта 1000 зр.; тов. «Шкѡльна Помѣчъ» 100 зр.; тов. «Академічне Братство» 200 зр.; Рускій бурсѣ тернопѡльскѡй 200 зр.; театрѣ рускій 6.000 зр.

(Велика крадѣжъ.) У Вижиці вилумили злодѣѣ въ ночи зъ дня 19-го на 20 с. м. стѣну въ тамошнімъ урядѣ податковѡмъ и розбивши головну касу забрали зъ неѣ 20. 808 зр. въ готѡвцѣ, марки стемплевѣ на 1279 зр., асигнату кредитового заведеня земского зъ 26 купонами и тальѡнъ на 50 зр., 3 дукаты, 99 зр. срѣбломъ; три облигаці на срѣбну ренту, винкульованѣ на руску школу въ Баниловѣ на 450, 1950 и 5250 зр. и облигацію на 6900 зр. винкульовану на руску школу въ Довгополѣ. Злодѣямъ немало сприявъ сильний вѣтеръ, якій тоѣ ночи дувъ у Вижиці. На мѣсци злочинства знайдено покиненѣ штабы залѣзній, котрими злочинцѣ послугували ся. По урядовѡмъ сконстатованю факту завѣдомлено телеграфично власти и розпочато слѣдство за злочинцями, и зловлено 4 зъ нихъ въ Тлустѡмъ, при котрихъ найдено большу частъ грошей. Зачуваємо однакъ, що то иншій злодѣѣ.

(Въ Черемышлѣ) ухвалено одѣрвати дѣвочѣ пансіѡнъ подъ назвою «Рускій институтъ для дѣвчатъ». Капіталу єсть 63 тысячѣ зр. Предложенѣ статуты приняли зѡбранѣ въ цѣлости зъ малими змѣнками.

(Повѣтову Народну Торговлю) намѣряють основати въ Снятинѣ.

(Львѡвска безплатна лѣчниця). Філіятропійна ся институція укѡнчила се власне другій рѡкъ существованя. Справозданє выказує, що въ 1887 роцѣ давано порады лѣкарской 6293 особамъ, 3866 мужинамъ и 3427 жѣнкамъ. Щире признанє належить ся лѣкарямъ, котрі зъ великимъ пожертвованємъ приносять бѣднымъ пѡльгу въ недугахъ.

(Сельскій знахоръ). Въ присѣлку Забава коло Радехова — якъ пишуть до часописей — занедажувавъ селянинъ небезпечно на тифъ и въ горячцѣ кидавъ собою по постелѣ та маячивъ. Підчасъ такого пароксизму тєсть и жѣнка хорого перелякавшись прикликали кількохъ сусѣдѡвъ, зъ котрыхъ одинъ уходивъ

въ окрестности за лѣкаря-знахора. Той оглянувши хорого и видячи, якъ ѡпъ кидасе собою въ горячцѣ, сказавъ, що хорого опанувавъ злий духъ, треба одже «нечистого» заразъ зъ хорого выгнати. И взявъ ся заразъ до дѣла: вхопивъ хорого и выволѣкъ его въ частъ найбільшого морозу на двѡрѣ, положивъ на землю лицємъ до свѣту, а пѡрвавши за мѣтлу, почавъ твердимъ кѡнцемъ окладати хорого по цѣломъ тѣлѣ, выганяючи въ той спѡсѡбъ «нечистого». По довшѡй такѡй операціѣ заволѣкъ хорого до хаты. На другій день хорый, прийшовши до притѡмности и чуючи бѡль на цѣломъ тѣлѣ, запытавъ своихъ, що се за причина, и довѣдавъ ся ѡдъ нихъ о довершеноѣ на собѣ екзекуціѣ. Нещасливый однакъ не вѣрить въ чудотворну силу знахора, бо выздоровѣвши, запѡзвавъ его до суду и теперъ веде ся въ той справѣ слѣдство судовѡе.

(Шляхтичъ не має пѣйкои власти надъ собою). Въ селѣ Ракѡвцѣ, пов. пѡдгаецкого, приключивъ ся недавно страшный випадѡкъ. Три пси тамошнього властителя п. Іосифа Третяка опали въ ночи около 9. години, молоду дѣвчину, котра коло двѡра переходила, и загрызли єѣ въ той спѡсѡбъ, що лише кости, кусники грудей, коралѣ и чобѡты зъ неѣ лишили ся.

(За ѡпѡръ прѡтивъ закона дорожнього) засуджено два 20. с. м. въ Ряшевѣ, 6 мазурскихъ селянъ зъ Ясѣнки. Трибуналъ признавъ всѣхъ ѡжалованихъ винными и засудивъ двѡхъ на 5 мѣсяцѣвъ, двѡхъ на 4, одного на 3 и одного на 2 мѣсяцѣ тяжкой вязницѣ, ѡбостреноѣ одноразовымъ постѡмъ въ кождѡмъ тыждни.

(Новѣ значки стемплевѣ) всѣхъ категоріѣ, кромѣ стемплевыхъ марѡкъ до газетъ по 1 кр. и 2 кр. будуть заведенѣ зъ днемъ 1. марта 1888. р. Дотеперъ сирѡдаванѣ стемплѣ всѣхъ категоріѣ выйдуть зъ днемъ 30. цвѣтня 1888 зовсѣмъ зъ уживаня, а ужите ихъ по дни 30. цвѣтня с. р. уважатись буде яко недоповненє ѡбѡязку стемплевѡго. ѡдъ дня 1. мая до 30. червня 1888 будуть урядѡвѣ магазинѣ стемплевѣ вымѣнювати безплатно выйшовшѣ зъ уживаня не зужитѣ стемплѣ.

О. Василѣ Иласѣвичѣ, консисгорскій совѣтникъ въ Чернѡвцѣхъ получилъ рыцарскій хрестъ ѡрдена Францъ-Іосифа.

(Надзирателями) народныхъ шкѡлъ на Буковинѣ именованѣ: проф. Володимиръ Василѣ Рєнта на Черновецкій повѣтъ мѣскій, уч. школы выравъ Георгій Жанковскій на Черновецкій повѣтъ замѣскій и повѣтъ Сторожинецкій, надуч. Стефанъ Барбѡца на повѣтъ Сучавскій и Кимполунскій, прѡтоєрей Исидоръ Мартинѡвичъ на повѣтъ Кѡцманскій и Вижицкій и надуч. Захарій Маєранъ на повѣтъ Радовецкій и Серецкій.

(Рада державна) у Вѣднѣ розпочала 13. (25) с. м. свои нарады. Найважѣйша повинна — новый законъ шкѡльный внесеный на тѣмъ засѣданю, котрый хоче пѡддати школу нѡдъ частковѣй надзѡрѣ консисторіѣ. Се значилобъ для насъ ѡддати школы ще большє въ руки Румунизаторѡвъ. Въ Галичинѣ, де священство руске, булобъ се добре, та для догоды Польонизаторѡвъ, вынѣто Галичину зъ нѡдъ сего закону. Оттакъ то грозить нашимъ школамъ нова небезпечнѡсть; маймо надѣю, що свѣтлѣй послѣ охоронять насъ ѡдъ сего нещастя.

(Шпрѣ) въ честь соймовыхъ послѡвъ урядивъ Є. Е. п. прєсидентъ краю на котрий запросивъ зъ Русинѡвъ крил. ѡ. Костецкого и сов. Винницкого. Пѡслѣдній зъ причини болѣзни не мѡгъ явити ся

(Бук. Соймъ краєвий) закончивъ 21. л. Сѣч-

на свою сесію. Оставляючи судъ о его дѣятельности до слѣдующаго числа, записуемо на теперъ, запомоги удѣленъ Русинамъ, а то на выдавництво «Библіотеки для молодѣжи» 150 зол., а на тов. «Руска Школа» 50 зол., що передовсімъ завдячити належить ви. по слови барону Гормузакому, котрый дуже щиро занявъ ся сею справою

(«Рускій балъ».) Товариство рускихъ академиківъ «Союзъ» въ Чернівцяхъ запросило, якъ що року, и сего разу старшихъ Русинівъ на сіюльну нараду щодо урядженя товариского вечера зъ танцями т. з. «русского балю» въ сегорочныхъ мясницяхъ. Комітетъ ухваливъ одноголосно, на знакъ глубокого жалю бук. Русинівъ по поводу недавнои нежджалованои смерти рідного поета бл. п. Осипа Федьковича сихъ мясницъ не давати, сей хотъ якъ улюбленой у насъ забавы. Честь за те патріотичной молодѣжи нашої, що не хоче веселитись, коли вся Русь плаче надъ свѣжою ще могилою незабутного Бояна.

(Въ память 40-лѣтнихъ роковинъ) панованія нашего цѣсаря ухваливъ буковинскій соймъ основати фондъ 10 тысячей зол. на запомогу для бѣднои учачои ся молодѣжи бук. шкѣлъ народныхъ, складаючи на ту цѣль по 2.000 зол. рѣчно почавши ѡдъ року 1889.

(Буковинскій соймъ) мавъ въ Понедѣлокъ 7. засѣдане на котромъ пѣдвыснѣвъ налогу на напитки въ Сучавѣ; — принявъ до вѣдомости справоздане краевого выдѣлу; — рѣшивъ просити правительстве, абы продовжило термінъ до зверненя грошей выложеченыхъ на намъ на получене худобы; — поручивъ выдѣлову, щобы вынайшовъ найлѣпше мѣсце на школу коникарскую и боднарскую, а то въ Серетѣ або Сторожинци; — дальше принято до вѣдомости, що правительство призволить злекшѣни що-до податковъ и побѣльшитъ число инженерѣвъ; засноване краевыхъ шпиталѣвъ у Вижици и Кимполунзѣ ѡдложено на лѣпшій (!) часы; — въ концѣ удѣлено гимнастичному товариству 100 зол. запомоги. За то на попередномъ засѣданю пѣдвыснено значно и такъ велику пенсію краевого свѣтника Захара и др. урядникѣвъ крѣсвыхъ. При томъ сказали послы Нѣмцѣ тай посолъ Жидѣ, що не годять ся на сей великій новыи тягаръ, який накладываютъ послы-Румыны на край, та се нѣчо не помогло; бо все було, якъ сказавъ одинъ посолъ-Нѣмецъ, вже напередъ умовлено. — Послѣдне засѣдане було 29. м. м. а помѣчь роздѣлившѣ ся соймъ; рускій (!) посолъ п. Зота поѣхавъ до Вѣднѣ, абы роздѣлити тамъ на р. 1888. рускій податки на вынародовлене дѣтей нашихъ въ буковинскихъ середнихъ и высшихъ школахъ. Тѣште ся, панове выбори!

(Хорошій прикладъ). Товариство «Рускій томъ Народный» передало намъ слѣдующе письмо ко-Дре доводитъ, що е ще мѣжь нами мужѣ щирога серця, доброй волѣ, великого жертволюбія. Осъ то письмо: Свѣтлый Выдѣле! Доручаю Всечесному Обществу 6 зл. на «Рускій Домъ» въ Чернівцяхъ и обовязую ся рѣшту въ квѣтъ 44 зол. до остатного Декабра 1888. р. выплатити. Хотъ мое положене прикре, то все таки маю щиросердечну волю и любовь, до 3 роковъ другихъ 50 зол. на такъ важну и сіюльну цѣль для добра нашего любого руского народу пожертвувати, если менѣ Господь Богъ до того поможе». — Такъ пише не боярь якийсь, не священникъ на сытѣй парохіѣ, не высшій урядникъ, не богатый гѣзда, — а незаможный учитель, Андріевичъ Василь въ Берегометѣ надъ Серетомъ. Першій се примѣръ жертволюбія на буко-

виньскѣй Руси! Дай Боже, щобы не оставъ ѡнъ одинокій, а найшовъ наслѣдникѣвъ!

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 19. л. Грудня с. р. коштовали 100 кѣло: шпеницѣ 6 зол. 65 кр. до 6 зол. 75 кр.; — жита 4 зол. 30 кр. до 4 зол. 70 кр.; — ѡвса 3 зол. 45 кр. до 3 зол. 80 кр.; — ячменю 4 зол. 40 кр. до 5 зол. 65 кр.; — кукурузы 4 зол. 40 кр. до 5 зол. 65 кр. —

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

Братямъ Русинамъ

зъ новымъ рокомъ 1888.

Старый рѣкъ, стара и штука:
Все на педолу нарѣкати;
Старый рѣкъ, стара наука:
Безъ труда нужду не прогнати.

Новый рѣкъ, новѣ надѣѣ
На щасте, долю, на добро;
Новый рѣкъ, новѣ и мрѣѣ:
Все те приѣде оттакъ, само.

Учѣмъ ся, Братя, ѡдъ старого,
А най насъ грѣе молодой!
Безъ труда не надѣѣсь нѣчого!
А безъ надѣѣ трудъ гѣрькій.

Омелянъ Мурашка.

Зъ скорбныхъ пѣсень

Олександра Кошицкого.

I.

Свою тяжку журбу,
Нерозважный свой жалъ
На осуду людску
Я до вѣку не дамъ.
Я на гору у гай
Сумовати поду: —
Въ холодку на шпитѣ
Упаду, — припаду
Я до лона землѣ
И щобъ вѣтеръ не вчувъ,
На ушко тамъ травъ; —
Свой повѣдаю сумъ,
Свой долѣ лихъ,
Чи сплякну тамъ, чи нѣ —
Слезы вытре трава,
А зѣтхана мои —
Возьме мати земля...

II.

Земли! нене мои!
Пригорни ты мене!
Я дитина твоя!
Мое щасте ясне —
Щобъ вся Руска земля
Въ роскошь — волѣ цвѣла.
Мати-земле свята!

Одъ Бескидѣвъ по Низъ —
Що є силы въ тебе,
Задрожь, затрясись,
Збуди дѣти свои,
Бо заснули вони.

ДОБРІ РАДЫ ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ ТА ЧИТАЛЬНИКѢВЪ. (Пише Кирило Трильовскій.)

I.

Свѣтъ, на котрѣмъ мы живемо, и на котрый мы глядимо, не одразу ставъ такимъ, якимъ мы его теперъ бачимо; не треба далеко глядѣти, а запытаймо лишь старыхъ людей, то намъ скажутъ, що за ихъ часѣвъ, за ихъ молодости о много иначе було на свѣтѣ, чимъ теперъ въ нашихъ часахъ. Чимъ дальше глядимо позадъ себе, въ давнѣйшу пору, то бачимо чимъ разъ бѣльшій ѡдѣны ѡдъ нашего теперѣшного житя. И такъ учать насъ давнїи книги, котрїи намъ лишили всѣлякїи ученїи люди зъ давнихъ часѣвъ, що перше далеко менше було забезпечене людежѣ житя та майно, що перше далеко менше було справедливости, що тоды далеко бѣльше мавъ значеня той, хто бувъ богатый та сильный, чимъ теперъ за нашихъ днѣвъ. Зъ того выходитъ, що не конче то правда, що «добрий давнїи часъ», якъ то неразъ люди говорятъ. Правда, давнѣйше менше було народу, лекше тому можна було прожити на свѣтѣ, але и теперъ можна собѣ дати раду, и лишь тѣмъ зле, хто не розумѣе того, що не все можна жити на стародавнїи ладъ, що треба жити такъ, якъ того теперѣшний часъ wymagaє. — Зъ всего того, що читасмъ въ книгахъ про давну давнину, выходитъ для насъ така наука, що чимъ ближе до насъ, до нашей поры, тѣмъ бѣльше бере на свѣтѣ правда гору, тѣмъ бѣльше знаходять права та справедливости тотїи, що перше були пониженїи та утисненїи. И такъ въ дуже давнихъ часахъ, а и теперъ ще у дикихъ и цѣлкомъ непросвѣченыхъ народѣвъ мавъ той, що надъ народомъ панувавъ, царь, князь, чи хто тамъ, цѣлкомъ необмежену власть: ѡнъ робивъ зъ пѣддаными, що захотѣвъ, мѡгъ своего пѣдданого забити або на найбѣльшїи муки ѡддати, и нѣхто за се не смѣвъ ему нѣчого сказати, а противно всѣ думали, що то такъ такїи має бути, що на то то ѡнъ князь, чи царь. Але зъ часомъ не то стало: люди стали додумоватись, що чейже всѣ на одинъ ладъ сотворенїи, що одже кождый має однаке право жити на свѣтѣ, и користатись всѣми утѣхами, якїи намъ дає житя. Зачали одже чимъ разъ бѣльше доходити для себе правъ и свободы та доборюватись до того, щоби всѣ такъ бѣдный якъ богатый, такъ панъ якъ и селянинъ мали рѣвне право, и щоби народъ мѡгъ самъ собою управляти.

Для того то въ освѣченыхъ краяхъ, якъ отъ въ нашѡй державѣ заведенїи суть такїи порядки, що не самъ цѣсарь, король або великїи паны заряджують краємъ та цѣлымъ народомъ, але народъ самъ выби-

рає собѣ заступникѣвъ, котрїи радять надъ его справами и мають старатись, щоби всѣмъ була правда та добро. Але щожъ? И теперъ ще суть межїи людьми и богатїи и бѣднѣйшїи, и ученїи и темнїи, а дальше бачимъ такожъ, що декотрїи цѣли народы мають бѣльшу силу и могучѡсть якъ другїи. Нема одже чому дивуватись, що якъ приїде выбирати заступникѣвъ народныхъ, то кождый старає ся власне такого выбирати, котрый бы пѣсля его думки представлявъ народнїи потреби та установлявъ законы, для того то и теперъ богатїи та просвѣченѣйшїи, однимъ словомъ тїи, що стоять на горѣ переводять все на свѡй ладъ, и старшуютъ надъ другими, котрїи пѣсля законѣвъ таке саме мають право якъ и они. И щожъ, яка на се рада? Чи нема вже на то нѣякого способу? Есть! та ще й великїи. Разомъ зъ правомъ, заряджати самимъ собою, доборолись народы до права, щоби вѡльно було людемъ збиратись у всѣлякїи громады та громадкїи, щоби радити надъ своимъ добромъ. Есть се власне право скликувати зборы и закладати товариства, такъ, що крѣмъ того, що народъ зъ уряду выбирає своихъ представителѣвъ, котрїи мають пильновати его добра, може ѡнъ ще и особѣно старатись о него, закладаючи товариства, та сполучаючи такимъ чиномъ силы поодинокїихъ людей у одну, велику громаду. Такимъ чиномъ не може вже нѣхто сказати: «Та щожъ! Мы бѣднїи та непросвѣченїи! Де намъ до права!» —

Коли ты бѣдный та и темнїи, то старайже ся, щоби ты не бувъ такимъ, бо на те можешъ лучитись зъ другими такими якъ ты въ одну громаду, въ товариство а се чейже кождый знає, що три голови то не одна, та що «громада великїи человекъ». Подивѣмъ ся лишь на тоє, якъ то люди великїи каменїи пѣдносять, або здоровеннїи брусъ зъ мѣся зрушуютъ: одинъ бере зъ сего кѡнца, другїи зъ другого, третїи же зъ иншого, и отъ, камѣнь вже на возѣ, або брусъ тамъ, де ему належить ся. Одже такъ само: Бачишь, що цѣлу торговлю держуть жида въ своихъ рукахъ, и дають тобѣ за великїи грошѣ злий товаръ, а твое майно не позволяє тобѣ заложити крамницю на власну руку, то возьми другого, третьего та десятого до спѡлки — отъ и буде крамниця. Такъ само коли бачишь, що найгорше зло для людей зъ того выходитъ, що они темнїи, невченїи, що тому не знаютъ собѣ въ многихъ злучахъ дати рады а навѣтъ правъ своихъ не знаютъ, а хочешъ сему запобѣгти — отъ и лучи ся съ другими, що такъ само думаютъ якъ ты и хотѣли-бъ того ворогатемоту такъ, якъ и ты, побороти. А до тѡи борбы треба и ѡдновѣднои зброѣ, треба книжокъ — отъ и складай ся зъ другими рѣвною зъ тобою думки. А до того ты знаєшь, що человекъ потребує товариства тай забавы, щоби розвеселитись та розбѣратись въ вѡльний часъ, а вѣдома тобѣ такожъ рѣчь, що корчма — то не дуже ѡдновѣдне мѣсце на приличну забаву та розмову — отъ и поради ся зъ другими, що такожъ то все видять и знаютъ, та постарайтесь разомъ о ѡдновѣдне мѣсце, де бы вы збирались въ вѡльну хви-

лю та забавлялись въ одновѣдний способъ, — иншими словами: закладай читальню, закуповуй книжки та часописи, а до того постарайся о одновѣдне помѣщеніи для читальни. Такъ одже невеликимъ заходомъ можна буде ажъ двѣ цѣли osiąгнути: науку и забаву, бо вже не говорячи про то, що въ читальни можна забавлятися всѣлякими одновѣдними грами, якъ: доміно, дзвонъ и молотъ и т. д. вже сама наука есть для нашихъ людей забавою. Знаемъ прецѣ, що забава полягає головнио на зміні занятія — и длатого такъ, якъ рубане дровъ або работы при токарскѣмъ варстатѣ есть розрывкою для людей, що працюють головою та умомъ, такъ само для чоловіка, котрый цѣлый тыждень за плугомъ ходять, косить або молотить, есть великою розрывкою, коли онъ въ недѣлю возьме книжку до рукъ, або послушае якъ другий читае про пожиточнїи и поучающїи рѣчи.

ОДЪ АДМИНИСТРАЦІЇ.

«Буковина» выходити ме, якъ доси, що 1. и 13. руского дня кожного мѣсяця и коштуе на рѣкъ 3 зол., на пѣврѣкъ 1 зол. 50 кр., на третину року 1 зол. —

Хто до кѣнца руского Лютого 1888. року пришле предплату на цѣлый рѣкъ, дѣстане або літературно-науковий додатокъ до «Буковины» зъ минушого року: «Зерна» даромъ або Буковинскій иллюстрированный Календаръ на рѣкъ 1888. за знижену цѣну **30** кр.

Всѣ предплатителѣ получаюти муть даромъ літературно-науковий Додатокъ по пѣвъ аркуша зъ кождымъ 3. числомъ.

Хто не желае нашої газеты, най зверне се число. Хто задержитъ его, того уважаемо нашимъ довжникомъ.

НОВІ КНИЖКИ.

«БИБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДѢЖИ» выйшла 12. книжочка:

ОДЪ РЕДАКЦІЇ.

Сею книжочкою кѣнчио третїи, а зъ новымъ рокомъ розпочне ся четвертїи рѣчникъ

„БИБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДѢЖИ“.

Въ новомъ рѣчнику будемо помѣщати для науки: исторїю Руси въ образцяхъ, дальше статїи изъ земленихъ рѣднихъ и чужихъ краївъ, изъ исторїи природы увѣйдуть що найцѣкавшїи образки изъ житїи людского, житїи звѣрятъ и рослинъ, якъ такожъ описанїя и обясненїя чудныхъ зъявискъ природы. Для забавы служити муть оповѣданїа, казки, байки, пѣснїи и загадки. Въ кождѣй книжочкѣ помѣщенїи будутъ вельми хорошїи новїи образки замовленїи за дорогїи грошїи изъ славного библіографичного институту въ Липску.

Такъ задумали мы продовжати наше издавництво. До сего дѣла треба однакъ много гроша. Тому удаемо ся до Васъ, милїи Рѣдїцѣ, щобысте зновъ стали предплатителями нашої «Библіотеки» та ще и другихъ до того заохочували; бо тѣлько соединенными силами всѣмо сповнити трудну задачу, яку поставила собѣ «Библіотека для молодѣжи». Нашїи славнїи писателѣ и редакція жертвуютъ працю, Вы, братя, дайте по 1 зол., и дѣло рости ме Вамъ на користь, намъ на радѣсть, а Руси на славу!

„Библіотеку высылаемо тѣлько за предплатою або на замовленїе, на що и сегорѣчныхъ читателѣвъ нашихъ уважными робимо.

Хто бы не мавъ заразъ грошей, най пришле намъ хоть замовленїе на кореспонденційной картѣ, кѣлько рѣчникѣвъ замовляє и коли ихъ заплатитъ.

Продають ся еще цѣлїи рѣчники и поодинокїи книжочки „Библіотеки для молодѣжи“

зъ 1886. и 1887. року.

ЦѣНА: рѣчника (12 книжочекъ) 1 зол., поодинокїихъ книжочекъ 10 кр., на 10 книжочекъ даемо 2 дальшїи даромъ.

ЗМѢСТЪ *)

„Библіотеки для молодѣжи“ за рѣкъ 1887.

І. С т и х и.

1. Поле а школа. (Перекладъ).
2. Сѣчень. (Спѣванка) О. Федьковича.
3. За скоро, за пѣзно! Данила Млаки.
4. Пѣсня школярки.
5. Маротъ. (Спѣванка) О. Федьковича.
6. Честь работѣ. (Перекладъ).
7. Вечеръ. (Пѣсня) О. Федьковича.
8. Кѣтъ и лїсъ. (Байка) О. Федьковича.
9. Передъ наукою. (Пѣснь) Исидора Пасѣчиньского.
10. Слава Богу! (Молитва) Ис. Пасѣчиньского.
11. Жабы. (Байка) О. Федьковича
12. Гривко и Сивко. (Байка) О. Федьковича.
13. Отче нашъ! (Молитва) О. Федьковича.
14. Заяць. (Байка) О. Федьковича
15. Верховино моя любя! (Пѣснь) Данила Млаки.
16. Гераклїй. (Прїцта) О. Федьковича.
17. Пещена дѣтина. Николая Устїяновича.
18. Кѣнь. (Байка) О. Федьковича.
19. Сирѣтина. Олександра Кониського.
20. Рѣдна мова. Антонїа Могилянцкогo.
21. У що турати? О. Федьковича.
22. Учѣте ся! Тараса Шевченка.
23. Заяць и левъ. (Байка) О. Федьковича

ІІ. П р о з а.

1. Яка земля?
2. «Котѣй каменецъ» або «Мр-няв-вав-вав-вав!» (Казочка) О. Федьковича.
3. Журавель. (Зъ образкомъ).
4. Чому? (Зъ фїзики)
5. Баснѣ. Маркіяна Шашкевича
6. Що таке исторїя? Олександра Барвѣньского.
7. Бѣдалашко. (Казка) О. Федьковича.
8. Голубъ. (Зъ образкомъ).
9. Рускїй край и нарѣдъ. Ол. Барвѣньскїй.
10. Не въ богацтвѣ щасте. (Оповѣдане) Гр. Никоровича.
11. Кава. (Зъ образкомъ) Ник. Шкурмана

*) Статїи, при котрыхъ нежа имени автора, бере редакторъ Омелян Поповичъ на себе.

12. Першій князь рускій Олегъ. Ол. Барвѣньского
13. Адамъ и Ева. (Казка) О. Федьковича.
14. Поверхня землѣ.
15. Медведикъ. (Зъ образкомъ) Ер. Пігуляка.
16. Европа.
17. Щасте а нещасте. (Казка) Стефана Ковальового
18. Оревъ. (Зъ образкомъ) Ер. Пігуляка.
19. Азія. (Зъ образкомъ)
20. Ящѣрка. Гр. Никоровича.
21. Овчаръ. (Не казка, а правда) О. Федьковича.
22. Дещо зъ фізики. I.
23. Африка (Зъ образками)
24. Хлопчикъ-сирота и его котикъ. (Не казка, а правда) О. Федьковича
25. Дещо зъ фізики. II. О. отворахъ).
26. Що може школа. (Повѣстка) Евгеніѣ Яропиньской
27. Левъ. (Зъ образкомъ) Ер. Пігуляка.
28. Ярмарокъ на мухи (Повѣстка) О. Федьковича.
29. Дещо зъ фізики. III.
30. Австралія. (Зъ образкомъ).
31. Крокодилъ. (Зъ образками) Ер. Пігуляка.
32. Слонь. (Зъ образками) Ер. Пігуляка.
33. Премудрый Соломонъ. (Причта) О. Федьковича
34. Америка. (Зъ образкомъ).
35. Два себій хлопаки. (Не казка, а правда) О. Федьковича.
36. Чудатый кѣнь. (Весела повѣсточка) О. Федьковича
37. Дещо зъ фізики. IV.
38. Шѣсть славныхъ Русинѣвъ. (Зъ 6 портретами)
39. Мешканцѣ й деякі звѣрѣ та рослины Америки.
40. Пѣдмѣча. (Казка) О. Федьковича.

III. Д р ђ б н и ц ѣ.

Народні приказки и прислѣвья М. Номиса на сторѣ 94., 110., 127., 144.
Загадки О. Федьковича на сторѣ: 16., 48., 96., 112., 127.
Мудрѣшки О. Федьковича на сторѣ: 16., 48., 64., 96., 112., Ивана Иванова на сторѣ: 160., 175.
Забавы на сторѣ: 15.

Повѣсти Осипа Федьковича зазнали минувшого року кромѣ чеськихъ и польскихъ, ще й нѣмецкихъ переводѣвъ. „Wiener Allg. Zeitung“ подала доси переводы 2 повѣстей а то «Сафатъ Зѣничъ» и «Побратимъ». —

„Kleinrussische Volkslieder“. Metrisch übersetzt von Ludwig Adolf Stauffe-Simiginowicz, Leipzig, Verlag von Otto Wigand 1888. Такъ называе ся книжка, що на 256 стор. 8^о мѣстить переводы 248 коломыйокъ, 42 думъ, думокъ и шумокъ, и 39 поезій Данила Млаки. Переводы народныхъ пѣсень не злі, декуды навѣть добрі, що до поезій Млаки одличні. Все свѣдчить о намѣреню переводчика, «выснѣвати свою любовъ до руского народа». За се, якъ и за то, що причинивъ ся своимъ дѣломъ до пѣзнаня нашої народної поезіи у Нѣмцѣвъ належить ся пану Симигиновичови щироруске Спаси-Богъ. Розновсюднене его працѣ лежить въ нашомъ національномъ интересѣ. — Помѣчникамъ автора належить закинути кромѣ неточного знаня нашої народної літературы ще й то, що підсунули авторови замѣсть безсторонного суду знатокѣвъ нашої мовы и літературы, свои личні убѣжденія. Особливо неумѣстний ужити въ сѣмъ дѣлѣ рѣжні назвы: „Kleinrusse, Russe, Russine“ и „kleinrussisch“,

Выдае и за редакцію одвѣчае: Павло Кирчѣвъ.

russisch, та russinisch“. Нѣмцѣ называють Русинѣвъ Ruthenen, а руске ruthenisch. Се такъ само, якъ то, що мы не кажемо «Дайчи», а «Нѣмцѣ», и не «дайчъ», а «нѣмецке».

Незвычайне знижене цѣнѣ

тѣлько для предплатниківъ газетъ

„Буковина“, „Дѣло“ и „Батькѣвщина“

Ватра, літературный збѣрникъ Василя Лукича зъ р. 1887. На 14 аркушахъ дрѣбного друку (стор. 216) помѣщені творы найзнаменитѣшихъ писателѣвъ украинско-рускихъ. Цѣна тѣлько 1 зол. (Въ книгарняхъ коштуе 1 зол. 50 кр.)

Рускій Правотаръ домовый Василя Лукича и Юліана Семигинѣвского. На 28 аркушахъ друку (стор. 448) мѣстить бѣзь цѣмъ цивільный законъ зъ поясненіями, численными взѣрами та прикладами. Цѣна тѣлько 2 зол. 50 кр. (Въ книгарняхъ коштуе 4 зол. а. в.)

Угорска Русь — представлена Василемъ Лукичемъ. (стор. 30) дуже дрѣбненького друку въ 8-цѣ. Цѣна 12 кр. (Въ книгарняхъ 15 кр.).

✂ На пересылку почтою треба додати на «Правотаръ» або «Ватру» по 25 кр. а на «Русь угорску» 2 кр.

✂ До продажи по зниженихъ цѣнахъ призначено тѣлько по 50 прим. Тожъ зъ замовленіями просимо снѣшитись.

✂ Замовленія приймають тѣлько виключно дотычний редакціѣ.

Буковиньского

КАЛЕНДАРЯ

на рѣкъ 1888.

е ще малый накладъ и продае ся по 50 кр. одъ примѣрника; зъ почтовою пересылкою по 55 кр.

„ПЕРШІЙ ВІНОК.“

Жѣночій Альманахъ,

выданный коштомъ и заходомъ Наталіѣ Кобриньской и Олены Пѣлки, выйшовъ вже зъ друку и можна его дѣстати по цѣнѣ 2 зол. у накладницѣ: Наталіи Кобриньской въ Болеховѣ. До цѣны належить долучити на оплату почтову 10 кр., або разомъ зъ рекомандацію 20 кр.

Зъ печати Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рѣкъ 3 зол. — кр.
» пѣвъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.
въ графіцѣ Рехенберга,
улиця ратушева, ч. 21.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(Улиця лїлійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

Всѣ предплатителѣ
дѣстають зъ кождымъ 3. чи-
сломъ безплатный лїт. дода-
токъ.

ОПОВѢЩЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчислюють ся якъ найде-
шевше.

ОДЪ АДМИНИСТРАЦІЇ.

«Буковина» виходить ме, якъ доси,
що 1. и 13. руского дня кожного мѣсяца и
коштує на рѣкъ 3 зол., на пѣврѣкъ 1 зол.
50 кр., на третину року 1 зол. —

Хто до кѣнца руского Лютого 1888. року
пришле предплату на цѣлый рѣкъ, дѣста-
не або літературно-науковий додатокъ до
«Буковины» зъ минувшого року: «Зерна» да-
ромъ або Буковинскій иллюстрованный Ка-
лендаръ на рѣкъ 1888. за знижену цѣну **30** кр.

Всѣ предплатителѣ получаютъ мутъ
даромъ літературно-науковий Додатокъ по
пѣвъ аркуша зъ кождымъ 3. числомъ.

Хто не желає нашої газети, най зверне
се число. Хто задержить его, того уважаемо
нашимъ довжникомъ.

Панове Громада!

Зъ вѣрою въ лучшу будучность руского народу,
зъ надѣєю на помѣчь Божу и щирыхъ Русинѣвъ, зъ
любовію до свого рѣдного, пытогого — розпочалисьмо
четвертый рѣкъ «Буковины». Загальний рухъ просвѣ-
тний и національний, який викликала наша газета ме-
жи Русинами на Буковинѣ, и все добро, яке проявил-
сь въ наслѣдокъ того межи нашими людьми, доводить
ясно, що наша праця не була даремна, показують ажъ
надто, що она конечна, а все те додає намъ охоты и
силы до нового труда. Великій и тяжкій той трудъ;
бо наша задача, не только сѣяти, а перше выполю-
вати, викорчовувати поле, що заросло всякимъ буря-
номъ. Но коли удавъ ся першій початокъ, коли вже
въ першихъ трохъ рокахъ пощастилось намъ бачити
навѣтъ хороший плоды нашої работы, то тымъ смѣ-
лѣйше и ѣдважѣйше беремось до дѣла теперъ, коли
уже навѣтъ въ селянахъ нашихъ находимо помѣчь и
пѣдиору. Та зъ кождымъ днемъ все большон пѣдно-

моги намъ треба; бо зъ кождымъ днемъ розширає ся
поле нашого дѣлания. Тому на клаку, на тѣлоку, Панове
громада! Спѣшѣмъ по христїянскому звичаю на по-
мѣчь бѣднымъ та немѣчнымъ братьямъ нашимъ. Радо
и безкористно жертвуємо мы зерно, вы, панове громада
дайте дальше, що треба. Скиньте ся, зложѣтъ, абы мы
здорове зерно могли розѣслати по цѣлой Буковинѣ, въ
кожду хату, въ кождый кутъ. Розносѣтъ и самі зерно
просвѣты усюды межи люди! Не одному треба буде
зъ першу не только се зерно даромъ дати, але ще и
просити, абы его зхотѣвъ принять и зужитковати. Но
вы не ѣдстрануйтесь тымъ, а отъ, колись бувало, що
люди и бараболѣ даромъ приймити та садити не хотѣ-
ли, а якъ си розсмакували, то и до сегодѣшного дня
си шанують и споживають. Такъ само маємо вже много
прикладѣвъ, що и нашої газети або иншої книжки,
просвѣты та читальнѣ многі люди на Буковинѣ цура-
ли ся, а якъ розкоштували, то вже за нѣчо бы ихъ
не замѣняли, не продали. Въ дописяхъ «Буковины»
не разъ вы про те читали. Всѣ, що дописують до на-
шої газети, хвалять и славятъ «Буковину» дорогою
ихъ газетою; треба конче, чтобы она жила и росла. То-
му будемо си Вамъ дальше писати, и чимъ больше
буде предплатителѣвъ, тымъ больше дамо до неѣ до-
даткѣвъ для науки и забавы. Мы жертвуємо працю,
Вы, Панове громада, присылайте точно напередъ гро-
шѣ, и «Буковина» рости ме Вамъ на пожитокъ, намъ
на утѣху, а Руси на славу. Хто зъ селянъ, особливо
тамъ, де нема ще Читальнѣ, хоче мати нацу газету,
най зложить ся зъ двома-трома иншими гѣздами, а не
тяжко имъ буде дати тыхъ мѣзерныхъ 3 зол. на цѣ-
лый рѣкъ, котрї можна сплачувати и ратами по 1 зол.
що 4 мѣсяцѣ, але все напередъ; бо мы только тымъ
высылати мемо «Буковину» що пришлютъ напередъ
хоть лева. Такъ не задовжать ся нѣ редакція, анѣ
читателѣ «Буковины». На клаку-жь, Панове громада,
на тѣлоку, нумо самыхъ себе ратувати ѣдъ темноты и
всякой бѣды! Спѣшѣтъ, часть не стоитъ, а йде, хто
не посѣе, жати не ме!

ПО СОЙМЪ.

Якъ уже знаете, закончивъ буковинскій соймъ свои нарады й панове послы розѣхались, куда котрый. А позаякъ нашй послы не стають, якъ то въ другихъ краяхъ буває, передъ своими выборцами, щобы здати справу, якъ уступали ся они за васъ, та що зробили для васъ: тому хочемо мы вамъ, панове выборцѣ зъ Кѣцманьского, Заставнецкого, Вижницкого, Путиловского, Садагурского, Черновецкого, Сторожинецкого та Становецкого повѣту и др. оповѣсти коротко й ясно, що урадили Вашй послы, та що зъ того для Васъ выйде.

Передовсѣмъ цѣкавы будете довѣдати ся про податки, чи зменшили ихъ Вамъ панове послы, чи нѣ, бо знаете вже, що то головно одъ нихъ залежить; Одже знайте, панове выборцѣ, що податки не зменшать ся, ба ще збѣльшать ся.

Може хто зъ васъ подумае, що податки збѣльшать ся, бо войною пахне; одже нѣ. Войны Богу дякувати ще не маємо, а чи буде, не знати. Але вашй послы ухвалили бѣльшй выдатки на иншй рѣчи, а грошѣ на то мае дати край, а край то люди, а у насъ люди переважно хлѣборобы, мужики. Тому то тѣ бѣльшй выдатки-податки припадуть на васъ, Панове ґазды.

На щожъ треба панамъ посламъ тыхъ грошей, та ще до того бѣльше, якъ доси. Ото передовсѣмъ ухвалили панове пѣдвыснити и такъ велику платню урядникамъ краевого выдѣлу, а то на те, щобы мали зъ чого жити збанкрутованй дѣдичѣ, котрымъ сй мѣсяца давати муть. Дальше назначили панове послы велику торѣчну суму на ремѣсничу школу въ Серетѣ, зъ котрой головно користати муть жида. — Отсе цовй великй тигарѣ, якй наложивъ соймъ и на Русинѣвъ, зъ чого они однакъ нѣякой користи мати не будуть.

Та еще бѣльшй тигарѣ задумали були панове завдати нашимъ хлѣборобамъ. Многй зъ васъ, панове ґазды, знати муть про банкъ рустикальнй, котрый теперъ не выножичае бѣльше грошей, тѣлько стягае старй довги. Одже тѣ старй довги хотѣвъ банкъ ѡдпродати краеву за половину. Соймъ мѣгъ бувъ купити тѣ довги и поволеньки малыми ратами стягати ихъ одъ задовженихъ нашихъ людей, ба навѣтъ мѣгъ бувъ имъ хоть децѣ трохи спустити. Та панове послы не взяли ся до сего спасенного для нашихъ бѣдныхъ селянъ дѣла. Сегожъ року хотѣвъ другйй банкъ ѡдкупити тѣ довги за дорожшу навѣтъ цѣну, бо дававъ рустикальному банкови за кожду сотку по 60 зол. Сей новйй банкъ зажадавъ одъ сойму ѡбезпекы и политичной екзекуціѣ. А ту екзекуцію выпроваджувавъ бы не судъ, а самъ банкъ по своѣй воли. Панове послы зачали вже були приставати на се дѣло користне для самого лишь банку, въ котрѣмъ мають свои грошѣ самй дѣдичѣ. Вже тутъ тутъ мали ѡдати задовженихъ нашихъ хлѣборобѣвъ въ руки банку, та на се пѣднесли ґазеты великйй крикъ и панове мусѣли залишити сю справу. Оттаке видите, панове ґазды, дѣе ся у насъ,

та дякуйте Богови и ґазетамъ, що Вашй послы не ѡдали Васъ зовсѣмъ въ руки банку. Та дякуйте Вашимъ посламъ, що не хотять за краевй грошѣ ѡдкупити Вашй довги въ рустикальнѣмъ банку й злекшити Вамъ силачуване довгу, за котрй й дальше лицитувати муть сотки ґосподарствъ. На школы для жидѣвъ та уряды для збанкрутованыхъ дѣдичѣвъ и др. е грошѣ, а на выратоване задовженого народу дасть Бѣгъ. Запаятайтежъ собѣ се до новыхъ выборѣвъ!

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Важнй новины збулись за послѣднй недѣлѣ. Въ ґазетахъ надруковано угоду, яку заключивъ нашъ Монархъ зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ ще року 1879, абы спѣльными силами удержати супокѣй. Ся умова ѡбязуе Австрію и Нѣмеччину помогати собѣ взаимно цѣлою военною силою, коли бы одну зъ нихъ зачепила Росія або хто небудь иншй зъ помочью Росіѣ. Сю умову оголошено свѣтови, щобы показати, що Австрія и Нѣмеччина бажають супокѣю, но коли бы ихъ зачепила Росія, то сполучеными силами будуть боронити ся.

Друга важна новина, то мова, яку мавъ нѣмецкй канцлеръ Бисмаркъ въ нѣмецкѣй радѣ державнѣй. Князь Бисмаркъ не вѣрить въ то, що Росія нагромаджуе войско на граници австрійскѣй и нѣмецкѣй, абы напасти Нѣмеччину або Австрію. Бо російскй царъ заявивъ ему при послѣднѣй стрѣчи въ Берлинѣ, що сего замѣру не мае. Бисмаркъ допускае, що Росія збронть ся, абы готовымъ до войны войскомъ надати вагу своимъ вымогамъ що-до полагѣженя болгарской справы по еи думцѣ. Бисмаркъ сказавъ ще, що Нѣмеччина бажае згоды зъ Росією, но не думае ѣй натручуватись, бо Нѣмеччина не боить ся Росіѣ и нѣкого, лишь одного Бога. Отсе найважнѣйшй слова Бисмарка, по котрыхъ нѣмецка рада державна ѡдголосно позволила затыгнути позичку 280 миліонѣвъ на цѣли военнй.

Оба сй ѡбявы уважають за послѣднй кроки, абы ѡдвернути войну. Чи помогутъ они що, трудно угадати и самому Бисмаркову, инакше онъ не лагодивъ бы ся до войны. Одно пѣвпе, що се доказы великого небезпеченства, въ якѣмъ находить ся цѣла Европа. Що хвилѣ може выбухнути война, але все може ся протягнути ще не одинъ мѣсяць. Все здае ся зависить одъ справы болгарской, а тамъ все ще нѣчого незмѣнило ся и нѣхто не прикладае рукъ, щобы взяти ся до сего небезпечного дѣла. Оттакъ то все остае ще при старѣмъ помимо сихъ важныхъ новинъ и помимо того, що Росія затыгнула позичку 500 миліонѣвъ рублѣвъ, та що нашъ министръ войны зажадае небавомъ такожъ великой суммы на цѣли военнй.

Дописи „Буковины“.

ИЗЪ ЧУНКОВА. (Сумнй вѣсти про няньство.) Высокопочтенный Пане Редакторъ «Буковины».

Прошу ласкаво помістити въ дорогій для насъ газетѣ «Буковинѣ» пару слівъ за читальню въ Чунковѣ; бо то ажъ серце радує ся читаючи за другій читальнѣ буковинскій, якъ они красно ся розвивають и ростуть на добро для нашихъ людей. Тому то я хочу дещо о нашій читальни написати, бо то вже бѣльше якъ рѣкъ свѣтъ нѣчого не знає за нашу читальню, чи она жие, чи не жие. Наша читальня заложена року 1884, отже вже пережила три роки и половину; но яке ей жите. Охъ милый Боже, якъ я собѣ пригадаю за той рѣкъ 1884., то ажъ ѡдраднѣ менѣ стане, якъ то въ тѣмъ роцѣ наша читальня красно зачала ся розвивати, то була надѣя, що въ короткѣмъ часѣ, досягне наша читальня своєї цѣли и дасть пожитокъ нашому селови. Того року (1884.) лишило около 30 членѣвъ ту дурѣйку-горѣвку на 3 роки, и будучи тверезыми, старали ся и о читальню, сходились що недѣль и свята до читальнѣ и читали изъ книжочокъ и газетъ за всякій рѣчъ пожиточнѣ. Черезъ тыхъ три роки читальня и члены були для нашихъ жидѣвъ солею въ оцѣ, они ненавидѣли дуже тыхъ, що не пють горѣвку и намовляли людей зновъ до пьянства, а наши люди дуже мягкѣ на души, слухали бѣльше жидѣвскои рады чимъ науки добрыхъ книжочокъ и газетъ, и не оденъ ждавъ нетерпеливо, щоби речинець уже вийшовъ, щоби можно знову покушати тои медицины жидѣвскои. Ба, найшли ся и такі, котрі не дотримали св. присяги и зачали пити еще передъ часомъ; а тими суть: Василь Манькѣ, Василь Бабичъ, Стефанъ Андрусакъ и Николай Кривохижа а ѡнъ знає читати; встыдъ для такихъ людей! А теперъ коли вже речинець вийшовъ тымъ другимъ членамъ, такъ зачали всѣ пити, окрѣмъ шибѣтьохъ, котрі во вѣки не хотятъ горѣвки пити, а тими суть честнѣй газды: Григорій Филинюкъ и сынъ его Иванъ, Георгій Чупрунъ, Иванъ Бойко, Иванъ Бѣлецкій и Грицко Манькѣ.

Отже теперъ видите, честнѣй читателѣ, якъ наши члены читальнѣ виглядають; майже самѣ пѣяки, котрі цѣлымъ серцемъ ѡддали ся горѣвцѣ, а декотрі ще лѣпше пють, якъ давно.

Но и не дивуйте ся, честнѣй читателѣ, що наша читальня на якійсь часъ троха задрѣмала, бо въ нашѣмъ Чунковѣ черезъ послѣднѣй лѣта не було нѣ панотца, нѣ учителя, щоби межи нами хотъ два, три роки замешкали и зъ людьми обзнакомили ся. А Вы, честнѣй читателѣ, спытасте, чому се такъ? А то тому: бо якъ лишь зачинали закладати нашу читальню съ початкомъ нового року 1884., то бувъ тогды учителемъ п. Ілія Бойчукъ, но зъ початкомъ Марта того р. забравъ ся до Бергомету, а потѣмъ надѣйшовъ до насъ учитель Михайло Кракалія, и побувши черезъ два роки въ нашѣмъ селѣ, забравъ ся въ осени р. 1886 до Василева. По нѣмъ наставъ молодой учитель Альбинъ Аксентовичъ, но и сей не задрѣвъ ся у насъ, бо 1. л. септембра 1887. забравъ ся и ѡнъ до Ренужинець, а ѡдти приишовъ учитель Иванъ Панаѣта. Отъ видите якъ у насъ учитель до теперъ перемѣнювали ся оденъ за

другимъ. Такъ и священники у насъ переходили оденъ за другимъ; бо р. 1885. бувъ у насъ священникъ о. И. Бежанъ, по нѣмъ наставъ отецъ И. Ивановичъ, но въ осени 1886. перейшовъ до Кулѣвцѣвъ, а зъ Кулѣвцѣвъ приишовъ до насъ о. Теофилъ Боканча, ревннѣй приятель тверезости; бо и сами не пють горѣвки и въ церквѣ учать людей, щоби не пили ту прокляту лѣру.

Теперъ у насъ есть начальникомъ Корнилій Драчинскій, пѣвецъ церковннѣй, и щиро ѡнъ дбає о порядкѣ сѣльскій, за що мы ему вдячнѣй зъ цѣлого серця. Теперъ будьте здоровѣй! Колись еще щось написати треба, та кобы щось веселѣйшого, лѣпшого.

Членъ читальнѣ.

ЗЪ РАРАНЧА. (Головнѣй зборѣ Читальнѣ, громадскѣй выборы.) Головнѣй зборѣ членѣвъ нашѣй Читальнѣ ѡдбули ся сего року при величезнѣмъ здвизѣ народу. Бѣльше якъ 200 душъ зѣйшло ся було. По отвореню засѣданя головою Читальнѣ ч. газдою Стефаномъ Дутка крикнули присутнѣй трикратно «Слава» Найяснѣйшому Монархови, а панове гостѣ зъ Чернѣвцѣвъ ѡдспѣвали имъ народннѣй. Потѣмъ здавъ касієръ ч. газда Гудзоватый рахунокъ зъ приходѣвъ и розходѣвъ Читальнѣ за рѣкъ 1887. За нимъ промовивъ ч. г. Родичъ, голова топорѣвскои Читальнѣ о користяхъ, якѣ приносятъ людямъ Читальня, по чѣмъ приступило 30 новыхъ членѣвъ. Многѣ члены, що залягали зъ вкладками, уплатили ихъ на мѣсци. Дальше промовивъ дуже красно членъ Гудзоватый о «Народнѣмъ Домѣ» въ Чернѣвцяхъ, представивъ людямъ, що въ тѣмъ домѣ мають мѣстити ся рускѣй товариства и редакція «Буковины», котрі такъ щиро дбають о просвѣту и добро руского народу, та що въ «Народнѣмъ Домѣ» має бути бурса, то є: станція для бѣдныхъ но талановитыхъ ученикѣвъ рускихъ, котрыхъ тамъ безплатно удержувати будутъ, щоби учили ся на славу и користъ народу руского. Ч. Гудзоватый завѣзавъ прото присутнихъ, щоби скинули, що мога, на сю святу цѣль. Отъ и зѣбрало ся за хвильку «Мурашками» ажъ 3 зол. 7 кр. Дай Боже, щоби на всѣхъ зборахъ Читальнѣ не забували люди на свою руску хату, на «Народнѣй Домъ!»

Наконецъ выбрано новѣй выдѣль а то: Головою Читальнѣ ч. г. Стефана Дутку, заступникомъ ч. г. Григорія Цуркана, секретаремъ ч. г. Стефана Гудзоватого, касієромъ ч. г. Ивана Родича, библіотекаремъ ч. г. Ілію Дутку, а заступниками ч. г. Василя Кушнѣрюка та Василя Родича.

По зборахъ забавили ся зѣбранѣй при ѣдѣ и водѣ прислухуючи ся гарнымъ слѣвамъ Черновецкихъ гостей и розѣйшли ся домѣвъ.

Не такъ добре пошло намъ зъ громадскими выборами. Вороги громадского добра побѣдили хитростію незаконнымъ способомъ. Недопускаючи многихъ читальникѣвъ до выборчої хаты, здобули сѣбѣльканацять голосѣвъ. Нашѣй скарги не увзгляднѣвъ п. комісаръ Штокера. Его Експеленція и президентъ, сказали намъ, що невольнѣй голосувати картками, а противникамъ на-

шимъ, що пороздавали въ послѣдній передъ выборами ночи друковані карти, вольно було картками головувати. Хто имъ позволитъ и чому лишъ имъ дано знати, годъ знати. Черезъ все се мы перепали при выборахъ, та передалисьмо рекурсъ и побачимо, чи знайдемо мы разъ право.

Наша скарга противъ бувшого начальника Красовского все ще лежить десь не залагоджена. Якъ видко нема для насъ права въ Чернівцяхъ, та мы знаємо и дальшу дорогу. Пождемъ тільки що вийде зъ нашого рекурсу та чи розібчне ся процесъ противъ Красовского, въ котрѣмъ дѣлѣ онъ по судахъ бѣгас, чого, то чей не трудно угадати. Много ему удавало ся, та не допустимо нѣякъ, щобы онъ и теперъ насухо вийшовъ.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

Головний зборъ «Руской Бесѣды» въ Чернівцяхъ

Одбули ся 2. л. Лютого с. р. Голова товариства професоръ Еротея Пігулякъ отворивъ засѣдане вельми щирою згадкою про незабутного почесного члена поэта Юрія Федьковича.

Нѣмъ приступлено до дневного порядку ухвалено зъ окликомъ «славно» на внесене секретаря Ом. Поповича выслати по поводу львовского праздника 50-лѣтія «Русалки Днѣстровой» и Маркіяна Шашкевича сей часъ до товариства «Просвѣта» у Львовѣ слѣдуючу телеграму: «Члены «Руской Бесѣды» присутній на головныхъ зборахъ прилучають ся духомъ до великого свята галицкихъ братѣвъ поминающихъ нынѣ незабутного Маркіяна, показавшого имъ свѣтъ. О кобы спільна наша трійця: Тарасъ, Маркіянъ и Осипъ получила насъ въ нерозривну дружну громаду, загрѣла до взаимной любви и помочи во славу и одраду матери-Руси!» —

Перша точка дневного порядку: Справоздане зъ дѣятельности выдѣлу за рѣкъ 1887. одчитане секретаремъ товариства принято до вѣдомости.

Дальше принято до вѣдомости слѣдующе справоздане касове:

I. Приходы:

1. зъ вкладокъ членскихъ	233	зол.	25	кр.
2. зъ роспродажи выданъ тов.	298	„	19	„
3. выбрано зъ касы щадничой	300	„	—	„
4. Подмога зъ краевыхъ фондѣвъ	100	„	—	„
5. за инсераты календарскій	16	„	50	„
6. Зворотъ чиншу за комнаты одъ ак. тов. «Союзъ» и тов. «Народный Дѣмъ»	106	„	—	„
7. Позѣстатѣсть касова зъ концемъ року 1886	48	„	28	„
Разомъ	1102	зол.	22	кр.

II. Розходы:

а) НА ВЫДАВНИЦТВА:

1. Друкъ книжокъ и брошуроване	385	зол.	30	кр.
2. Општемпльоване календаря	30	„	—	„

б) НА АДМІНІСТРАЦІЮ:

1. на розсилку книжокъ, марки, па- пѣръ, свѣтло, опаль, оправу кни- жокъ	105	„	80	„
2. Чиншъ за комнаты	336	„	—	„
3. Служащому	108	„	—	„
4. На устроене ювілею Данила Млаки	16	„	50	„
5. Вѣнецъ на могилу архимандрита Иліупа	11	„	88	„
6. Газеты	56	„	94	„
7. Позичка для писателя	25	„	—	„
8. Готѣвка зъ концемъ року 1888	26	„	80	„
Разомъ	1102	зол.	22	кр.

III. Станъ маетку.

1. Капиталь въ касѣ щадничѣй	262	зол.	94	кр.
2. На довгахъ	246	„	50	„
3. Вартѣсть выданныхъ товариствомъ книжокъ находячихъ ся:				
а) въ магазинѣ	740	„	—	„
б) въ комисіѣ	120	„	—	„
в) на довгахъ	258	„	86	„
4. Належитѣсть чиншу за комнаты у тов. «Союзъ»	36	„	—	„
5. Вартѣсть инвентаря	300	„	—	„
6. Вартѣсть бібліотеки	1000	„	—	„
7. Готѣвка въ касѣ зъ концемъ року 1887	26	„	22	„
Разомъ	2990	зол.	52	кр.

На внесене п. офіціала Ивана Харжевского поставлене именемъ ревизорѣвъ удѣлено уступающему выдѣлови абсолюторію.

Дальше дано выдѣлови право установити посаду платного урядника товариства.

По сѣмъ приступлено до обрады надъ змѣною статуту порученою выдѣлови тогѣднимъ головнымъ зборомъ. Начеркъ статуту обрадувано §. за §. и принято зъ незначными змѣнами. Новый статутъ дае «Руской Бесѣдѣ» такий самый устрѣй якъ «Просвѣтъ» и «Обществу им. М. Качковского.» За вкладкою 2 зол. рѣчно можуть приналежати до «Руской Бесѣды» особы (муцины и женщины), громады, читальнѣ и всякій товариства рускій, за що кромѣ правъ звычайныхъ членѣвъ получати муть «безплатно» всѣ книжки издавані «Бесѣдою», якъ «Библіотеку для молодѣжи», «Бук. Календаръ» и др.

На внесене выдѣлу именовано одноголосно и зъ оплесками вл. Панѣвъ ц. к. совѣтника суду краевого Исидора Винницкого и ц. к. офіціала почт. и тел. Илярія Ожуньовского за ихъ заслуги около товариства а тымъ-то и бук. Руси почесными членами «Руской Бесѣды» въ Чернівцяхъ.

До точки «вільній внесення» забирає голос п. сов. Винницький і вносить виразити уступаючому видѣлові за точне, совѣстне і плодотворне ведення дѣл товариства подяку через повстання із мѣсць, що збори й чинять з окликами «славно!»

Въ конецъ выбрано новий видѣл, котрий роздѣливъ межі себе чини въ слѣдуючій спосібъ: Голова проф. Єротей Пігуляк; заступникъ головы й адміністраторъ проф. д-ръ Стефанъ Смаль-Стоцкій; секретаръ і завѣдатель видавництва надуч. Омелянъ Попович; касієръ конц. Іванъ Тиминскій, контролоръ конц. Іларій Гулка; видѣлові: проф. Юстинъ Пігуляк і уч. Гриць Никорович; заступники: о. Володимиръ Каратницький, уч. Іванъ Данилевич і Николай Шкурганъ.

Жертви на «Домъ Народный» въ Чернівцяхъ: Въ однімъ домѣ въ Горошівцяхъ зібравъ п. уч. Дарій Пігуляк 15 зол. 75 кр., О. Окуновскій парохъ Яворова 5 зол.; чесні члени Читальні въ Русовѣ 2 зол. 10 кр.; О. Гімназій Пігуляк, еромонахъ въ Сучавиці 5 зол., ч. Прокопій Словскій зъ Сучавиці 50 кр.; Др. Стефанъ Смаль-Стоцкій зібравъ въ домѣ о. Рогужинського въ Тростинці 50 кр., у п. Задуровича і о. Заревича въ Рожновѣ 2 зол. 20 кр.; а у Панѣ Навчуковій 1 зол., Паниа Андрійчукъ зъ Дорошівцѣвъ збрала 14 зол., на руки п. Евдошука, півця церкв въ Черногузахъ зложили: ч. газды Маковецкій Іванъ 1 зол., Николай Ключукъ зъ Устерѣк 2 зол., Іванъ Мойса 50 кр., Іванъ Чучко зъ Путилова 40 кр., Юрко Жекалюк зъ Устерѣк 20 кр., Марко Файчукъ зъ Плоскої 20 кр., Андрій і Одокія Жабки зъ Кисиліцѣвъ 20 кр.; на забавѣ у п. учителя Радика въ Дорошівцяхъ зібравъ «Мурашка» 5 зол. 61 кр. — Щиримъ дателямъ і ревнимъ збирателямъ щире руске Спаси-Богъ!

Въ члени основателѣ «Народного Дому» въ Чернівцяхъ вступивъ о. Титъ Тиминскій, приходникъ въ Берегометѣ надъ Серетомъ.

Тов. «Руска Школа» въ Чернівцяхъ ухвалила выслати до рады державної прозбу противъ внесення Ліхтенштайна.

ДРОБНІ ВѢСТИ.

(Нові читальні) отворяють чесні газды въ Суховерховѣ, Горошівцяхъ, Качицѣ і Черенківцяхъ. Помагай Богъ до доброго дѣла!

(Збѣръ „Народной Рады“) політичного товариства відбувъ ся дня 2. л. Лютого 1888 р. у Львовѣ, въ сали „Дому Народного“, при великомъ здвизѣ народа, такъ интелігенціѣ, якъ такожъ селянъ, навѣть зъ далекихъ сторінъ краю. Збѣръ розпочавъ ся богослуженнємъ въ „Волоскій церквѣ“, одтакъ о 10 год. передъ полуднемъ въ сали „Народного Дому“ проф. Др. Олександръ Огоновскій одкривъ засѣданє прекрасною бесѣдою і представивъ зібранимъ правит. комісаря. Одтакъ слѣдувала програма товариства выказана краснорѣчиво Др. Ол. Огоновскимъ і рѣшніи другі справи, котрі для браку мѣсця въ сѣмъ числѣ не помѣщаемо, но за те помѣстимо въ слѣдуючомъ.

Слѣдувавъ одтакъ вечерокъ і сѣдка въ реставраціѣ п. Віта Гживінського.

(Ювілейный концертъ въ память виходу „Русалки Дністрової“) першою книжкою на нашій народній мовѣ малорускѣй, выданѣй пок. Маркіяномъ Шашкевичомъ, відбувъ ся 2. л. лютого вечеромъ въ сали „Народного Дому“ во Львовѣ дуже а дуже величаво. Велика сали „Народного Дому“ була повна биткомъ самого цвѣту Руси зъ столицѣ і зъ провінціи. Програма була переведена дуже удачно, а горяча, патріотична вступна рѣчь проф. Ан. Вахнянина, була одушевляюча. Спѣвы і музикальнѣ точки удалі ся хорошо. Декламаціи пани Н. Лопатинської, перебраної въ гуцульскій стрѣй і п. Корнила Устияновича, особливожъ сего нашого поета, тронули всѣхъ присутнихъ глубоко. Зъ цѣлого краю і зъ поза границѣ наспѣло множество телеграмъ. По концертѣ зійшли ся гостѣ до одної реставраціи (Гживінського) і заповнили велику сали, де при музицѣ, спѣвахъ, бесѣдахъ і декламаціяхъ бавили ся якъ одна родина. Були тамъ і селяне і брали участь въ патріотичнихъ бесѣдахъ выголошуванихъ підчасъ забави, а одинъ молодий Сербъ п. Кошутичъ промовляючи по сербски і згадуючи за тяжкіи часы які мы Русини перебули, сказавъ: „наша шляхта сербска оставила свій народъ і потурчилась, а ваша руска шляхта такъ само оставила свій народъ та попольщила ся, але нашь і вашъ народъ обійде ся безъ неї, не загине, лишъ працюймо для народа, та просвѣщаймо ся!“

(Старенькому патріоту нашому) о. Йос. Заячківському приключила ся дуже немила пригода дня 3. л. лютого, коли повертавъ збѣ збору „Народной Рады“ збѣ Львова. Зъ браку мѣсця въ 3. класѣ, помѣстивъ кондукторъ кілька особъ мѣжъ ними і о. 3. въ купѣ 2 кл. хотъ о. 3. одразу нехотѣвъ тамъ ити. На перестанку „Миколаївъ-Дроговижъ“ (збѣ Львова до Стрия) казавъ кондукторъ зновъ тымъ подорожнимъ выльзати зъ 2 кл. бо отворило ся вже мѣсце въ 3 кл. Підчасъ сѣгавицѣ зъ вѣтромъ, мусѣвъ 80-лѣтній старецъ перетягатись зъ одного кінця ажъ въ другій і такъ ослабъ, що треба було помочи, щоби бувъ мѣгъ зновъ вдрapati ся до нового воза. Одинъ присутній священникъ унявъ ся за старикомъ передъ начальникомъ стациі, а сей мѣсто перепросити, вылаявъ священника ароганцими словами і заявивъ: що сли ся той ще що обѣзвѣ, оддасть его до жандармеріи, бо хто вѣдять той повиненъ знати і регуляминъ! И се стало ся на желѣзницѣ державній?! — Пригадуємъ про то сему панови „Naczelnikowi“, що не публичность для него, але онъ для публичности служити нас!

(Рабінъ садагурскій), п. Фридманъ подарувавъ панѣ римскому при нагодѣ 50-лѣтнього ювілея старинну біблію въ дорогій оправѣ.

(Селяне буковинскіи) являють ся въ „Рускѣй Бесѣдѣ“ зъ жалю, що не знали въ своимъ часѣ про смерть незабутного Осина Федьковича і нарікають, що не могли взяти участи черезъ те въ его похоронахъ.

(Польскій балъ) устроили академики товариства „Ognisko“ дня 1. с. м. въ Чернівцяхъ въ сали „Товариства Музичного“. Сали була прибрана въ цвѣты мовъ огорождъ а мѣсце музикантовъ замѣнене въ истинный гайокъ; около 80 паръ стало до охочого танцю. На балу присуствовавъ Его Ексцеленція баронъ Піно, президентъ краю; мѣжъ гостями були: бурмистръ п. Кохановскій, совѣтникъ Вислоцкій зъ родиною, совѣтникъ проф. Гілеръ зъ женою, університетскій проф. Др. Скедль, презесъ тов. „Czytelnia polska“ проф.

Дворскій, заступники товариствъ „Союзъ“ и „Junimea“. Всѣ забавлялись до 6. год. рано.

(Баль у Ексед. барона Піно) през. краю відбувъ ся 30. сѣчня с. р. при участі около 200 особъ.

(Ц. к. Судъ повѣтовый въ Селетинѣ), въ мысль розпорядження ц. к. министерства справедливости зъ дня 15. мая 1886. р., розпочне свое урядоване въ червню 1888 року.

(Вѣдомости особисті. По поводу спенсіонованія капитана 41. полку пѣхоти п. Андр. Шмідта удѣливъ Его Величество Цѣсаръ томужъ кап. гонорового титулу майора. Міністеръ справедливости заименовавъ п. Стеф. Вольфа ц. к. адюкта судового зъ Черновець судією повѣтовымъ въ Кимполунгу. Ц. к. надсѣвѣтникъ прок. скарбу Дрѣ Цукеръ-Гізовскій перейшовъ въ станъ спочинку сталого. Совѣтн. краевой дирек. скарб. п. Дрѣ Вікторъ Корнѣ именованъ начальникомъ прокураторіи скарбу

(Посада до обсаджень) при судѣ повѣтовомъ въ Викницѣ, зъ поборами IX. кл. Убѣгаючи ся о тую посаду, або о таку саму при иншомъ судѣ повѣтовомъ або колегіяльномъ могутъ ся опорожнити, мають внести удокументовані поданія въ дорожѣ приписаной до 20. лютого с. р. до Президіумъ ц. к. Суду въ Чернівцяхъ.

(Стипендія рѣчна 400 зол.) зъ видѣлу краев. бук. для слухателя академіи рѣльничой въ Вѣднѣ. (Першенство мають акад. оддѣлу лѣсничѣвского.) Поданія вносити до кѣнця лютого на руки видѣлу краєвого въ Чернівцяхъ. Стипенд. одержать тѣ ученики, котрі приналежні до Буковини и зложать декларацию, що 10 лѣтъ будутъ служити опѣсля въ краю Буковинѣ.

(Князь Кобургъ передъ судомъ російскимъ. Два купчики посварились зъ собою и въ сварѣ сказавъ одинъ до другого: „ты Кобургъ!“ Сему другому такъ тяжко було знести таку образу, хотъ грубѣ слова зѣвсь зѣвсьмъ терпеливо, що за сю назву: „Ты Кобургъ!“ заскарживъ противника до суду. При росправѣ пояснивъ судія, що назва Кобургъ не є зовѣсьмъ образою. Розгнѣванный тымъ оскаржителъ сказавъ до судіи: Ты пане судію хочешъ бути добрымъ патріотомъ російскимъ а назвы „Кобургъ“ не уважаешь за образу? — Замѣсь одповѣди, засудивъ судія скаржителя на Иванову хату — ну — а князь Кобургъ и въ Росіи выгравъ процессъ.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 10. л. Лютого с. р. коштували 100 кіло: пшеницѣ 6 зол. 75 кр. до 6 зол. 90 кр.; — жита 4 зол. 40 кр. до 4 зол. 85 кр.; — овса 3 зол. 60 кр. до 3 зол. 90 кр.; — ячменю 4 зол. 25 кр. до 5 зол. 50 кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 5 зол. — кр. —

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДОБРІ РАДЫ

ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ ТА ЧИТАЛЬНИКѠВЪ.

(Пише Кирило Трильовскій.)

II.

Въ попередномъ уступѣ дошли мы до того, що если справдѣ думаемъ доборотись лучшой долѣ и нарѣдъ нашъ вывести зъ дотеперѣшной темноты и незнанія своихъ правъ — то мусимъ лучитись разомъ въ товариства, въ першомъ рядѣ въ читальнѣ. И справдѣ наций селяне та мѣщане прийшли уже въ многихъ мѣсцахъ до сего переконаня, та позавадили усебе тѣ

пожиточнѣ товариства, такъ, що число заложень въ Галичинѣ и Буковинѣ читалень доходить уже до 400. Та щожъ! кобы то справдѣ всѣ они выповняли вповнѣ свою задачу и розвивались якъ належить ся! На превелый жалъ лишь дуже мала частина усправедливляе тѣ надѣѣ, якѣ на нихъ покладано, а за то велике число истнує лишь на паперѣ и заумерло по довшомъ або коротшомъ житю; такъ само много читалень коротае вправдѣ свой вѣкъ, та щожъ, коли не запускае знову досить глубоко коренѣвъ въ свое оточене, та не закрывае своимъ тѣнистымъ и здоровымъ галуземъ толькы простору, кѣлько бы могло и повинно. —

Причины такого стану, рѣчей дуже рѣзкороднѣ и глубоки — тому не тутъ мѣсце ихъ розбирати. Зробивъ вже тое дуже основно [п. М. Коломыйчукъ, въ своей працѣ про читальнѣ народнѣ. Мы лишь застановимо ся тутъ надъ одною зъ найголовнѣйшихъ причинъ неповодження нашої читальняной працѣ, имено: надъ бракомъ достаточного подготования. И справдѣ, коли розберемъ добре той способъ, въ який повстае велика частина нашихъ читалень то побачимъ, що въ многихъ случаяхъ робить ся тое дуже неоглядно, не беручи на увагу чи рѣля уже добре справлена и подготовлена на той засѣвъ, та чи буде кому и пѣзнѣйше ходити коло него, и выповнювати тѣ многостороннѣ и великого стараня потребуєчѣ работы коло молодой билинки. —

Неразъ робить ся тое въ доброй думцѣ та вѣрѣ и здае ся що: кобы лишь початокъ а рѣшта все пойдѣ добре. — Ба! се ѣ правда — але всежъ таки годѣ при такъ важной справѣ бути легкомудрымъ и не брати на увагу сего головного пытаня: чи буде кому и на дальше вести съ пожиткомъ читальняной справы, и чи люде на котрыхъ мае чатальня опертись уже доросли до того завданя? А пытане се еще важнѣйше, коли возьме ся на увагу, якто звичайно бѣльша часть громадинъ зъ недовѣріємъ односитъ ся до каждого такого нового дѣла якъ читальня, якъ уважае на тѣ користи и наслѣдки, що зъ неѣ выходятъ, и якъ навѣтъ люде, що зъ першу велику охоту до той справы оказували — звѣльна остыгають и рѣвнодушнѣють, коли видать, що читальня не приносить спѣдѣваныхъ плодѣвъ, що зъ нею нема порядку, и не ма кому еѣ справѣ розумно повести. —

Въ такомъ случаю заложене читальнѣ не лишь не приносить користи, але противно дуже много шкодитъ справѣ народной просвѣты, такъ якъ одбирае охоту до новыхъ пробъ сего рода, и родить сумнѣвъ въ свои власнѣ силы.

Вжежъ певно, що въ каждой громадѣ знайдуть ся люде, котрі видать, що лишь на заложено читальнѣ скѣнчилось заразъ подѣймутъ насмѣшки: «А що? Чи мы неказали? А чи не лучше було сидѣти тихо, чѣмъ порыватись зъ мотыкою на сонце, класти руки въ не свое дѣло? Най паны забавляють ся книжками — а намъ кобы букатки, кулешѣ, та порція горѣвки, то мы ѣ не такомъ штуки покажемъ!»

И треба признати, що въ словахъ тыхъ крые ся таки частина правды, такъ якъ и справдѣ лучше тымчасомъ потихо приспособляти людей до сей справы, розбулжувати охоту до неї, щобы пѣзнѣйше съ тымъ бѣльшою певностею выступити, а нѣжъ вырватись передчасно и тымъ загородити собѣ дорогу на будучнѣсть.

Слѣдус одже теперъ пытае: Колижъ треба уважати подготавлене за (выстарчаюче коли можна сказати, що вже надѣйшовъ часъ заложения читальнѣ? На се можна дати тысячъ ѡдповѣдей, такъ якъ въ поодынокѣхъ мѣсяцѣхъ въ поодынокѣхъ мѣстахъ чи селахъ справы можуть дуже рѣзногородно стояти.

Тутъ вже самі люди, що тымъ займають ся, мусятъ все добре розважати и обдумати.

Загально однакъ сказавши треба въ такѣмъ разѣ взяти головню на увагу слѣдуючій речи:

1.) Чи можна сподѣватись такого числа членѣвъ, котре бы запоручило намъ достаточный доходъ на читальнѣй выдатки и заразомъ уже своею великостею могло другихъ заохотити до вступленя въ товариство?

2.) Чи буде достаточне число ѡдповѣдныхъ людей, котрі бы заняли мѣсця въ выдѣлѣ, та чи буде хто такий, котрый бы стало и певною рукою вѣвъ усе справы?

3.) Чи забезпечене есть помѣщене для читальнѣ?

А теперъ застановѣмъ ся по черзѣ надъ всѣми тыми точками. —

И такъ що до першой, то рѣчь певна, що чимъ бѣльше можна сподѣватись членѣвъ, то тымъ бѣльша есть надѣя на успѣшный розвѣй товариства. Чимъ бѣльше членѣвъ, тымъ бѣльше вкладѣвъ, тымъ бѣльше книжокъ и часописей можна спровадити, тымъ скорше можна постаратись о ѡдновѣдну хату и о нашѣ потребы читальнѣ. А до того бѣльше число членѣвъ важне и тымъ, що де бѣльше людей, тамъ звичайно бѣльше межѣ ними цѣкавыхъ та щирыхъ, а дальше велике число дѣлае притягаючо на другихъ, бо не оденъ собѣ подумаетъ: «Е! муситъ въ томъ бути щось доброго, коли ихъ только зѣбралось. Не красно менѣ позады другихъ лишатись.» Отъ и самъ приступаетъ до гурту. — Та разумѣсь само собою — годѣ ту означити числами яка має бути найменша скѣлькѣсть сподѣваныхъ членѣвъ; думаю, що встанетъ на початокъ и 20 а навѣтъ кѣльканайцѣтъ, если лишь есть надѣя, що за ихъ примѣромъ пойдутъ и другі. — Ту вже лучитъ ся те пытае зъ другою точкою, то есть чи мѣжъ членами будутъ такі, котрі бы были ѡдповѣдні до выдѣлу товариства, а головню, чи есть кто такий, щобы стало и певною рукою вѣвъ его справы. И такъ до выдѣлу читальнѣ выбираютъ звичайно 5 яко выдѣловыхъ а именпо голову, его заступника, секретаря касіера та бѣбліотекара, а 2 заступникѣвъ. Выходитъ одже, що муситъ бути въ выдѣлѣ бѣдай 3 письменныхъ, такъ якъ того конче вымагають уряды касіера, секретаря та бѣбліотекара.

Однакъ въ послѣднѣмъ случаю можна бы попе-

рестати и на двоухъ письменныхъ, н. пр. касіеръ мѣгъ бы бути и неписьменнымъ. Въ томъ разѣ вѣвъ бы рахунки иншіи письменный выдѣловый а ѡнъ бы лишь надзоруваъ его, що при невеликомъ обемѣ читальныхъ справъ мѣгъ бы и неписьменный сповняти. Рѣчь тутъ въ чѣмъ иншѣмъ лижитъ. Знаемъ дуже добре, що не все може такъ ити якъ бы властиво належало, що не разъ выбирае ся на голову або иншого выдѣлового такого, котрый може и не конче собѣ заслуживъ на то, або и не дуже справами читальнѣ може займатись, если лишь зъ иннихъ взглядовъ н. пр. зъ причины высокаго становища тои особы або еи впливъ покаже ся сей выборъ позиточнымъ або конечнымъ.

Такими взглядами, або якъ то кажутъ «політикою» приходитъ ся неразъ дуже часто руководитись, и тому треба тогды уважати чи мѣжъ другими выдѣловыми або звичайными членами знайдутъ ся люди, або хоть бы й оденъ чоловікъ, котрый бы цѣлою душею бувъ до читальнѣ прихильный и на котрого можна бы ся напевно спустити, що ѡнъ не дастъ подупасти розночатуму дѣлу. Бо то не лишь по читальняхъ, але и по товариствахъ ученыхъ и просвѣченныхъ людей буває часто такъ, що хотя есть 5, 7, або и бѣльше выдѣловыхъ, то однакъ вся праця лежить на плечахъ двоухъ, троухъ изъ нихъ, такъ якъ дуже тяжко, щобы все выбранѣ были рѣвно прихильні до справы, або щобы имъ иншіи занятя позволяли цѣлкомъ ѣй ѡддатись. А до того треба взяти еще одну рѣчь на увагу. До читальнѣ народныхъ належатъ не лишь письменный але вписують ся до нихъ такожъ неписьменный. Якужъ користь мають зъ читальнѣ такі власне члены. Рѣчь ясна, що они користають зъ неї въ той способѣ, що прислухують ся читаню другихъ письменныхъ. Се одже дуже важна справа, щобы до читальнѣ належало бѣдай двоухъ такихъ членѣвъ, котрі бы плинно и зъ зрозумѣнемъ рѣчи читали. Розумѣсь само собою, що мусятъ они бути о стѣлько щирыми людьми, щобы все регулярно въ означенный часъ до читальнѣ приходили и не жалували своихъ грудей нѣ горла для товариской выслуги. На конецъ треба зазначити, що люди, [на котрыхъ справы читальнѣ будутъ головню опиратись мусятъ мешкати стало въ мѣсци пробуваня читальнѣ, и що не повинно ся нѣколи спускати на помѣчь переходову. Буває именно неразъ такъ, що заложене читальнѣ переводятъ въ дѣло особы, котра лишь якійсь часъ задержуе ся въ данѣмъ мѣсци н. пр. студентъ на вакаціяхъ, або молодой священникъ, котрый ще не має сталого мѣсця. Дѣе ся се звичайно — якъ вже казалисьмо — въ доброй вѣрѣ, але если нема въ самѣмъ мѣсци сталыхъ подпоръ для сего будинку, и если все полягае лишь на той рухливѣй подвалинѣ, — тогды лучше не зачинати дѣла и лишити все въ супокою. —

Третою точкою, на котру при заснованю читальнѣ треба зважати, есть запевнене ѡдновѣднои хаты, де бы члены могли сходитись. Справы сеї не можна ѡдкладати на пѣзнѣйше вже хочъ бы зъ сеї причины,

що заразъ по одтвореню повинно вже всѣ справи читальнѣ ити приписанымъ порядкомъ; въ противномъ разѣ запаль розбуджений черезъ урочистость открыти лишитъ ся невикористанымъ, а на его мѣсце може дуже легко вступити знеохочене и рѣвнодушнѣсть. Для того не можна возитись зъ хатою тогды, коли, вже кождый повиненъ знати, де має въ означений часъ прийти. На жалъ — и на сю зъ першого погляду маловажну, а по правдѣ дуже важну справу забувають у насъ дуже часто.

Такимъ чиномъ перейшли мы три головнѣйшій точки, на котрій треба звачати при заснованю читальнѣ. Крѣмъ нихъ можуть буги ще и иншій ѡдновѣдно до мѣсцевыхъ обставинъ, то однакъ, можна сказати яко найголовнѣйше правило въ томъ взглядѣ що: ново повстаюча читальня дае тымъ бѣльшу поруку доброго (поводжена) розвою, чимъ бѣльше удѣлу въ томъ бере самъ простый народъ, чимъ бѣльше являеь она яко плѣдъ его власной охоты и пересвѣдченя. —

Не можемъ однакъ повздержатись ѡдъ одной ваги на томъ мѣсци.

(Дальше буде.)

Переписка Редакціѣ и Администраціѣ.

Ч. ЧИТАЛЬНЯ ВЪ БОРКАХЪ ВЕЛИКИХЪ. Гроші получили мы Извинѣтъ що довго ждете, бо смертъ бл. п. Осипа Федьковича наробила замѣшанины, но теперь вже порядокъ буде. Вскорѣ всѣ дѣла увойдуть въ свой порядокъ и правильность.

ВН. ШМЕР. ВЪ ПЕЧЕНЬЖИНѢ. „Бібліотеку“ выслано Вамъ — рѣшту грошей доручимо сейчасъ куди слѣдуетъ.

ВН. МЕРОН. ВЪ ЧЕРЕНКОВЦЯХЪ. Книжечки и Балецдаръ выслано Вамъ.

Ч. ЧИТАЛЬНЯ ВЪ СНЯТИНѢ. Заовлену „Бібліотеку“ высылаемо. Спасибѣ за желаня.

ВН. П. СТ.-ЗВ-ИЧЪ ВЪ СПАСѢ. Мы выслали Вамъ 1. и 2. число „Буковины“ а теперь высылаемо 3. такъ якъ вы жадали.

ВН. П. ТР-КН ВЪ ЛОПАТЫНѢ. Вышлежо Вамъ сейчасъ лишь упорядкуемо ся и, всѣхъ нашихъ Ви, предлатниковъ о тежъ саме просимо, хвилюк терпеливости! Все увойде въ свой порядокъ, а тогды будемо выповняти волю всѣхъ якъ найточнѣйше въ дѣлахъ администраціиныхъ такъ „Бібліотеки для молодѣжи“ якъ и „Буковины“.

НОВІ КНИЖКИ.

Руской Историчной Бібліотеки подъ редакціею Олександра Барвѣньского выйшовъ Томъ IX: а Историчныхъ Монографій Миколы Костомарова Т. II. «Богданъ Хмельницкій» Т. I. цѣна 1 зол. 60 кр.

Найбѣльшою захвалою сего знаменитого дѣла суть слѣдующій слова зъ письма селянѣ. Члены читальнѣ Кунчинецъ пишуть до редактора Историчной Бібліотеки межи иншимъ: «Выдане исторіѣ Украины-Руси есть то дѣло великой ваги, котре замыкае нашу минувшѣсть, показуе слѣды, якими ходили нашій батьки, на чѣмъ поховзнулись и куды намъ нынѣ ступати, щобы безъ слыху не загинути та яке таке становище на свѣтѣ здобути.» — А ч. Иванъ Ставковий зъ Хотилоба пише: «Вота Бібліотека такъ займаюча и добра, що повинна находити ся въ кождѣй хатѣ, де ино

Выдае и за редакцію одвѣчае: Павло Кирчѣвъ.

письменный суть люди.» Правду каже ч. селянинъ, та у насъ на Буковинѣ майже нѣ одна читальня нѣ одинъ ученый а не то малограмотный Русинъ не має сего скарбу. Звѣщаемо одже всѣмъ. Кто бере всѣ доси выданій томы (7) паразъ, може ихъ дѣстати за 8 зол. и на раты.

Заовлели приймае и «Руска Бесѣда» въ Черновцяхъ.

Буковиньского

КАЛЕНДАРЯ

на рѣкъ 1888.

е ще малый накладъ и продае ся по 50 кр. ѡдъ примѣрника; зъ почтовою пересылкою по 55 кр.

Незвычайне знижене цѣнъ

только для предлатниковъ газетъ

„Буковина“, „Дѣло“ и „Батьковщина“

Ватра, літературный збѣрникъ Василя Лукича зъ р. 1887. На 14 аркушахъ дробного друку (стор. 216) помѣщенъ творы найзнаменитнѣхъ писателѣвъ украиньско-рускихъ. Цѣна только 1 зол. (Въ книгарняхъ коштуе 1 зол. 50 кр.)

Рускій Правотаръ домовый Василя Лукича и Юліяна Семигиновского. На 28 аркушахъ друку (стор. 448) мѣститъ онъ цѣлый цивильный законъ зъ поясненями, численными взѣрами та прикладами. Цѣна только 2 зол. 50 кр. (Въ книгарняхъ коштуе 4 зол. а. в.)

Угорска Русь — представлена Василемъ Лукичемъ. (стор. 30) дуже дробненького друку въ 8-цв. Цѣна 12 кр. (Въ книгарняхъ 15 кр.).

✂ На пересылку почтою треба додати на «Правотаря» або «Ватру» по 25 кр. а на «Русь угорску» 2 кр.

✂ До продажи по зниженныхъ цѣнахъ призначено только по 50 прим. Тожъ зъ заовленими просимо сѣштитись.

✂ Заовления приймають только выключно дотычній редакціѣ.

Зъ печати Г. Чопна.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
выносити:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.
въ графіцѣ Рехенберга,
улиця ратушева, ч. 21.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(Улиця липійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

Всѣ предплатителѣ
доставляють зъ каждыя 3. чи-
сломъ бесплатный літ. дода-
токъ.

ОПОВѢЩЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчислюють ся якъ найде-
шевше.

ЧІЯ ПРАВДА, ЧІЯ КРИВДА?

Найлѣпшимъ доказомъ, що буковинскій народъ рускій почавъ двигати ся зъ душевнои и тѣлеснои нужды до нового жити, суть читальнѣ, котрі одъ коли виходить наша «Буковина» почали множити ся, якъ грибы по дощи. Де только отворено читальню, й проваджено ея, якъ ся належить, тамъ показались и добрі наслѣдки сего доброго дѣла. Читальнѣ одтягають народъ одъ коршмы, читальнѣ заохочують людей до ошадности, вызволяють нашихъ хлѣборобовъ изъ рукъ лихварскихъ, бо изъ читалень виходять шинк-лѣрѣ й касы позычкови, читальнѣ показують людямъ пожитокъ зъ науки и заохочують ихъ до школы; бо де е читальня, тамъ не только дѣти але навѣтъ старшіи люди берутъ ся радо й щиро до книжки; черезъ читальнѣ, познали наші селяне якъ иде господарка въ ихъ громадахъ, а якъ она повинна йти, словомъ: читальнѣ навчають темныхъ доси людей розуму въ користи ихъ душѣ и тѣла. Каждый Русинъ, ба каждый приятель народа, тѣшитъ ся отсимъ поступкомъ, похваляе й подпирас читальнѣ й всѣ добрі змагания нашихъ хлѣборобовъ. Але нашли ся и такі, котрымъ читальнѣ и просвѣтныи поступъ русскихъ мужиковъ на Буковинѣ дуже не сподобались. Всякій погадае, що ворогами читальнѣ просвѣты й всякого добра, яке зъ того виходить, суть одні жида; божъ и ясна рѣчь, що отверезѣне ошаднѣсть и освѣта темного люду, не до вподобы шинкарямъ, лихвирамъ и шахраямъ, котрі чимъ разъ менше выжичають гроша, и чимъ дальше, тымъ менше и тяжше удаеся имъ ушахрувати просвѣченого мужика, та жити безъ працѣ, а хитро, мудро — не виликимъ коштомъ. Та нашли ся еще другі вороги читалень, а то наші румунизаторы.

Якажъ имъ недогода? Та сама, що каждому, хто только зъ темноты користас. Читальня просвѣчае темный людъ, а просвѣта показуе чоловікови, хто онъ, до чого онъ, що ему добре а що зле

Просвѣта учитъ Русиновъ, чія правда, чія кривда и чіи вни дѣти. Въ читальни познае селянинъ свою людску гѣднѣсть, познае, що минули, Богу дяко-

вати, часы рабства и панщины; въ читальни доведуть ся нашіи люди, що они Русины, а не Волохи, та що они греко-восточнои а не волоскои релігії, що въ ихъ церквѣ и школѣ повинна уживатись только ихъ рѣдна руска мова, що въ громадѣ, краю и державѣ повинніи рядити люди свои, що отже до рады громадскои, до сойму и до думы державнои выбирати-бъ имъ людей своихъ, щирыхъ Русиновъ, а не чужихъ нановъ, нанковъ, та подпанковъ, котрымъ власный интересъ на увазѣ, а не обходятъ ихъ sprawy руского мужика!

Що читальнѣ до того ведутъ, на то е уже доказы. Читальники зъ Мамаѣвцѣвъ новыхъ скержили ся у пана Президента на румунизацію въ церквѣ; читальники зъ Черногузовъ не хотѣли допустити румунску напись на брамѣ для Митрополіты; читальники зъ многихъ сѣлъ русскихъ выступали противъ румунизаціи въ школѣ; читальники зъ Ленѣковцѣвъ, Черногузовъ, Раранча и другихъ сѣлъ выступаютъ противъ вороговъ въ громадскои радѣ; читальники не дали ся нѣ намовити, нѣ застрашити, нѣ подкупити при выборахъ въ Кѣцмани и Вижниці, не голосовали на Румуна Зоту.

Оттому то стали рускіи читальнѣ нашимъ румунизаторамъ великій въ очахъ, бо якъ такъ дальше поде, то даремныи ихъ заходы около зрумуниченія буковинскихъ Русиновъ. Гому то якъ жида, такъ и румунизаторы старають ся всякими а всякими способами не допустити до отворения новыхъ читалень а знищити тѣ, що вже —суть. На жаль, на превеликій жаль каждого християнина, найзагорѣлшіи румунизаторы суть межи тыми, що повинніи дбати о добро душѣ и тѣла, о просвѣту и правду народа. Одколи настала теперѣшня консисторія черновецка, одтогда розбѣглася ся на Буковинѣ румунизація. Въ русскихъ парохіяхъ ставляють найзагорѣлшихъ румунизаторовъ душпаствырями, (!) Христовыми учителями любви (!) и правды (!).

Бути румунизаторомъ, отже и противникомъ читалень, а тымъ то и ворогомъ просвѣты руского народа и всякого добра — яке зъ того выпливае: то заслуга; бути Русиномъ або хоть приятелемъ читалень,

просвіти и добра народу, то уважають загально за замазу. Що дѣють отей румунизаторы противъ читальни, на то ось скѣлька примѣровъ.

Румунизаторъ въ Новыхъ Мамаѣвцяхъ, Димитрій Понескулъ ганьбивъ въ церквѣ грубыми словами основательнѣ читальни. Румунизаторъ Воробкевичъ Несторъ въ Бродку, сказавъ до основателя читальни: «А повисъ бысь, тобѣ и сего треба знати! — Румунизаторъ въ Витилѣвцѣ Самуилъ Сименовичъ забравъ людямъ статуты читальни, нагнавъ пѣвца церковного и ганьбивъ въ церквѣ (!) читальникѣвъ; румунизаторъ въ Топорѣвцяхъ Діонизій Митрофановичъ ганьбивъ при кождѣй нагодѣ на читальникѣвъ и на читальню; не споминаемо о рѣжныхъ и иныхъ забѣгахъ румунизаторѣвъ, що не вагають ся вязатись и зъ жидами, що бы читальню розбити, або хотъ читальникѣвъ — особливо при выборахъ — упокорити.

Два роки мовчалисьмо непомѣщаючи нѣякихъ дописей про рожні выгрыки отсихъ румунизаторѣвъ, надѣялисьмо ся, що чейже въ интересѣ церкви положить сему конецъ высшій особы. Нынѣ мусимо заговорити, бо до великого — до крайности довело вороговане отсихъ румунизаторѣвъ противъ нашихъ читальни. Ось про якій подѣлъ доводимо ся зъ села Раранча зъ достовѣрныхъ жерелъ. Зъ попереднихъ чиселъ знаютъ вже нашій читателѣ про непорядки, якій зайшли въ громадѣ Раранчу. Красовскій начальникъ скинений Е. Е. паномъ Президентомъ, мавъ выклопотати у когось, що священникови заборонено выступати противъ него. Раранецкій селяне (читальники) остались одже противъ завязаного врага громады звязаного, якъ кажутъ, зъ можными панами, безъ помочи, безъ проводника. Идутъ до Митрополита, чтобы найвысшій пастырь давъ имъ раду и помѣчь. Митрополитъ мавъ ѡдмовити имъ всякой помочи, ба, навѣтъ назвавъ читальню «пустымъ дѣломъ.» Оставленій своимъ пастыремъ, особливожь огорченій до крайности некористнымъ судомъ о читальни, котру по церквѣ и школѣ уважають — и то справедливо — святынею своего добра, рѣшають ся чотыраста раранецкихъ родитѣ, перейти на унію, коли бы имъ дали священника, котрый бы имъ бувъ щирымъ пріятелемъ, — проводникомъ въ читальни — просвѣтъ и въ борѣ зъ можными, лукавыми врагами громадского добра.

Отъ до чого веде румунизація!

Чи опамятае се румунизаторѣвъ, враговѣ читальни? Чи схоче буковинскій Архіерей вилнути на своихъ подчиненныхъ въ мысль своего послѣднего посланія о отвѣзѣню и оцѣдности своей паствы, до чого именно провадятъ читальни? Чи и що думаетъ правительство вчинити, чтобы охоронити просвѣтній змаганя руского народа на Буковинѣ ѡдъ румунизаторскихъ враговѣвъ? Наконецъ запитуемо мы, буковинскій Русины гр. ор. вѣроисповѣданія: Чи, якъ и коли думаетъ п. к. министерство просвѣты и вѣроисповѣданъ охоронити насъ ѡдъ румунизаціѣ въ церквѣ и

школѣ, а дати намъ можність хвалити Господа нашимъ рѣднымъ рускимъ языкомъ?

Такъ запитуемо на подставѣ основныхъ законѣвъ державныхъ, а що сѣ нашій пытанія дуже а дуже наглы и некучі, сего доказомъ раранецка справа, до чого довели румунизаторы.

Що дѣють нашій братья?

Вже въ попереднѣмъ числѣ „Буковины“ згадали мы коротко про збѣръ «Народной Рады» на дни 2. лют. с. р. Не на нашу часонисъ, чтобы помѣщати подробно справозданія сего збору. Чтобы лишь списати всѣ бесѣды, якій тамъ вели ся людьми учеными и нашими просвѣченными селянами, котры въ горячихъ словахъ повныхъ поваги и свѣдомости высказували прилюдно многі кривды свои и своихъ братѣвъ хлѣбобѣвъ, треба бы нашу часонисъ побольшити хотъ о якихъ 10 аркушѣвъ наперу. А справа сѣ дуже важна и для насъ Буковинцѣвъ, позаякъ и въ насъ враговѣвъ такихъ самыхъ богато, ба, и скрѣзь по цѣлой великой Руси, по всѣхъ земляхъ русскихъ наносѣли ся враги, чтобы насъ Русинѣвъ згубити, нашъ людъ пригнобити и тримати въ вѣчной темнотѣ, чтобы ѡдтакъ робити зъ нимъ, що хто захочетъ. Нашъ народъ, хотъ якъ великій, якъ численній, що нема ему рѣвнѣ въ числѣ; народъ колись славный, передъ котрымъ тремтѣли - дрожали другі народы, муситъ на своей прадѣдной землѣ годити всякой бѣдѣ, та служити чужымъ панамъ. На славной Украинѣ, славетныхъ рицарскихъ козацкихъ предковѣ дѣти Москалямъ воду носить, гинуть въ темнотѣ; руске священство на Украинѣ придавленное, гне чоло передъ батогами московскихъ посянаковъ и мовчить — всѣ мовчить! бо не вѣльно ѡбзватись, слезѣ не вѣльно покотитись зъ болѣющего сердца по мученѣмъ лица. А враги нашій кажутъ, що тамъ гараздъ, та тому все мовчить. Ой гараздъ, бо тамъ бють, та плакати не даютъ. Въ Галичинѣ — муситъ годити Русины на своей земли польскимъ панамъ, котры хотѣли бы, чтобы зъ Русинѣвъ и слѣду не стало, чтобы все, що лишь дышетъ, звало ся Полякомъ, зъ ратынями и зъ папѣрками! Хотѣли бы захонити всѣ мандаты посольскій до сойму краесого, до Рады державной, позанимати всѣ уряды, якій де лишь суть и голосять явно, що Русинѣвъ на русской земли нема, що они ихъ не знаютъ. Яку дробку правъ конституція Русинамъ дала, захонили Поляки для себе, засѣли въ русской хатѣ на русской столѣ, а ты Русине у кутику стої мовчки, та диви ся... Захапують у свои руки и школы, та мучатъ дѣтей русскихъ польскою бесѣдою, Русинѣвъ учительнѣвъ переслѣдують. Зробили собѣ таке право, що въ русскихъ селахъ муситъ дитина учити ся польскою бесѣдою, а въ польскомъ селѣ — по руски учити не вѣльно. На Угорщинѣ нашій братья стогнуть подъ натискомъ Мадярѣвъ, що хотять ихъ помадарицити. Забувають свою прадѣдну бе-

сѣду, бо нема ихъ кому въ нѣй підтримувати та научати. Нема въ нихъ нѣ книжки нѣ газети на рідній мовѣ.

А въ насъ на Буковинѣ? Саміздорові панове газди знаєте, якъ вороги бояться нашої просвіты! На кождомъ кроці ставлять намъ вороги й зрумунчені вирѣдки такий колоды підъ ноги; по нашихъ церквахъ заминає руске тепле слово, а втискає ся чимъ разъ більше нѣма румунщина; де зъявить ся яка читальня, тамъ заразъ найдуть ся єѣ вороги, що ради бы єѣ задути, якъ свѣчку на вѣтру. Наші дѣти учать ся волоскою бесѣды въ школахъ, та втрачають память и здорове. Чижь легко намъ Русинамъ жити? Але підъ покровомъ Найяснѣйшого Цѣсаря нашого, намъ вольно боротись зъ ворогами, добиватись свого права, та тымъ мы и щасливѣйши, що се намъ вольно; вольно намъ говорити и писати про наші кривды, чого нашимъ нещасливимъ братьямъ на Украинѣ не вольно! Треба намъ собѣ самымъ помогати, треба упомянути ся о свои кривды.

Львівскій Русины, видячи яку бѣду терпѣти на рѣдѣ, завязали політичне товариство «Народна Рада», котра бы всюду и завше смѣло уявляла ся о принадлежащихъ правахъ Руси, чи то у краєвыхъ властей, чи у державныхъ, хотѣли и найвысшихъ и въ министерствѣ. Провізоричный голова товариства «Народна Рада», Др. Олександръ Огоновскій розпочавъ зборъ хорошою промовою, зъ котрой лишъ дещо тутъ помѣщаемо.

«Свѣтлый Зборе!

Сликала насъ справа великой ваги, рѣчь иде о наше положеніе політичне, такъ мало позавидне, що заострює ся оно вже до питаня: чи бути намъ, чи не бути. Невольна паника зломилась на насъ морально и матеріально. Підъ могучимъ покровомъ Австрій заблизилась свобода конституційна, але ти не полѣпили нашого быту, ба поданіи они обезсиленымъ а не подвиженимъ, а выискуваніи черезъ силу оборотились, впадаємо въ нужду що разъ то більшу. Конституція заporučила намъ свободу и рѣвне управленіе, а въ житіи публичномъ взяла надъ нами перевагу сила дужа. Мы стоимъ на томъ, що прагнѣнна земля наша урядово прибрала характеръ краю чужого, въ жадномъ майже тѣлѣ, котре справами нашими руководить, не маємо заступництва ѣдиногого достоинству и интересамъ великого народу. Тягаръ житія автономичного давить насъ а не приносять користи, не бачимо дѣлности о подвиженіе нашего розвою, а маємо верховодство заперечуюче наші потреби и интересы нашої народности, верховодство, вимѣрене на вынародовленіе насъ. Тутъ не вольно намъ закладати рукъ, доки не вычерпали мы всѣхъ законныхъ вольностей, якихъ намъ ще не одобрено. А суть у насъ силы жизненні! Наша сила придавлена нынѣ не мала, здолѣлибъ мы оттакъ выдвинутись до высоты занятой другими народами. Позбавленіи мы голосу въ парламентахъ и другихъ тѣлахъ, возьмѣмось за выхѣснованіе способѣвъ другихъ. Намъ не одобрено ще права стоваришенія,

права зборѣвъ и радженія надъ нашими дѣлами, права выповѣданія нашихъ гадѣль и высказуванія нашихъ домаганъ.

Мы й не заспали сего! Безъ помочи посторонной, безъ шляхты, безъ капиталѣвъ при борбѣ о хлѣбъ насущный, повстають у насъ самими силами дробными народніи институції и товариства, заснують ся сотні читальни, заводять ся торговлѣ, селянинъ горѣе ся до просвіты, стремять до поступу, підносять ся и самосвѣдомѣсть стану мѣщанского. Але робота наша не уурядкована. Блукаємось поодинокимъ особнякомъ, рвѣмось въ работѣ на рѣзніи стороны, ослабляемо свои и такъ невеликіи силы и поступъ нашъ, хотѣ неzapечено видный, не дорѣвнѣе далеко поступають нашихъ противникѣвъ.

Намъ треба бы звязатись въ одну велику силу, позбирати всѣ одиниці, чтобы до борбы стати солидарно всѣ якъ одинъ мужъ, треба поставити ясно цѣль до котрой стремимо, чтобы перенялись и оживили нею всѣ, а правительство и противники добре познали зъ кимъ и о що, числѣти ся мають. Політика наша не може спускати ся на ласку чужу; живучу силу быту своего мусимо черпати изъ себе самихъ. Тому то и завязали мы се товариство «Народна Рада».

Сю промову приняли всѣ громкими оплесками та окликами «славно!» По сѣмъ выбрано на предсѣдателя зборѣвъ п. Тита Реваковича, судію зъ Подбужа. П. Т. Реваковичъ подяковавъ за оказану честь, піднявъ значене хвилѣ, згадавъ, що свободу, зъ якою мы, австрійскій Русины, приступаємо до політичного дѣла сполученіи въ тов. «Нар. Рада» дала намъ конституція нашої державы. Не всѣжь Русины могутъ тѣшитись такою свободою, бо більша часть руской народности въ сѣй хвилѣ має замкненій уста. Споминѣмъ же тыхъ братѣвъ и ихъ долю, а познаючи о скѣлько користнѣйше наше положеніе въ конституційной державѣ, кличѣмъ Тому, хто надавъ намъ тую конституцію Францъ-Иосифови I., трикратно «Многая лѣта!»

По томъ слѣдувало ѣдичаніе справозданія дѣятельности «Народной Рады» ѣдъ часу заснованія 12. (24.) жовтня 1885 р. до 31. грудня 1887 р. черезъ Дра Костя Левицкого.

(Дальше буде.)

Перша лепта.

Коли голодна земля выриває чловекови, родинѣ, сусѣльности або й людскости ихъ найдорожшій скарбъ, потѣху, підпору, генія-реформатора и морального законодави, тогды тратить ся вправдѣ образъ тѣлесный его, по затѣ остає въ памяти людской згадка надѣѣ, або дѣла, котрі въ кождой хвилѣ ѣдновляють намъ образъ величія-чловека, духа-генія! — Боже! — каже многонадѣйный дѣтвакъ въ ѣдномъ драматичномъ творѣ З. Краснѣнского, — коли почувъ що втративъ на вѣки тѣлесніи очи: — поможи менѣ ѣдтворити собѣ въ души такой свѣтъ, який я теперъ стративъ! —

Таку потребу отвореня душевного свѣта відчуває тепер весь рускій нарѣдъ по втратѣ великого сына Руси, просвѣтителю людю, неутомимого трудолюбця на нивѣ питоменнои, живои літератури, великого гѣнія, поета-соловія, Ю. Федьковича! Ще не застигла добре сыра земля на его могилѣ, ще не скрѣпила ледомъ упавша слѣзою руского людю, а вже зъ рѣжнихъ сторѣнь нашихъ земель рускихъ до ходять до товариства: «Руска Бесѣда» въ Чернівцяхъ допыты, коли выйдуть творы въ повнѣмъ збраню нашого Юрія?

В-поважний о. Титъ Тиміньскій гр. прав. сотрудинокъ въ Бергометѣ надъ Серетомъ першій бувъ, котрый на творы Федьковича приславъ 5 зол. яко першу лепту, давъ першій примѣръ, а zarazомъ уможлививъ и одновѣдъ на сѣ питаня: коли выйдуть творы Юрія? Одъ тебе рускій народе залежить, чи выйдуть они скорше, чи познійше, и якъ твоему оку покажуть ся. Літ. тов. «Руска Бесѣда» не зможе сама о своимъ коштівъ поскорити, позаякъ сѣ фонды за скупі; дѣложь саме обіймати буде до десятка томѣвъ. Найде ся підмога, то все скорше и краще пѣде, а В-поважний Др. Смалъ-Стоцкій, котрому видавництво творѣвъ поручене, не пожалує нѣ свого труда, нѣ старанности, щобъ дѣло вышло якъ найкраще: въ користь и на утѣху рускому Народови а на славу всей нашої за-смученои Руси! За добрый початокъ Вп. о. Т. Тиміньскому, щире: Богъ-заплатъ!

Дописи „Буковини“.

(Загальні збори членѣвъ «Читальнѣ» въ Брѣдку.) Въ буковинськомѣ селѣ Брѣдку надъ Дністромъ відбули ся загальні збори членѣвъ «Читальнѣ» 12. лютого, дуже велично, при участі гостей зъ Черновца, котрыхъ привитано выстрѣлами зъ мѣдѣрѣвъ. Гостѣ заѣхали до гостинного дому п. п. Ярошинськихъ, ѣдки незаборомъ всѣ пішли до читальнѣ.

Комната була вси прибрана въ хорошій килимкѣ одъ споду ажъ до стелѣ а на накрѣтомѣ столѣ стояло два хлѣбы, въ котрыхъ були свѣчки. До численно збранихъ людей обоого пола, промовивъ п. Омелянъ Поповичъ, починаючи словами: «Добрий вечеръ вамъ, панове гасды, у вашѣй хатѣ!»

Въ довшѣй промовѣ, прекрасными и зрозумѣлыми реченнями пояснивъ п. Поповичъ збранимъ цѣль, яку собѣ люде черезъ закладане читальнѣ обрали, выказавъ якъ на долони хосенъ читальнѣ на примѣрахъ, ѣдгакъ оббѣзавъ ся словомъ и до тыхъ, що суть противні читальнямъ, або боять ся вступати въ члены. «Нехай пробує лишъ, се не коштує нѣчого, одже не дурніи кажутъ, що: купити чи не купити, а торгувати можна!» говоривъ п. Поповичъ, а люде слухали якъ св. письма. Слова сѣ дуже припали до серця людемъ, котрі сердечно дяковали п. Поповичови за гарну науку. Закѣнчаючи взівъ п. П. многѣтствіе Найяснѣйшому Панови, пѣдъ котрого покровомъ чи-

тальнѣ розвиватись можуть, а сѣбѣтаки ѣдспѣвали нимъ народній.

По сѣй промовѣ ѣдспѣвали сѣбѣтаки «Чомъ красна Буковина» а по сѣмъ промовинѣ редакторъ «Буковини», п. Кирчѣвъ до збранихъ. вказуючи на важность науки, котра лишъ ѣдна въ силѣ вырвати нашъ нарѣдъ зъ шпиѣвъ ворогѣвъ, и вказувавъ, що найславнѣйшій люде нашій якъ Тарасъ Шевченко и Юрій Федьковичъ, були самоуками, а проте були дуже мудрыми и славными на весь сѣтъ. Розповѣдавъ такожъ, якъ то жиды тиснуть ся всюды тамъ, де темнѣйшій люде, бо тамъ имъ лѣпше рыбу въ мутнѣй водѣ ловити, та тому они такъ нерадо поглядають на нашій читальнѣ; выраховувавъ кѣлько треба одному жидови напичкувати громадѣ, щобъ ѣнъ самъ выживъ, а кѣлько треба на одну цѣлу або и кѣлька родинѣ. О тѣлько то и громада що року бѣднѣйша, а шинкарѣ богатыть ся, хотъ нѣчо не роблять лишъ роздумують, якъ бы то легко жити. Якъ стануть люде мудрѣйшій, бѣльше просвѣченіи то и они не будутъ жити хитро мудро, а мусять взяти ся за тяжку працю, якъ прсцюють нашій люде. Мѣжь просвѣченными людьми, не мають они що робити. Всего того слухали и жиды, котрі задля цѣкавости до хаты втиснулися.

Правдиву неспѣданку зробила такъ гостямъ черновецкимъ, якъ и збранимъ людямъ, панна Евгенія Ярошинська, выступуючи зъ декламаціею прегарного стишка.

Защо тѣй нашѣй патріотцѣ и писательцѣ новие признане и честь належить ся. Давъ бы Богъ, щобъ всѣ нашій красавицѣ стали добрыми патріотками, не цурались рѣдного слова и гдѣ и нѣколи при всякѣй злучайности и зъ всѣма лишъ своимъ питоменнымъ пречуднымъ, пребогатымъ словомъ промовляли, нимъ гордились, якъ гордивсь незабутній Тарасъ, несли-дѣлялись зъ нашимъ людомъ здобутками науки и свѣтла, не цуралась сѣрака, якъ не цураєсь Вп. панна Е. Ярошинська, у котрой можна бачити кѣлхасотъ чудовыхъ народныхъ пѣсень, котрі записала зъ устъ народа стикаючись зъ нимъ при всякѣй злучайности и потрафила використати якъ найкраще позыскане до-вѣре и прихильность простолюдина до себе. ѣдспѣвано потѣмъ ще богато пѣсень. Ч. г. Гудима подякувавъ гостямъ порѣвнуючи ихъ науки до росы, котра падає зъ рана и вечеромъ, щобъ скрѣпити спрагнену душу. П. Поповичъ закѣнчивъ «на добранѣчь» ще короткими словами сѣй вечерокъ, и по словахъ до побаченя розѣйшли ся всѣ одушевленіи. Гостѣ забавлялись ще довго въ патріотичномѣ домѣ п. Ярошинского, котрий не щадивъ нѣ коштівъ нѣ заходу, щобъ велично угостити. Другого дня ѣдбулась святочна служба Божѣ въ мѣсцевѣй церквѣ а для звелеченя сего праздника, запросили собѣ громадяне вп. о. о. Евсевія Андрѣйчука и Петрашка, и такѣй того дня присягнуло кѣлькохъ гасдѣвъ ѣдъ горѣвки. На службѣ були и всѣ гостѣ черновецкіи, сѣбѣваючи цѣлу службу Божу. Пѣдчасъ Евангелѣя и при кѣнци Службы Б. стрѣляно зъ

моздѣрѣвъ. Около 4. год. зъ полудня, опустили гостѣ дѣмъ Ви. Ярошиньского, де нагромадило ся народа и въ супроводѣ окликѣвъ «слава!» и выстрѣлѣвъ зъ моздѣрѣвъ выѣхали зъ села.

Одент зъ свѣдѣствъ.

(ИЗЪ РУСОВА.) [Наша читальня. И мы не забуваемо на нашихъ буковиньскихъ братѣвъ.] Наша читальня, правду сказавши, есть бѣдна, бо всѣхъ членѣвъ має щось лишъ 25, но зате тѣ члены щирѣ зо всего, а выповняють такую задачу, що не одна богата читальня сего не зробишь. Уже одну велику заслугу має зате, що выслала въ дуже важной справѣ петицію, щобъ у насъ на нашѣй руской земли для нашего русского народа були заведені гимназіѣ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ; та хотъ се не помогло, але якъ бы всѣ читальнѣ такъ о се старали ся и подавали петиціѣ, то можъ бы ся щось лѣпшого сподѣвати, якъ до теперъ. (Якъ бы подавали такі петиціѣ всѣ читальнѣ, а де нема читальнѣ, то громады, або хотъ поодинокі газды, мусѣли бы намъ вчинити волю и дати чого намъ треба; а такъ, то гадають, що все те виробляють лишъ Русины учений, та кажуть, що простый народъ нашъ рускій ще не розумѣе, що добре и що ему належитъ ся або чого ему треба! Редакція.) Друге важне дѣло выконала наша читальня, высылаючи двоухъ делегатѣвъ до Львова на принятѣ Архипензя Рудольфа, а то: Илію Вахнюку и Мих. Ахтемійчука и сѣ два делегаты были представлені въ сали «Народного Дому» у Львовѣ.

Илія Вахнюкъ и Иванъ Кузыкъ зъ Карлова были выбрані зъ помѣжъ цѣлого народа и поставлені на першѣмъ мѣсци при входѣ до великой салѣ «Народного Дому», тожъ Наслѣдникъ трону выходячи зъ салѣ, промовивъ кѣлька слѣвъ до Ивана Кузика; бо вздрѣвъ у него медаль, пытавъ ся коли бувъ асентерованный и де бувъ у войнѣ. Але я зачавъ за читальню, та перейшовъ на войну, а тутъ пригадую собѣ зновъ одно важне дѣло, котре наша читальня въ недѣлю по Рождествѣ Христовѣмъ здѣлала, о то: жертвовали на «Народный Дѣмъ» въ Черновѣцяхъ 2 зол. и 10 кр. а до сего дѣла наибѣльше заохотивъ В. Штефанюкъ и Илашъ Вахнюкъ, секретарь читальнѣ, а члены добросердныи жертвовали, де що могли, по 10 кр., 15 кр. и т. д. Я буду ся старати, може бы въ Красноставцяхъ при ѡдкрытѣ читальнѣ дещо можъ зѣбрати на Чернов. «Дѣмъ Народный» (Дуже просимо! Ред.) на ту хату руску; бо хочете знати, зъ Красноставецъ давно подано по статуты и прийшли на почту статуты, но коли якийсь ворогъ взявъ зъ почты и сховавъ. Теперъ подали о другіи статуты.

Высокоповажнныи Пане Редакторе! Помѣстѣтъ ся допись у нашѣй газетѣ и поправте помилки, бо ѡдъ иншою працѣ не може такъ перо йти, якъ тому, що надъ симъ завше працюе. Илашъ Вахнюкъ, секретарь читальнѣ.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

И много и пѣчого. Говорять, пишуть и друкують, що вже цѣсарѣ и королѣ, а ще бѣльше ихъ міністры радять надъ тымъ, що робити зъ Кобургѣмъ, котрого Росія хоче выпудити зъ Болгаріѣ. Одни говорятъ, що Нѣмеччина за тымъ, други пишуть, що Австрія, Италия або и Англія противъ того, а друкують и се и те, пынѣ сякъ, завтра такъ, лишь то однаково, що всѣ готовятъ ся до войнѣ, хотъ всѣ великіи рыбы кажуть: не буде войнѣ. Одно певне, що буде — бѣда; бо теперѣшний сунокѣй, а война майже — однакова бѣда.

Ой бѣда, бо вже и на горѣвку заходить бѣда, а то не тѣлько читальнѣ, брацтва тверезости, но ще и новый дуже великій податокъ, який на ню у Вѣднѣ наложити хотять. Але на щастѣ пѣяковѣ, шинкарѣвъ та дѣдичѣвъ е въ нашѣй радѣ державной доста панѣвъ, якъ п. Стирча, що уже уступивъ ся о горѣвочку, и други, що не позволяютъ, абы властителѣвъ горѣлень та шинкарѣвъ надто обтяжати, бо скоро не журница подорожѣе, то ще пѣяки готовіи вытверезити. Тому не страхайтесь, панове Заливайки!

Много шуму та крику наробивъ новый законѣ, котрымъ министеръ просвѣты хоче заострити надзоръ надъ студентами университетѣвъ що до ихъ житя въ товариствахъ. Давно н. пр. въ Черновѣцяхъ читали и молодшіи студенты книжки, сходили ся разомъ, учили ся рѣдной пѣснѣ, а теперъ и академикѣвъ хотять поставити подъ надзоръ професорѣвъ, межѣ котрыми пайде ся, якъ се въ Черновѣцяхъ трафило ся, чорнителѣ, коли рускій студентъ заспѣвае свои рѣдной пѣснѣ замѣстъ якогось «языческаго». И не каждому професорови мило буде стати «полицейшникѣмъ».

БУКОВИНСКІИ ТОВАРИСТВА РУСКІИ.

На «Народный Дѣмъ» въ Черновѣцяхъ прислали: Его Преосвященство Епископъ Ступницкій зъ Перемышля 25 зол.; Ви. Теод. Стахевичъ, купецъ зѣ Станиславова 5 зол.; Всеч. о. І. Залѣковскій зъ Лопянки 1 зол. Всеч. о. Богдаръ Кирчѣвъ зъ Лопянки 1 зол. Ви. Яковъ Цапъ учит. зъ Козары 1 зол. Ви. П. П. проф. академ. гѣм. зѣ Львова зложили 16 зол. 60 кр. Ви. Володимиръ Кодовскій зѣ Львова 1 зол. 50 кр. І. Созанскій зъ Черновець 50 кр. Щедрымъ дателямъ щиро-руске «Спаси Бѣгъ!»

Въ день именинъ сов. Исидора Виницкого, 4. (16.) с. м. ѡддали бук. Русины черезъ тов. «Руску Бесѣду» провѣдникови своему добре заслужену честь. Въ полудне удалась депутація «Руской Бесѣды» зложена зъ головы проф. Пѣгуляка Еротея, заступника головы проф. д-ра С. Смаля-Стоцкого и секретаря надуч. Омеляна Поповича до дому сов. Виницкого и вручила ему грамоту почетного члена. До живого зворушеннѣ патриѣтъ подякувавъ сердечно на щирѣ слова вдяки и поважания тов. «Руской Бесѣды» выска-

заній ему головою тов. За хвилюку прибули ще інші гості й засівши до стола розпочались небавомъ щирі промови присутніх. Перше забравъ голосъ крилошанинъ о. К. Костецкій підносячи хороші свойства вірного своєї церкви прихожанина. Надучитель Ом. Поповичъ зазначивъ заслуги сов. Виницького яко Русина-патріота, котрий мимо свого високого чину не пішовъ за звичайнимъ доси примбромъ многихъ іншихъ, не ставъ ся перевертнемъ ані навѣть рѣвнодушнимъ, не одкупивъ ся однимъ тѣлько грошемъ одъ обовязковъ національнихъ а все и всюди спѣльно, згѣдно и дружно и зъ найменшимъ братомъ трудить ся для добра руского народа. Честь и слава ему за те! озвались всѣ плути его здорове. — Проф. Пігулякъ порѣвнавъ соленизанта зъ могучимъ дубомъ, при котрѣмъ тулять ся менші брати мовъ вучіи рослини. Проживайжежъ, дорогій намъ дубе — многая лѣта! засидѣвали всѣ присутні одъ серця. — Конциністъ Иванъ Тиминьскій взиравъ тоасть на здорове не штучно накиненого а природного провідника бук. Русинѣвъ.

О. Костецкій пивъ на здорове ви. господарнѣ, жєны й матери, котра хотъ Полька, не забрала Руси мужа й дѣтей, а д-ръ Смалъ-Стоцкій піднісъ свою чарку за здорове ви. матери совѣтника, котра виховала Руси такого щирого сына. — Й неразъ ще роздавъ ся гармонійний звукъ цоркаючихъ чарокъ, не одно ще «многая лѣта» зазвенѣло по хатѣ й неодна щира слеза викликана зъ нѣдра серця сердечнимъ словомъ ви. соленизанта й его гостей затремтѣла ясною перлою на вѣкахъ.

Подяка. Свѣтла Редакціо! Просимо нашу найсердечнѣйшу подяку въ Вашѣй и нашѣй дорогій «Буковинѣ» ласкаво помѣтити.

Въ недѣлю на 11. л. Декабра 1887 получили члены нашої читальнѣ одъ всесвѣтлого товариства «Просвѣта» зѣ Львова 88 рускихъ дороговѣннихъ книжочокъ даромъ. Понеже наша читальня, яко молодод господарня и не сподѣвала ся такого великого дару, урадованіи єи члены даромъ симъ неоцѣнимимъ для нихъ складають всесвѣтлому Товариству «Просвѣта» найсердечнѣйшу подяку. — Руска читальня въ Мѣховѣ 14. Лютого 1888.

Подяка. Видѣль читальнѣ у Витилѣвцѣ складає Свѣтлому Товариству «Просвѣта» у Львовѣ руске: «Спасибѣ!» за щедрый даръ 73 книжочокъ свого виданя для нашої читальнѣ.

Видѣль читальнѣ въ Витилѣвцѣ Дарій Маликъ, голова; І. Косованъ, секретарь.

ДРОБНІІ ВѢСТИ.

(Спащину по бл. п. Ю. Федьковичу), именно бібліотеку й уражене домашне продаю минувшого тыждня на лицитаціи. «Руска Бесѣда» набула 2 лѣрѣ, вартувѣйшій книжки, образы и деякіи мебѣль.

(Надгробный памятникъ Ю. Федьковичу) выробляє після послѣдної волѣ покойника рѣзбяръ

Кукурудза. Скоро буде готовъ, одбуде ся поминальные богослужєне й вечерокъ заходомъ «Рускои Бесѣды».

(Выдане творѣвъ Ю. Федьковича) заповѣдаєсь зъ кождимъ днемъ все величавѣйше й цѣкавѣйше матеріялами прибуваючими на руки проф. д-ра Стоцкого. Въ интересѣ Руси є, щоби кождий, хто має або знає що небудъ въ сѣмъ дѣлѣ, приславъ все на руки д-ра Стоцкого, розумѣє ся, що все зверне ся безъ найменшого ушкодження. Нумо, брати, помогѣть показати, хто бувъ безсмертний Юрій!

(Упокоили ся.) Варвара Браникъ, жена емер. професора гімназіального въ Чернівцяхъ; — Зєновія Прокоповичъ, жена протоєрея изъ Берегометы надъ Серетомъ; Стефанъ Барбуца, ц. к. надзиратель шкѣль народныхъ въ Сучавѣ, одинъ изъ немногихъ Румунѣвъ, що одзначають ся справдливостію проти Русинѣвъ. Перомъ имъ земли!

(О надзирательствѣ) надъ школами Сучавского и Кимполунского повѣту убивають ся проф. реальный школы въ Чернівцяхъ Ильницькій, проф. Сучавской гімназіи Косовичъ, учитель школы вправѣ Цона и надучитель Аврамъ и Исакієвичъ. Говорять, що найпевнѣйше остане проф. Ильницькій. Надѣмось, що поде въ слѣды покойного Барбуцы, котрый любивъ румуньске, но поважавъ и руске!

(Отворєне читальнѣ) въ Горошѣвцяхъ Кѣрманьского повѣту одбуде ся, якъ намъ доносить, въ сию недѣлю, Щастъ, Боже, до доброго дѣла, нанове газды, читайте Вамъ на пожитокъ, а ворогамъ на злѣсть и покору!

(Процєсъ д-ра Кароля Живного,) завязтого врага Русинѣвъ, редактора нѣмецкой газеты: „Parlamentär“ одбувъ ся въ днѣхъ 12. (24.) и 13. (25.) лютого с. р. у Вѣднѣ, передъ судіями присяжными. Судіѣ присяжніи саміи Нѣмцѣ. Прокураторія закидає ему головну зраду, сповнену кѣльканадцѣ статями въ его часописи, котрыми на основѣ панславизму старавъ ся дѣлати на шкоду Австрій, а въ користъ Росій, за що зъ одтамъ достававъ великій грошъ - рублѣ. Въ побираніи рублѣвъ були ему помѣчній о. Н. Науновичъ и шуринъ Живного, Скрейшовскій, котрый фздивъ по Росіѣ та збиравъ рублѣ. Въ субѣту занавѣ вырокъ уневиняючій 5. голосами проти 7, котріи казали що виненъ.

(Золотый перстєнь) зъ брилліантами, дарунокъ одъ Архикієзя Рудольфа, що то госп. О. Купчанко зъ Бергомета бувъ згубивъ, знайшли два сєлєне зъ Становєщ.

(Послѣдній вѣсти.) Въ послѣдній хвилѣ доведємось, що Гєрєанчане, въ числѣ звѣхъ 60 родинѣ, внесли вже заявлєніє до правительства о своемъ переходѣ на унію. Въ сѣлѣ звивають ся рѣжніи индивидуа, котріи застрашуютъ людей, а дѣкѣ бѣгає одъ хаты до хаты та страшить родины.

Люде страшно огѣрченіи, що зѣ всѣхъ сторѣнѣ ихъ утискають, та що жиди радніи шкѣльнѣи виганяють ихъ зѣ школы.

Въ другѣмъ числѣ подамо близшіи вѣсти.

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

Цвѣтка незабудька.

Зъ Верховинѣ-Бєсидѣ на свѣжѣ могилу Ю. ГОРДИНСКОГО-ФЕДЬКОВИЧА першого свѣвака Буковинѣ.

Ой нема, нема, пана капітана,

Що гєнь подѣ Маджєнтовъ зъ шаблєковъ звивавъ ся

Ой нема, нема, солов'я зъ рана,
 Що співавъ, співавъ, тай не наспівавъ ся,
 Ой нема, нема, славного Гуцула,
 Що гулявъ въ бою, тамъ при Ровередѣ
 А попри него дружина горнулась,
 Онъ все зъ Радецкимъ бувавъ на передѣ.
 Ой нема, нема, співаченька того,
 Що Чорногору підвисивъ за трое,
 Що княземъ ставивъ Довбуша страшного
 За то одно лишъ, що шанувавъ своє.
 Ой нема, нема, сына-Славяннина,
 Що буявъ гадковъ у Таковѣ таки,
 Що хотѣвъ збудити Косова дружину:
 Вы, Сербы, люде, не джавры-собаки.

Наспівавъ ся, наскладавъ ся, красы співанокъ,
 Буковину- Русь- Родину, звеличивъ сынокъ
 Тай на силу у могилу зложивъ ся у гробъ,
 Видь, братику соколику, слізъ тучу у стонъ!
 Надъ Твоею могилою мы плачемъ усѣ,
 Ты збудивъ насъ, ожививъ насъ ще въ тому часѣ,
 Якъ нѣкому въ рідномъ дому й не снилось о томъ.
 Ты дробними піснями тими потрясъ Русь мов грѣмъ.
 И Русенька-Матусенька къ Тобѣ прилягла,
 За скарбами пригорщами у людъ свій сягла:
 Нарѣдъ зарѣдъ, підвалина, основа, нашъ ґрунтъ,
 Зворушивъ ся, розпознавъ ся, бо зажоґ-єсь люнтъ.
 Славенъ Тарасъ въ Украинѣ, въ Буковинѣ Ты,
 Вы вказали намъ дорогу, якъ бы намъ ити!
 Співанками, мовъ майками, витичили путь,
 Тай за вами співачами Руси дѣти йдуть
 Та подемо такъ и дальше путевъ товъ до цѣли;
 Бо народна сила твердша одъ желѣза й стали!
 Лежи, Брате, въ власній хатѣ, таке жде всѣхъ насъ,
 Твоюжъ славу величаву, не затре и часъ.
 Имя твое всѣмъ дороге пошанує свѣтъ,
 Чуєшь, Брате, якъ Русь плаче? бо Ты бувъ їй цвѣтъ.
 Въ Италіѣ баталіѣ одъ арматъ не впавъ,
 А для Руси при роботѣ на вѣки зѣвявъ.
 При столику, Соколику, заляла Тя кровь,
 У могилу склали силу, на вѣки вѣковъ!!

А вы хлопцѣ, Буковинцѣ,
 Доляне й Гуцулы,
 Щобы пана Капітана
 По вѣкъ не забули:
 То зъ ялины, мовъ зъ калины,
 Старого Карпата,
 Избудуйте, измуруйте,
 Памятникъ для Брата.
 А найкрасшовъ незабудьковъ
 Для поета буде:
 Якъ рѣдъ годний «Дѣмъ Народный»
 Воздвигне для люду!
 Вмѣстимо тамъ его образъ
 На самѣмъ приходѣ,
 Бы всѣ знали й величали,

Співача въ народѣ!
 И хотъ плоть его у гробѣ
 Вѣчнымъ сномъ сповита,
 Геній-духъ его высокій
 Ме намъ все свѣтити.

Исидоръ Р. Пастчинскій.

ДОБРІ РАДЫ ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ ТА ЧИТАЛЬНИКѠВЪ.

(Пише Кирило Трильовскій.)

(Дальше)

Звычайно чужі а неразъ и мы самі говоримъ, що головою прикметою Русина єсть лѣнивство. Якъ и не загальнымъ може выдатись таке выречене а всежъ якъ то кажуть: нема такой казки, де бы не було хотя одробинки правды; мусить їудже и въ томъ положеню якась єи частина мѣститись. И справдѣ нашъ Русинъ чи то бѣдный чи богатый, темный чи просвѣщенный має, головою то до себе, що онъ лишъ оглядаєсь наоколо себе, чи не побачить де чого, за що мѣгъ бы ся руками и ногами вхопити та заслонити тымъ свою бездѣльность бракъ ѡдваги та енергій. Пѣдъ тымъ взглядомъ онъ цѣлкомъ не переборчивый, ему выстарчас все, що лишъ найнерше попаде пѣдъ руки. «Не могу! каже онъ — бачите самі: хотѣвъ бымъ — та не могу!»

Въ сей самъ способъ буде тобѣ ѡдповѣдати и старшій и на цѣлкомъ независѣломъ становищу стоячій бо сказано: Кто хоче пса вдарити — бука знайде! А нашъ селянинъ и собѣ держитъ ся сего руского правила: «Ей! тамто я бачу, що горѣвка лишъ до злого доводить! Але щожъ? требажъ чимось ѡдогрѣти душу у зимну пору, а и ѡказія якъ трафитъ ся яка — то чоловѣкъ и менше заплатитъ и скорше въ головѣ почув!»

Для того то я знаючи сю славу нашу прикмету, бою ся дуже, щобы се, що й сказавъ, о добромъ пѣдготованю при закладаню читалень — еще бѣльше не причинилось до розповсюдненя и скрѣпленя єи. Анужъ оденъ, другій та третій перечитавши се скаже: «Такъ-таки-такъ! Отъ и у насъ комуь то захотѣлось читальнѣ! Де се таки можливе? Анѣ членѠвъ не буде, анѣ кому провадити не буде! А и зъ хатою? Не вжежъ она сама найде ся?» И по сихъ словахъ переверне ся на другій бѣкъ, та якъ захрѣне, ажъ на трете село гомѣнъ поде! Справдѣ — що се у насъ дуже можливе. Але щожъ? Я на се не поражду, а най радить сей, хто съ такими хрѣпіями буде мавъ до работы; най знає, що се зъ него темнота ворогъ нашъ тяжкій зѠ своимъ пріятелемъ лѣнивствомъ такъ говоритъ, най не тратить охоты та надѣѣ, най дальше хочъ звѣльна та добре справляє ниву пѣдъ новымъ засѣвъ, най порозумѣєсь зъ другимъ — хотя ще нечисленными людьми доброн волѣ, най складають ся доки що приватно на книжки та часописи, читають ихъ сусѣдамъ та пріятелямъ, и такъ поволи призываютъ ихъ до новои думки. Сли справа справдѣ ще

не підготовлена, то ще з сего не виходить, щоби вже так мало на вѣки лишитись. А то буває ще гірше: Не разъ и людей цѣкавихъ и охочихъ досыть найде ся, и все проче можна бы легко залагодити та щожь! нема кому зробити початку, оденъ спихає на другого и знову кождый шукає якои небудь причини, щоби одъ всего умыти руки и захронѣти на цѣле горло. «Що иншого — кажуть они — въ тѣмъ або тамтѣмъ селѣ! Тамъ таке може удатись але не у насъ!» Такъ то такъ! скажу я на тое. Всюда тамъ добре, де насъ нема, а тобѣ, брате, не хоче ся просто рукъ приложити до сей роботи — тай годѣ!

Неразъ подыбати можна и такого чоловічка, особливо мѣжъ интелігенцією, що онъ буде и на пята село на одкрыте читальнѣ їздити, буде тамъ навѣтъ бесѣды поучаючи держати, — а щоби у себе підъ бокомъ попрацювати — на се онъ уже не спосібный, а заслоняєсь чимъ небудь — и усуваєсь на бѣкъ. —

А до того противъ доброго дѣла заразъ и вороги знайдуть ся; вже не кажу про тыхъ, котрымъ власне и найбільше залежить, щоби нарѣдъ въ корчмѣ сидѣвъ и свои грошники до ихъ кишенѣ переводивъ, — але бувають на жалъ и межи своїми такі злѣснї люди, котрі неразъ и безъ власнои користи, а лишъ такъ зъ завзяты — радї кожде нове, чесне дѣло въ громадѣ на нѣнащо звести — и рыють підъ всѣми тими, що хотѣли бы щось доброго перевести. Буває се дуже часто у насъ, отъ хочъ бымъ показавъ на буковиньске село Ростокѣ, де на другий день по одкрытї читальнѣ оденъ богачъ побивъ одну бѣдну жѣнку для того, що такожъ до неї вписалась. Та се дарма! и хтобъ думавъ лишъ тогды за добрымъ дѣломъ обстати, коли оно не найде ворогѣвъ, то лучше щоби такий одъ разу шубовснувъ комѣть головою въ воду. Правдивый громадянинъ, честный Русинъ, не знеохотить ся перешкодами, а буде старатись ихъ побороти и добре та чесне дѣло довести до кінця. —

(Дальше буде.)

СОЛОВѢЙ.

Грудка на могилу Ю. Федьковича.

Не вмеръ — спочиває,
Не спить — ай дрѣмає
Въ гаю соловѣй!
Бо день намъ зорѣє;
А людъ вже радѣє
Сѣй зари новѣй.

На розсвѣтокъ въ ранцѣ
Спѣває онъ громадѣ:
До працѣ будивъ;
А голосъ въ кѣмнату,
Підъ стрѣху у хату —
До серця входивъ.

До працѣ ставати,
Свое познавати,
Й любити учивъ;
Втомившись склонивъ ся;
А гомѣнь линивъ ся,
Й широко росилвѣ.

Вже й сонце свитає:
Луна не втихає;
Підъ хмару летить!
А людъ пробудивъ ся,
Въ те сонце вдививъ ся:
До свѣтла бѣжить!

Павло Кирчѣвъ.

Выдає и за редакцію одвѣчає: Павло Кирчѣвъ.

Переписка Редакціѣ и Адміністраціѣ.

Вп. В. Р. ВѢ СТ. 1:50 получили; 1. и 2. речники „Библиотека для молодежи.“ выслано Вамъ, 1. рочи. иѣ у насъ нема, иѣ въ книгарницѣ. Вп. Ант. Кроп. въ Кобакахъ. Календарь выслано Вамъ не за заличкою почтовою, бо порто коштувало-бъ Васъ дорого. Вп. Гр. Ожельскій. 50 кр. за календарь доручено кому слѣдувало. Вп. Читальня въ Топорѣвцяхъ. За „Буковину“ заплачено до кінця року, Рухому албуку выслано Вамъ Вп. Генікъ въ Березнижѣ. Мы записали на сей рѣкъ и выслано Вамъ правильно. Вп. В. Цонпа, въ Пидик. Уже четвертый разъ выслано. Донесѣть чи маєте, що-бъ мы могли починити одновѣдй кроки и внести жалобу куды треба. Всеч. о. И. Попель въ Ростокѣхъ. Спасибѣгъ, за память! Книжки выслано. Здоровишко Васъ щиро. Вп. Ожельскій В. у Львовѣ. Грошѣ получились и выслано дальше підъ давнѣйшою адресою. Вп. Фед. въ Валявѣ. Доручено намъ. Всеч. о. Заичковскій въ Лопанцѣ. Все получили. Давнѣйше уплачено. За теплѣ слова; Спасибѣгъ. Прожить намъ ще много лѣтъ! Вп. К. Т. въ Будилѣвѣ Просимо о продолженіи, бо якъ бачите, вже скѣтило ся. Вп. И. Р. П. въ Задѣльску. Даруйте що скорочено, бо мало жѣсца.

(Цѣны збѣжа въ Чернѣвцяхъ.) Дня 29. л. Лютого с. р. коштували 100 кіло: пшеницѣ 6 зол. 75 кр. до 6 зол. 85 кр.; — жита 4 зол. 50 кр. до 4 зол. 90 кр.; — овса 3 зол. 60 кр. до 3 зол. 90 кр.; — ячменю 4 зол. — кр. до 5 зол. 25 кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 4 зол. 90 кр. —

ОДЪ АДМИНІСТРАЦІѢ.

Замѣсть выдавати літ.-научовый «Додатокъ» до Буковины на р. 1888. зъ кождымъ 3. числомъ пѣваркушами, рѣшились мы выпечатати его въ першѣй половинѣ сего року цѣлкомъ т. е. всѣ 4 аркушѣ въ окладинахъ и розѣшлемо его зъ 12. числомъ «Буковины» всѣмъ тымъ, котрі до того часу пришлютъ предплату.

Цѣлорѣчнымъ предплатителямъ выслано кромѣ того або Додатокъ до «Буковины» за рѣкъ 1887. даромъ, — або Бук. иллюстрованный Календарь на рѣкъ 1888. за доплатою 30 кр.

Хто не желає нашої часописи, най зверне еи заразъ. Хто еи задержитъ, того уважаемо нашимъ довжникомъ. Кому бракує яке число, най зарекамає сейчасъ, а найпѣзнѣйше при отриманію слѣдующого числа.

Буковиньского

КАЛЕНДАРЯ

на рѣкъ 1888.

е ще малый накладъ и продає ся по 50 кр. одъ примѣрника; зъ почтовою пересылкою по 55 кр.

Зъ печати Г. Чоппа.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.
въ графіцѣ Рехенберга.
улиця ратушева, ч. 21.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зи-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(Улиця ліййна ч. 29), куда
всѣ доноси адресовати на-
лежить.

Всѣ предплатителѣ
доставляють зъ каждымъ 3. чи-
сломъ бесплатный літ. дода-
токъ.

ОПОВѢЩЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Выбирайте, — що хотите!

Въ попереднѣмъ числѣ представили мы, якъ поступаютъ собѣ наші румунизаторы противъ русскихъ читалень и руского народа на Буковинѣ, та и що зъ такого ворогованя выходитъ. Каждому незаслѣпенному ясно, що причина выступлюваня самыхъ селянъ словомъ и дѣломъ противъ священниковъ-румунизаторовъ, а що въ Раранчу заострилось ажъ до змѣны вѣроисповѣданія—була въ томъ, що такъ тѣ священники-румунизаторы, якъ и всякі румунизаторы въ загалѣ, при кождой нагодѣ, — такъ само словомъ и дѣломъ выступали противъ просвѣты руского народа. Нашъ народъ приходитъ до самопознанія и що разъ до большого почутія своѣ гѣдности, своѣ народности и своѣ живои, жизненной силы, та самостѣйности народнои. То и не дивно, що сей народъ починае пробовать своихъ силъ самъ, и протестувати противъ насильства ему не приязного, такожь дѣломъ — въ способѣ, якій ему самому на теперъ выдае ся ѡдповѣдный, т. е. зъ мѣсяца, де его тиснутъ, пересувае ся на другой бѣкъ. Се власне наилучшій доказъ, що отсей способъ выродивъ ся мѣжь самимъ людомъ, а не подшепненный нѣкимъ другимъ; бо мы Русины повинні, не уступати ся зъ своей хаты, бо въ нашѣй хатѣ мусить намъ бути наша правда, наша сила и наша воля! Противъ вороговъ нашего народного жита и просвѣты мы запротестовали ѡдъ першого разу, и дальше протестувати мемо, що разъ голоснѣйше и моцнѣйше: не вѣльно вамъ, панове румунизаторы, румунизовати насъ въ нашѣй хатѣ, якъ довго жиемо подъ покровомъ могучои спріяючої намъ, дорогомй для насъ династіѣ Габсбургѣвъ, въ державѣ, котра надѣлила насъ, Русинѣвъ рѣвнымъ зъ иншими наро-

дами правомъ жита, просвѣты и розвитку народного!

Способъ той, jakimъ послужили ся Раранчане, поддали рускому народови на Буковинѣ самі его завзяті вороги — румунизаторы; и въ нихъ най каждый шукае причины; имъ лишь маемо завдячити справу раранецку. Священники—румунизаторы выступаячи противъ заснованъ русскихъ читалень, подносили неустанно крики: люде! лишѣтъ, се унія! Питаемо прото, чи е щось природнѣйшого, якъ кинутись розсмакованому въ просвѣтѣ рускому мужикови хотѣбы и до сеи уніѣ, щобъ лишь вѣльно ему просвѣчатись; а ѡдречи ся такого пастыря, котрый есть ворогомъ читальнѣ, просвѣты и тымъ и добра его, та пошукати собѣ щирѣйшого отца духовного, проводника, котрый бы таку унію якъ читальнѣ и въ загалѣ просвѣту народну въ нѣмъ змѣцнявъ и розширявъ? Хтожь показавъ туды дорогу, и хто сему выпенъ? Чи читальнѣ, котрі суть и по иннихъ селахъ де священниками Русины, щирі ихъ прихильники и помѣчники въ просвѣчваню руского мужика; чи винуваті румунизаторы або матеріялисты чужі, холодні и безчувственный для святыхъ змаганъ руского народа? Се ясно каждому безсторонному, та починае оно вже выясняватись и въ Черновецкѣй консисторіѣ, сли правда, що по мѣстѣ говорятъ.

Але способы, чтобы полагодити справу раранецку и запобѣгти такому зворушеню, яке стало ся въ Раранчу, а закипѣти може и въ другихъ селахъ, коли дѣло поде якъ до си йшло; способы, які мы записали въ послѣднихъ вѣстяхъ попередного числа, а то: застрашыване людей жандармами, дяками, а навѣтъ жидами, такі способы, не помогли й не помогутъ; а, якъ мы се для остереженія, для перестороги выразно доносили, огорчили людей и спонукали ихъ заразы до дѣйственного

переступу, зъ якимъ ся доти то́лько въ гадкахъ носили. Не помогли, якъ бачимо, й непоможуть накликуваня до правительства: «Застановѣтъ сю релігійну ворохо́бню!» Не могли й непоможуть доносы, що люде тягнуть до Москвы, бо се дурне и смѣшне. Всѣ сї способы, якихъ ужито въ Раранчу показали ся неодповѣдними; замѣсть помогчи, — пошкодили. А способъ — заспокоити рускій наро́дъ на Буковинѣ та́кій простый, що вже самі Раранчане его по части подали. Они просили абы священникъ, ба, навѣть владыка! стали имъ на помѣчь въ читальни, въ отверезѣню людей, въ поборюваню врага громадского; они рѣшилися змѣнити вѣроисповѣдане лишъ по́дъ тымъ условіемъ, що до́стануть зара́зъ священника вѣрного й щиро́го ихъ змаганямъ до просвѣты и добра громады, теплого защитника ихъ правъ. Якъ зачуваемо, вже зъ сего Митрополітъ взявъ собѣ добрый прикладъ и має выслати до Раранча священника Русина, приятеля народа и его добра, щобы успокоивъ людей. Сама ся вѣсть, причинила ся дуже богато, що многі люде повздержались одъ намѣреного переходу и ждуть, що зъ сего буде, чи на правду опамятались румунизаторы. Мы переконані, що священникъ, котрый по́де рука въ руку зъ покривдженымъ тяжко въ своихъ найсвятѣйшихъ чувствахъ румунизаторами, рускимъ народомъ, зможе зробити зъ нимъ дуже богато добра, лишъ нѣколи не дасть той наро́дъ вырвати собѣ тыхъ святощей о котрі боресь, о просвѣту и родный языкъ, бо онъ бересь до новои думки поволи, но завзято! Говорять такожь, що Митрополітъ має наказати священникамъ, щобъ сприяли читальнямъ. Коли се правда, то дуже мудро й красно. Адже Христосъ научавъ, що нѣхто не повиненъ ховати свѣтла по́дъ столъ передъ людьми, а тымъ менше тї, що уважають себе за наслѣдникѣвъ Христа и Его божественныхъ ученикѣвъ! Не батько се, каже святе писъмо, котрый просячѣй, голоднѣй дитинѣ замѣсть хлѣба дае камѣнь, а замѣсть рыбы ву́жа! Мы, до сего наказу Митрополіты додамо ще, щобъ тї священники не то́лько сприяли, але й щиро (!) словомъ и дѣломъ спомагали читальнѣ и всякій просвѣтній добрый змаганя руского народа, а найдуть въ нѣмъ не лишъ вдячныхъ людей, але й вѣрныхъ прихожанъ.

Та на сѣмъ ще не конецъ. Нехай не думає церковна власть, що симъ вже уволила волю руского народа, що зробила вже все, що треба, и що Русины не могутъ мати вже жадныхъ жаданъ, та що стане спокѣй и га-

раздъ. Нѣ, рускій наро́дъ домагав ся и домагати-сь буде одъ неи чогось бѣльше, бо дѣль, а не позорѣвъ; а дѣль такихъ, котрі усунулибъ всякій непоко́въ въ будучности и забезпечили свободный розво́й просвѣтный мѣжь рускимъ народомъ на Буковинѣ, зберегли святу чистѣсть вѣроисповѣдну, обрядну и языкову въ церквѣ, а тымъ самымъ усунули надужитя, якї до сихъ поръ дѣяли ся. Отже щобы: священники Русины, котрі до руской народности выразно признають ся, а дѣлами ствердили що суть правдивыми приятелями руского народа, мали всюда и завсѣгды первенство въ пропонованю на парохіѣ по селахъ и мѣстахъ зъ чисто-русскимъ, або переважно-русскимъ населенемъ, и тамъ були примѣщувані; щобы священники-Румыны и зрумунщені румунизаторы не посмѣли въ селахъ зъ населенемъ рускимъ або переважно-русскимъ одправляти богослужене на чисто-румуньскѣмъ, або въ части-румуньскѣмъ языцѣ, котрый для нашего народа зѣвсѣмъ незрозумѣлый и впливає шко́дливо бо деморалізуючо на релігійні чувства руского народа, и наконецъ, — щобы вже въ духовно́й семинаріи рускій питомѣць, були одповѣдно образовані на рускѣмъ народнѣмъ языцѣ въ тыхъ предметахъ и наукахъ, котрі потѣмъ зъ ужитковати мають яко священники и апостолы мѣжь народомъ, щобъ сї науки выходили рускому народови въ хосенъ, а не на шкоду и деморалізацію, якъ дѣяло ся до теперъ!

Отъ та́къ скромні бажаня нашего народа, того онъ домагаєсь и домагати-сь не перестане, одъ сего анѣ на крихтѣ не одступитъ; зробіте та́кій ла́дъ, буде спокѣй и гараздъ и зацвите добробытъ; не зробіте сего, по́де все такими дорогами якъ до теперъ йшло и туда, куда ся наставило.

Мы свого народа не ѳдрече́мо ся, бо се наша душа и сердце, крѣпко стояти мѣмъ при его боцѣ въ зашитѣ его правъ, житя, просвѣтного змаганя, розвитку и народнои чести, певні своѣ силы и надѣѣ, бо: хто за нами Богъ за нимъ, наше дѣло е святымъ!

Выбирайтежь отже, що хочете!

Що дѣють нашѣ братя?

Въ Галичинѣ. (З. збори Народной Рады. Конецъ.) По справозданію д-ра К. Левицкого, піднієть о. Дан. Танячкевичъ заслуги видѣлу товариства, а потѣмъ промовивъ о. Іосифъ Заячківскій зъ Лопнянки, що давнѣйше вже завязали були Русини у Львовѣ політичне тов. «Руская Рада», однакъ деякі проводники того товариства, не допустили людей, щирыхъ нашому народови, щобъ въ тѣй «Р. Радѣ» могли хосенно працювати. (Тотѣ проводники хотѣли, щобъ нашѣ люде народовицѣ вырекли ся рѣдною мовою, а писали для народа такимъ языкомъ якого нѣхто, бо навѣтъ они самѣ добре не розумѣють.) Др. Олександръ Огоновскій пояснявъ ѡдтакъ програму товариства: «Мы, Русини Галицкіи, (говоривъ др. Ол. Огонь) перевобытніи жителѣ сєи землѣ, єсмы частиною великого, 20-миліонового народа руского, самостѣйного посередѣ громады народѣвъ славянскихъ, окремого якъ ѡдъ народу польского, такъ и російского. Свѣдоміи своєѣ окремихости народной, котрой батьки нашѣ кровю боронили, хочемо въ своѣй хатѣ добути ся своєѣ правды, и силы, и волѣ, стоимо отже надовсе за охороною и розвоємъ нашої народности, тому мы народовицѣ. Исторія указує намъ людѣ, яко підставу нашого народного быту и силы; мы хочемо добути ся правды для того людю, тому мы демократы. Мы бажасмо добробиту нашихъ селянъ и маломѣщанъ, бо они майже зѣвсѣмъ занедбанѣи, а до добробыту веде и просвѣта; она дає народамъ силу, будить и піддержує почуте гѣдности и чести народной, тому мы хочемо просвѣты!» Селянинъ И. Сѣкорскій зъ Вѣлки, говоривъ о кривдѣ селянъ, яку мають они зъ нового закону дорогового та шарваркового, а по нѣмъ говоривъ о сѣй справѣ ще другій господарь зъ Угринова, п. Гурикъ. «У насъ є рѣвноправієсть» каже п. Г. «але така, що якъ: — дай! — то мы всѣ рѣвни; а якъ — на! — то лишь деякі!» Справу дорогову пояснявъ дуже широко и довго посолъ о. Н. Сѣчинскій, черезъ що не стало вже часу, щобъ обговорити бѣльше справъ народныхъ. А було ихъ ще багато, були люде, старики-патріоты, що зъ далекихъ сторѣнъ ѣхали до Львова, щобъ може сєи послѣдній разъ ѡддати ще прислугу Матери-Руси, пояснити деякі справы и кривды нашої народности и церкви, та повернули зъ нѣчимъ. Ще лишь коротко дѣткнено справу народного шкѣльництва, бо надвечѣрній змрѣкъ, положивъ дальшимъ нарадамъ конецъ.

(Дѣло) въ 35 ч. помѣстило до головы «Народной Рады» повѣстовою въ Долинѣ, до о. І. Заячківского ѡдкрите письмо: «Въ нашѣмъ повѣтѣ дѣють ся ѡдъ довшого часу нечуванѣи рѣчи. Не приймають рускои буквы, (въ п. к. урядахъ Ред.) руского слова, не дають ѡдповѣди на руске письмо. Въ справы чистоцерковніи, де тѣлько одна власть церковна компетентна рѣшати, мѣшають ся особы до того непокликанѣи.

Нашѣ селянинѣ, горожанинѣ краю и державы, що кровю и майномъ платять за свои права конституційніи, повиненѣ бути всюды належно шанованѣи». . . . Зъ сего письма довѣдуємось дальше, що на о. І. Заячківского наложено кару грошеву за руске письмо! Мы думаємо, що сѣи вороги рускости не далеко зайдуть; они доведуть рускій народъ до крайности, а потѣмъ? Тутъ насуває ся намъ ще одно: мы не ликаємо ся нѣ правдивыхъ Румунѣвъ, нѣ правдивыхъ Поляковѣвъ; бо кождый патріотъ, любячій свое, умѣе шанувати народность другу. Наибѣольшу бѣду творять перерумунщєи або перепольщєи перекинчики якъ прим. въ Долинщинѣ, котріи выискують лишь хвилину, щобъ могли комусъ прислужити ся та заслужити на — незавидній гоноры. Кождый поважає такихъ людей лишь такъ, якъ поважає ся платного фактора.

На Украинѣ. Въ Кієвѣ поарештовано недавними часами 5 академикѣвъ Русинѣвъ-Украинцѣвъ, що належали до руского товариства літературного. Товариство се мало на цѣли збиранє добровѣльныхъ складѣвъ и жертвъ, щобъ піддержувати нашу народну літературу руску, т. є. выдавати книжки на народнѣи зрозумѣлѣи мовѣ. Въ урядовыхъ кружкахъ російскихъ кажутъ, що сѣи арештованѣи стоятъ въ звязи зъ пропагандами нѣгілістичными, бо Росія якъ починає Русинѣвъ Украинцѣвъ дусити, то все списає вину на нѣгілізмъ и таке друге. Але весь загаль людѣ — публики, говоритъ зѣвсѣмъ инакше; каже, що сѣи студєнты Русини не хотять лишь бути Москалями, а признають ся до своего руского, украинского народа, чого Росія не любить. Она хотѣла бы, щобъ у неѣ кождый вырѣкъ ся своего языка и народа, та щобъ зробивъ ся Росіяниномъ або Москалемъ, а не Русинѣмъ. Студєнты кієвского універзитету Русини, дуже розлючєи такимъ поступоваємъ російскихъ властей и страшно не навидятъ своихъ професорѣвъ Москалѣвъ, котріи приишли на універзитетъ кієвскій зъ Москвы и Перербурга. Студєнтамъ все здає ся, що сѣи професоры суть наймленѣи шпіоны зѣ стороны російского правительства.

Дописи „Буковины“.

(ІЗЪ ЮРКОВЦѢВЪ) [Выбѣръ рады и вѣйта. Наша побѣда.] Свѣтла Редацію! Осмѣляю ся просити св. Редацію, въ имены громадянъ села Юрѣвцѣвъ, ѡ принятє кѣлька слѣвъ про нашѣ выбѣръ громадскій, въ часописѣ «Буковина.» Выбѣръ бувъ выписаный на 11. грудня н. с. 1887 р. якъ разъ на саму недѣлю, що насъ дуже тѣшило, бо моглисмы численно зѣбрати ся и жидѣвъ до выбору на радныхъ громадскихъ не допустити. Та на жалѣ, а намъ на встыдѣ, начальникъ пошѣвъ жидамъ на руку и ѡдкликавъ выбѣры на наступуючій четвєрь, що мовъ то комісія якась не могла приѣхати.

Мы урадили ся межѣ собою, щобъ въ четвєрь (15. грудня) разомъ численно зѣйти ся, та що зъ того, коли въ четвєрь рано довѣдуємо ся, що выбѣровѣ не

буде. Дня 18. грудня обвѣщено, що вибори одбудуться в четверъ 22. грудня, в котрый то день, наш селяне звичайно на торгъ до Садыгоры виѣжджають. На той день приѣхавъ до насъ зъ Кѣцмана п. к. комисарь, п. Табора, та запровадили п. комисаря просто до Хаима Зайдмана, бо начальникъ заявивъ, що громада постановила тутъ вибори перепровадити. На проти сего выступивъ звѣсний зъ сегодѣшного календаря господарь Василь Голубашенько и сказавъ, що всѣ селяне одноголосно желаютъ, щобъ выборы одбулись в громадской канцеляриѣ, або в народной школѣ, а не у жида! Учувъ сѣ слова начальника громады Дмитро Головка, пошовъ до комнаты, потѣмъ вышовъ на дворъ и каже: «Василь Голубашенько бунтуе громаду, заплатитъ комисію, а хто зъ нимъ пристане, то буде таке саме мати!» Повыходили жида пану начальникови на помѣчь, та зачали наказувати намъ, на кого маемо голосувати, и то на нѣкого лишь на тыхъ, котрыхъ они намъ кажутъ; хоть якъ сѣ впирали, нѣчого не помогло, бо насъ и до середины впроваджено в комнату назначену для комисіи, и тутъ Хаимъ Зайдманъ читавъ намъ изъ карточокъ, на кого голосувати и т. друге.

Выступивъ господарь Николай Костюкъ и головуе на Василя Побуряна, а жидъ каже: «не на сего а на тамтого масень голосувати!» Упертый молодой господарь каже: «я голосую только на Василя Побуряна! По великой борбѣ в першій и другой класѣ выбрано по одному жидови, а в третей ажъ двоухъ. Сумно стало в Юрковской громадѣ, та лишь котрый гадза здыбле сѣ зъ другимъ гадзою то кажутъ: «Юрковицѣ стануть сѣ Василювомъ!» Но рада в раду, удало сѣ колькохъ гадзѣ до нашего дѣдича, высокоповажного пана Вартарасевича, росповѣли ему тое, а онъ пожалувавъ насъ и казавъ прийти другимъ разомъ бо выѣжджае на свята (Рождества), а подаетъ намъ ѳтѣвску раду. Не досить на томъ, що ажъ 4 жидѣ выбрано до рады, але ще жидъ Кудинъ старе сѣ бути начальникомъ громады, та що важный особы в громадѣ его попирають. Лишь мы сѣ вчули, страхъ рознѣсѣ сѣ по селу, мы здохнули до Бога та кажемо: Борони насъ Господи, одъ начальника жида! 27. грудня, приѣхавъ высокоповажный нашъ панъ дѣдичъ до мѣвъ мы удалисѣ до него, рассказали ему ще разъ свою печаль и просили, що хочемо рекурсувати. Панъ дѣдичъ сейчасъ самъ написали намъ рекурсъ, на котромъ и самъ першій сѣ подписали. Но черезъ рѣжний перешкоды, рекурсъ почтою переданный пришовъ до п. к. Староства в Кѣцманю за пѣзно. Мы удали сѣ знова до нашего пана дѣдича та й рассказали, що жидъ Кудинъ, сильно старе сѣ начальникомъ бути. Панъ дѣдичъ поспитали колько насъ селянъ сѣ в радѣ, и казали: выберѣтъ собѣ чесного, свѣтлого, тверезого чоловіка за начальника, котрый бы не бувъ зависимымъ одъ жидѣвской стороны, то й я буду за вами. Дня 9. лютого назначено выборы начальника. Приѣхавъ зновъ п. к. комисарь п. Табора и замѣстивъ сѣ у жида Хаима

Зайдмана. Де мавъ властиво одбути сѣ выборы, того нѣхто не знавъ, бо п. дѣдичеви сказано, що выборы одбуде сѣ в дворѣ, раднымъ котрѣ тримали сѣ купы неказано нѣчого, де выборы одбути сѣ має. Радий сейчасъ дали знати п. дѣдичови що комисія зѣѣхала до Хаима Зайдмана, та що начальникъ тутъ зарядивъ выборы перепровадити. Панъ дѣдичъ казали всѣмъ раднымъ ити до школы, и самъ туды приѣхали, и просили п. учителя, котрый теиерь такожъ раднымъ выбранный, щобъ пошовъ до п. комисаря и просивъ о переведенъ выбору в публичной школѣ, а не у жида. Якъ почувли жида и декотрѣ радий, що учитель сказавъ комисареви одъ болъшости радныхъ и п. дѣдича, такъ почали кричати, що они заложать протестъ, бо п. к. староство було повѣдомлене, що выборы одбудуть сѣ у Хаима Зайдмана! Учитель повернувъ и рассказавъ все що чувъ п. дѣдичеви, а п. дѣдичъ просили учителя заявити п. комисареви ще разъ що зверхъ двоухъ третинъ радныхъ зовсѣмъ не були увѣдомленъ де одбуде сѣ выборы, а самъ панъ дѣдичъ повѣдомленый бувъ що выборы буде у дворѣ. Не було що робити, п. комисарь обвѣстивъ, що выборы буде в школѣ Побачили жидки що не по ихъ иде, почали голосувати противно, якъ голосували нашъ панъ дѣдичъ, та й остали зѣ своими 5 голосами, а нашъ Василь Голубашенько дѣставъ 13 голосѣвъ. Такъ мы побѣдили жидѣвъ, но на сѣмъ ще не конецъ. Громадский писаръ бувъ жидъ, котрого старый начальникъ безъ позвола громады принявъ. Теперъ мы сказали ему коротенько: збирай шмате та палицю и иди одъ насъ зъ Богомъ. Такъ мы закончили нашъ хвилъ борбы зъ жидовою, призвали ѳдтакъ музыку зъ Садыгоры и дня 12. лютого н. ст. вечеромъ выправили мы похѣдь зѣ смолоскипами (факлями) и фанами сино-жовтыми (нашой малорусской барвы) и жовто-чорными, тай ниними, до нашего высокоповажного пана дѣдича, щирого защитника нашихъ обтиженныхъ жидовою селянъ. Передъ дворцемъ заграла музыка имнѣ народный и коломийку, потѣмъ учитель зъ близкихъ селъ ѳдспѣвали пану дѣдичови «многая лѣта», а зѣбрана громада в числѣ близько 1000 душъ крикнули трикратне: «слава!» Потѣмъ учитель зъ радными громады увѣишовъ у дворъ и в имени пѣлои громады зложивъ п. дѣдичови щирю подяку; господарь Г. Поповичъ вручивъ по старорускому звичаю: соль и вѣнокъ; а Василь Голубашенько нару колачѣвъ. Панъ дѣдичъ принявъ всѣхъ щиро, сердечно угостивъ и прирѣкъ на будущее, добрый дѣла в кождѣмъ разѣ подписати, за що громадине щиро подякували. Похѣдь вернувъ до нового начальника а всѣ складали ему желанія чтобы Господь допомѣгъ ему о добро Громады дбати и громадинъ вѣрно, щиро, в кождѣй горькой нуждѣ заступати, та смѣло боронити.

Членъ Громады

(Честь такому пану дѣдичеву, що дбае про добро своихъ селянъ у насъ такихъ дуже мало! Каждый мудрый дѣдичъ знае, що уступить сѣ за слабымъ зѣ всѣхъ сторѣнъ вызыскуванымъ селяниномъ — то

дѣло святе передъ мудрыми людьми и передъ Богомъ. Панъ дѣдичъ уже переконавъ ся, що нашъ нарѣдъ у-мѣе бути вдячнимъ за помѣчь. Честь такожъ и тымъ п. п. выборцямъ, що крѣпко стояли за свое, не дали ся на подмову! Але ганьба и встыдъ такимъ людямъ и начальникамъ, що запродають своихъ братѣвъ у жи-дѣвскій руки! Такі не варта, щобъ чесный чоловікъ на нихъ и подививъ ся, а не то, щобъ заговоривъ! Редакція.)

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

† Умеръ цѣсарь нѣмецкій Вильгельмъ I. ще въ пятницу дня 9. марта о 1/29. години рано. Въ послѣднихъ часахъ, онъ часто западавъ на здоровлю, якъ се звычайно дѣе ся у вѣковыхъ людей, тай передъ смертію дуже коротенько хорувавъ, бо всего щось лишъ кѣлька днѣвъ. Зарязъ по смерти, дали знати и цѣсаревичови Фридрихови до Италіѣ, де онъ такожъ лѣчить ся на горло, котре ему лѣкарѣ розрѣзували, щобъ вытяти небезпечного боляка. Незнати, якъ ще буде, бо и цѣсаревичъ, якъ пишуть газеты, дуже небезпечный зѣ своимъ житємъ, та вже навѣтъ зробивъ и testamentъ, щобы по его смерти, и по смерти старого цѣсаря, зарядъ державы принавъ на его (цѣсаревичового) сына Вильгема. Покѣйный цѣсарь проживъ 91 рѣкъ, а цѣсаремъ Нѣмеччины ставъ сынъ, цѣсаревичъ Фридрихъ III. котрый зъ Италіѣ мавъ въ недѣлю, 11 марта, приѣхати до Нѣмеччины. Вѣйско записяго вже новому цѣсареви. Що буде дальше, не знати, та й чи буде спокѣй, чи вѣйна, — такожъ не знати. Росія нагромаджус на границяхъ своєї державы одъ стороны Нѣмеччины и Австріѣ що разъ бѣльше вѣйска; она дуже крутить и непокоить цѣлу Европу своими забаганками. Росіѣ уроило ся, що она має якесь право до Болгаръ; тому натиснула на Турцію, яко верховну власть надъ рядомъ болгарскимъ, щобъ она виганяла князя Кобурга изъ Болгаріѣ. Турція вже и заявила урядово болгарскому правительству, що кн. Кобургъ не правно сидить у Болгаріѣ, бо его выбору не потвердили державы. Але Болгаре такѣй не пустять вѣдай князя Кобурга одъ себе, бо они его дуже любять, хотѣбы и всѣ державы казали ему опустити Болгарію. — У Вѣднѣ все ще радять: чи пѣдвысити податокъ одъ горѣвки чи нѣ. Польскій паны того податку дуже боятъ ся, бо кажутъ, що се пошкодило бы дуже тымъ, що горѣвочку попивають, а наибѣльше имъ самымъ.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

На «Народный Дѣмъ» въ Чернѣвцяхъ, жертвовали: Впреп. о. о. и П. П. Смигальвичъ, крилошанинъ посоль 5 зол. О. од-ръ Мѣльницкій виперекторъ Львѣвъ 5 зол. О. М. Соневицкій, Волкѣвицъ 5 зол. Ви. Теофилъ Бережницкій, членъ Выхѣлу краев. Львѣвъ 5 зол. О. Крил. Левъ Готеровскій Львѣвъ 4 зол. О. Де-

канъ Анат. Кобрынскій Ракѣвицъ 1 зол. О. I. Сосенко Корѣвѣка 1 зол. О. Ил. Курпакъ Карлѣвъ 1 зол. Ви. Лавр. Дрималинъ Туринка 1 зол. П. Григорій Боднарюкъ, церковный пѣвецъ Фратѣвицъ новѣ 50 кр. Щиримъ П. Т. Добродѣямъ-дателямъ, руске Бѣгъ заплаť! Въ порядочный члены «Народного Дѣму» въ Чернѣвцяхъ вступили: Ви. П. Ю. Недведскій, ц. к. проф. політехники у Львѣвъ и зложивъ 5 зол.

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Нова читальня) завязуе ся въ селѣ Стара Жучка, коло Черновець. Подписаніе статугы внесли члены основателѣ до правительства еще дни 19. лют. с. р. — Щастъ Боже!

(Отворене Читальнѣ) въ Горошѣвцяхъ коло малого Кучурова, одбуло ся славно, при участіи численно зѣбраного народа, мѣсцевого душпастиря, начальника громады, гостей зъ околицѣ (учителѣ и селяне) и гостей зъ Черновець, въ недѣлю 4. марта с. р.

(На старѣсть читати!) научили ся въ читальни ч. ч. Г. Г. Петро Геличъ, голова читальнѣ въ Топорѣвцяхъ въ 44. роцѣ житя; Николай Грабовскій, зъ Черногузъ. Сей послѣдний апостолъ середъ церкви, газету нашу въ читальни, та такъ тымъ потягнувъ людей, що въ слѣдъ за нимъ пошли: Николай Величко, Федоръ Грабовскій, Иванъ Грудюкъ и другі, та учать ся на старѣсть читати! честь вамъ панове газды! учѣтъ ся собѣ на пожитокъ, рускому народови на славу, а ворогамъ читаленъ на... врозумлене!

(Філія «Руского тов. педагогичного») завязала ся коло щирца въ Гачичинѣ. — Щастъ Боже!

(Папа римскій) хоче надѣлѣти руску Митрополию Львѣвску патріярхатомъ, котрому бы подлягали епископи угорскі.

(На святой вечерѣ) позабивавъ жандармъ въ Винникахъ коло Львова зъ хаты людей навѣтъ декотрыхъ въ половинѣ вечерѣ за то, що не посилали дѣточокъ своихъ до школы. Добріи свята мали въ арештѣ!

(Въ Золѣчѣвскѣмъ) ц. к. Староство выдае въ рускій свята Русинамъ терміны.

(Въ Калуши) ц. к. судъ повѣт. выдавъ рускимъ людямъ термінъ на день «Трехъ святыхъ» и переслухувавъ; а жидѣвъ замѣсть въ субботу переслухувавъ въ пятницу. На руской земли жидѣвскі свята ц. к. судъ въ Калуши бѣльше шанусъ якъ рускій!

(По четне горожанѣство) надала Рада мѣста Рогатына въ Галичинѣ п. п. Горосевичови, марш. рады повѣт. и Викторинѣ Ралхѣльтови ц. к. старостѣ въ Рогатынѣ, славному зъ тамтогорочныхъ ревизій по русскихъ читальняхъ, священническихъ, учительскихъ домахъ и русскихъ хатахъ, — зацо, каже «Дѣло» годѣ намъ вгадати! — Намъ видѣти ся, що дуже легко, лишъ насъ ди-вусъ, чѣму славѣтна Рада Рогатыньска, опустила ц. Людвика Подгаліча, ц. к. инспектора школъ тамошного повѣту. А божъ онъ одъ мачохи?

(Выхрестивъ ся) жидъ коло Долины, а назбиравши по священническихъ домахъ русскихъ доволѣ гроша, переходитъ зновъ на жидѣвску вѣру щобъ зрѣбити другій «гешефть»

(Фану на коршмѣ) вывѣсили були недавно жиди въ селѣ Ленкѣвцяхъ коло Черновець на знакъ, що у нихъ дешевша горѣвка, якъ у другихъ жидѣвъ.

(Въ бѣлый день) унавъ въ кирицію п. Начальникъ громады, повертаючи зъ коршмы добре підкропленый, де звичайно скликує свою раду; а що се сталося въ день, тожъ люде заборзо vyrатували п. Начальника зъ зимови купели

(Повѣсивъ ся селянинъ) Федько Бесуханичъ зъ Боберки турч. пов. въ хатѣ Лейбы Перли въ Турціѣ, куда зайшовши на ярмарокъ, нивъ черезъ кѣльбаначать добовъ, ажъ доставъ ся до арешту; а выйшовши, повѣсивъ ся вѣдай зѣ встыду. Яке жите, така й смерть!

(Побаламутило ся!) До одного уряду въ Чернівцяхъ принѣсь селянинъ метрику зъ датою и підписомъ: „Rageu negru...Constantinu Bosancsia“... Вы зъ „Rageu negru“? пытає урядникъ. «Нѣ, я зъ Чорного Потока.» «Тутъ написано, що вы родились въ „Rageu negru.“ «Нѣ, я родивъ ся у своѣмъ селѣ, таки въ Чорномъ Потокѣ, хибѣ бы що нашъ панъ-отець побаламутили!» «А якъ же вашъ панъ-отець называють ся?» «Кость Воканче.» А тутъ написано: „Constantinu Bosancsia!“ «Та я кажу, що панъ-отцу шось побаламутило ся!»

(Его Ексцеленція п. Президентъ) надавъ парохіѣ: Ревну о. Еротею Федоровичу; Сучаву о. Ивану Шихови, а Серетъ о. Константину Сбѣрѣ. Только его Ексцеленціѣ належить завдячити, що не поминено нашего заслуженого патріота о. Федоровича въ користь о много молодшого, та що Серетску, переважно руску порохию, надано 3. въ пропозиціи священникови, котрый має умѣти и по руски.

(Нова читальня) завязує ся въ селѣ Ставчаняхъ коло Кюцманя. Помагай Богъ доброму дѣлу!

(† Д-ръ Іосифъ Милославъ Гурбанъ.) Дня 21. н. ст. лютого 1888 померъ въ 71 роцѣ жита въ селѣ Глубокій въ Словацкиѣ священникъ д-ръ Іосифъ Милославъ Гурбанъ, великій патріотъ словацкій, одинъ зъ основателѣвъ словацкой литературы, уталантований писатель, проповѣдникъ и проводникъ Словаковъ.

Велика то страда для Словаковъ. Не стало чоловіка-патріота, що въ найтяжкихъ хвиляхъ жита народного зъ свѣдомостею великой цѣли и зъ енергією проводивъ своему народови и до кѣнця жита не стративъ високой идеѣ народнои... Була се, на всій спосѣбъ, одна зъ видатѣйшихъ личностей въ Славянщинѣ сего столѣтїа. Честь его памяти!

(Загальні збори тов. рускихъ ремѣсниківъ «Зоря» у Львовѣ) одбули ся вчера пополудни. Зъ справозданя підносимо. Въ осени одбувались майже кождою недѣлѣ въ комнатѣ товариства вечерницѣ, на котрыхъ выголошували поучаючи одчиты Видѣль не признавъ и на фахове образоване членовъ своего товариства и зложивъ оплату за 6 учениковъ въ школѣ промысловой у Львовѣ. Для членовъ постарано ся о знижене цѣны лѣтковъ, а хорыхъ підмогано значными записками грошевыми. Въ 1887 роцѣ піднесено гадку утворити хоръ зъ членовъ «Зорѣ», мастокъ товариства 788 зр. 12 кр. Бібліотека товариства числить 612 книжокъ, котрі дуже радо визначають члены товариства.

(Нечистый въ Белелун.) Въ хатѣ вдовицѣ підъ ч. 127 одъ кѣлькохъ недѣль занепокоивъ нечистый цѣлу родину и всѣхъ сусѣдовъ. Люде сходили ся до хаты, чтобы бути свѣдками сихъ страховъ. Неразъ и повна хата сидѣла людей, тай то по тверезому (рѣчь нечувана въ Белелун) и пересвѣдчили ся, що таки въ хатѣ сидить нечистый. Всѣ выгадки нечистого звернулись на сына вдовы, Петра, школяря 6 року науки. Около 10 години въ ночи починавъ не-

чистый гримати по стѣнѣ за печею, де спавъ Петро, а потѣмъ бивъ по лицю сироту такъ крѣико, що всѣ пробуждались зѣ сну, а бѣдный хлопчина заходивъ ся въ плачу зъ болю и страху. Брали люде хлопца помѣжъ себе але и то не помогло нічого, бо коли всѣ заснули, давнє повтаряло ся. Вдовиця спрощує на нѣчь людей, люде приходять, кроплять хату свяченою водою, але нечистому нѣ въ гадѣ заперестати своихъ жартовъ. Порадились своего священника, а той наказавъ засѣстись на нечистого, а певно его зловлять. И дѣйстно однои ночи кѣлькохъ моторныхъ паробковъ пришло до хаты, засвѣтили свѣтло и по якѣмсь часѣ поклялись спати. Не заснули они, а лише удавали спячихъ. Коло пѣвночи вытягає школярикъ руку зъ подъ кожуха, подъ котрымъ спавъ на печи, и лусъ по стѣнѣ кулакомъ. За хвилю вытягнувъ Петро обѣ руки и плеснувъ въ долонѣ а самъ починає кричати, що нечистый вдаривъ его по лицю. Паробки встали, стигнули нечистого-школярика и дали ему добру прочуханку. Причина сего страшєня ось яка. Вдова хоче оддаватись за вдовицу та перейти въ его хату. Зять вдовицѣ хоче, чтобы теща ему, а взглядно дѣницѣ записала свою хату, але вдова не годить ся на се. Тому намовили сестра и си чоловікъ хлопца, чтобы по ночахъ страшивъ, а мати-вдова узнать хату за нечисту и запише си після ихъ вогѣ.

(Бібліотеки залѣзничей.) Рѣшено завести на залѣзничяхъ державныхъ, на залѣзници пѣвничей, Кароля Людвика и Львовско-Черновецкой вѣдучій буде мѣгъ на стациі, на котрой всѣдає до поѣзду, вынозити книжку до читаня за зложенемъ кавціи 1 зр., а высѣдаючи на стациі, по зворотѣ книжки одержить 50 кр.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 13. л. Марта с. р. коштовали 100 кіло: пшеницѣ 6 зол. 65 кр. до 6 зол. 75 кр.; — жита 4 зол. 4 кр. до 4 зол. 80 кр.; — овса 3 зол. 60 кр. до 3 зол. 90 кр.; — ячменю 4 зол. 20 кр. до 5 зол. 25 кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 4 зол. 90 кр. —

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Читальнянка.

Ой кукала зазуленька

У гаю на краю,

Хто въ читальни не буває:

За людей не маю;

Въ людей роскошь не така,

Бо нема тамъ слѣпака.

Та кукала зазуленька

На высокомъ буцѣ;

До читальнѣ всѣ горить ся

По школьной науцѣ.

Школа служитъ молодымъ,

А читальня и старымъ.

Та кукала зазуленька

Въ садочку на сливѣ;

Де въ громадѣ е читальня,

Тамъ люде щасливѣ.

Тамъ е скленикъ и шпихлѣрь,

Тамъ людей не дре невѣрь!

Та кукала зазуленька
Въ корчи середь млаки.
Де въ селѣ нема читальнѣ,
Тамъ люде якъ саки.
Повно пияницъ гайдамахъ,
Дурить дурныхъ леда лахъ.

Та кукала зазуленька
Въ лузѣ на калинѣ,
Де читальню люде мають,
Тамъ гараздъ въ родинѣ.
Слава й честь же для громадъ,
Що заводять въ селахъ ладъ.

Исидоръ Р. Пастчинскій.

Д О Б Р Ї Р А Д Ї для читалень та читальникѣвъ.

(Пише Кирило Трильовскій.)

(Дальше)

Приступаючи до заложеня читальнѣ треба передъ усѣмъ послати до товариства «Руска Бесѣда» въ Чернівцяхъ (ул. лилійна, ч. 29.) 60. кр. а. в. на статутъ читальнѣ вразъ зъ поданемъ до ц. к. краевого правительства (намѣстництва) и на книжочку подъ заголовкомъ: Про законъ о товариствахъ и право збору.» На першомъ примѣрнику статутѣвъ тра прилѣпити штемпель за 1 зол., а на дальшихъ чотырохъ за 15 кр. а на поданю же за 50 кр. и кожде зъ нихъ мае бути подписане членами основателями, т. е. людьми, що власне займають ся основанемъ товариства. Выстане тутъ и 5 до 7 подписѣвъ, а зѣ взгляду на Галичину невеличке число основателѣвъ выгѣдне и зъ сего взгляду, що староства покликують звичайно всѣхъ ихъ до себе, одже неразъ мусить и 30 людей не знати за чимъ волѣчитись до повѣтового мѣста. Зъ того самого взгляду повиненъ бодай оденъ мѣжь ними бути письменный, бо и за се любять декотрі староства робити неприятности. Книжочка знову «про законъ о товариствахъ и право збору» поучить дуже докладно про всякй правничий справы при закладаню товариства, якъ и. пр. по якомъ часѣ одъ поданя статутѣвъ можна скликувати загальнѣ зборы, що дѣлати въ разѣ заборонени и т. д. Для того будемо тутъ говорити лишь про такі справы, котрыхъ та книжка не обговорює и подавати заключения, до якихъ мы дѣйшли черезъ дотеперѣшну читальняну практику. Коли одже минуло 4 недѣль одъ поданя статутѣвъ, або передъ тымъ надѣйшла одповѣдъ не забороняюча заложеня товариства, тогды тра взятись до ѳтвореня читальнѣ. Чимъ скорше оно наступить, тымъ лучше, але тра и на се звѣжати, чи власне одповѣдна пора, чи затымъ можна сподѣвати ся гостей зъ чужихъ сѣль, чи и свои люде не будутъ чимъ перешкоджені, и чи будутъ могли приѣхати запрошені сѣваки и т. д. Нѣколи однакъ не належить занадто звѣлѣкати зъ ѳтворенемъ, бо «коваль клеple, поки тепле.»

ѳтворене читальнѣ повинно ѳдбутись зъ якъ пай-большою урочистостею и розгolosомъ, повинно запроситись всѣ найближшій а навѣтъ дальшій громады и читальнѣ. У насъ Русинѣвъ урочистости народнѣ, публичнѣ ѳдбувають ся дуже рѣдко, и тому то повинні мы користати зъ кождою можливою нагодою, при котрой бы мы могли показати передъ свѣтомъ свое житє, додати силы слабодухамъ и розтворити очи тымъ, що не вѣрятъ въ нашу могучѣсть. Лишь то, що справдѣ мае въ собѣ жизненну силу зможе зъ себе пускати нові зелені парости, тѣ-же, що тои силы въ собѣ не мае, — не здѣбне такожь до живыхъ обявѣвъ, до руху, до розвою, — оно навѣтъ подтримуване якийсь часъ штучно мусить нарештѣ упасти, розсипатись, и уступити мѣсця тому, що розвиваєсь не штучно, але своєю внутренною силою. — Такъ то и зъ нашимъ народнымъ рухомъ. Хотя мы и не масемъ еще своихъ людей на горѣ, хотъ тѣ, що надъ нами верховодять, цурають ся нами, — то зато знову ихъ пановане штучне, лишь до якогось часу, — бо не мають они на чѣмъ опертись, не мають звѣдки новыхъ силъ зачерпнути. Мы зновъ масемъ силъ ажъ надто, хотъ они еще не розбужені, не розвинені, и для того, если у насъ розпочне ся яке дѣло, въ котромъ якъ небудь можуть тѣ наші внутреннѣ силы проявитись, то оно навѣтъ и при не такъ дуже великихъ стараняхъ удає ся, розвиває ся. — Розходитъ ся лишь о се, щобы всѣми способами розбуджувати тѣ спячі въ насъ силы, щобы вынаходити всякй можливй случаѣ, дебы они могли проявитись, и кожду и найменшу способнѣсть повинні мы використати для сєи цѣли. Тому-то и такую способнѣсть якъ ѳтворене читальнѣ повинно ся выхѣсновати на всѣ можливй способы. Такъ одже рѣчею першою есть запросити якъ наибѣльше гостей такъ зѣ своего села чи мѣста, якъ и зъ сусѣдныхъ безъ взгляду чи у нихъ вже суть читальнѣ, чи нѣ.

Тому то и мѣсце, де мають ѳдбувати ся Загальнѣ Зборы повинно бути просторе и обширне, а мусить оно бути подъ дахомъ вже зъ сего взгляду, що инакше треба бы просити староство о позволене, накопи въ разѣ зборѣвъ въ мѣсци прикрытомъ выстарчає само повѣдомлене. Найлучше знадобять ся до сего просторі салѣ, и. пр. шкѣльнѣ, або театральнѣ и пр., але якъ о се тяжко, то ѳбѣйтись можна особенно въ теплѣй порѣ и будынками господарскими и. пр. стодолю. Треба однакъ такий будынокъ ѳдиовѣдно выпорядити и прибрати, а се можна здѣлати на рѣжнѣй способы. Найпрактичѣйшимъ выдаєсь менѣ таке уряджене, яке бачити можна при урочистостяхъ читальняныхъ въ снятынскѣмъ повѣтѣ. И такъ, до тои цѣли выбирає ся простора и драицями крита стодола, а если заложена она въ части збѣжемъ, то закрываєсь его веренями и килимами. Одна зъ короткихъ стѣнъ убирає ся красше и богатше чимъ другі, крѣмъ килимѣвъ и веренъ еще образами нашего Монарха, та нашихъ славныхъ людей, та вѣнками. По тѣмъ самѣмъ боцѣ будус ся зъ дощѣкъ просторе и мѣцне подвис-

шене, котре ест зъ переду заосмотрене поручемъ такожь убраннымъ веренями и пр. По серединѣ сего підвисшена ставляють трибуну, т. е. еще высшу амвону, зъ котрой мають промовляти головні бесѣдники. Прочу стодолу уберають галуземъ, вѣнками и чимъ удасть ся. Для гостей, бодай для чужосторонныхъ, уставляе ся пару бодай рядѣвъ лавокъ, а на підвисшеню стоить 1 або 2 столы для головы, урядника політичного, сли приїде, секретарѣвъ и т. д.

О Д О З В А !

До рускихъ красавиць-патріотокъ, до любителѣвъ народнои літературы рускои удаемо ся зъ горячою, прозбою, щобъ заняли ся ласкаво збиранемъ людowychъ пѣсень колысковыхъ, якъ звычайно сѣвають мами або няньки при колисцѣ надъ приспилючими дѣтьми. Ласкавымъ збирателямъ, котрі намъ свои збѣрки пришлють, незалишимо высказати прилюднои подяки, або на жадане, за ѳдновѣдне число здѣбныхъ пѣсень выслати нагороду въ книжкахъ!

Адресувати просимо: Редакція «Буковины» въ Чернівцяхъ ул. Лїлійна ч. 29.

НОВІ КНИЖКИ.

«Бібліотеки для молодѣжи» выйшла 1. книжочка IV. рочника въ збѣльшенѣмъ форматѣ зъ хорошимъ заголовнымъ образкомъ и мѣстить въ собѣ: 1.) До рускои молодѣжи. (Стихъ И. Р. Пасѣчиньского.), 2.) Провѣдъ Божій. (Причта Ю. Федьковича.), 3.) Похѣдъ Русинѣвъ на половцѣвъ (Зъ поезіѣ «Ластѣвка» М. Костомарова.), 4.) Окулярникъ. (зъ історіѣ природы, зъ образкомъ.), 5.) Придабашки (Ю. Федьковича.), 6.) Загадки и 7.) Мудрѣшки. Цѣна 10 кр., предплата на цѣлый рочникъ (12 книжочокъ) зъ додаткомъ портретѣвъ славныхъ Русинѣвъ выносить 1 зол., послѣдплата и цѣна книгарска 1 зол. 20 кр.

Про Читальнѣ зложивъ М. Павликъ, цѣна 50 кр. Львѣвъ 1887. называе ся книжка 188 сторѣтъ котру читавъ у послѣдніе Ю. Федьковичъ и написавъ на нѣй: «Варт читати. — Богато неробу, але богато праці!» Сю книжку, про котру напишемо пізѣйше обширѣйше, можна дѣстати и у насъ.

Рускій Спѣванникъ уложивъ Кость Паньківскій, Львѣвъ 1888. мѣстить въ собѣ: 44 пѣсень патріотичныхъ, 33 козацкихъ, бурлацкихъ, рекрутскихъ и чумацкихъ, 102 любовныхъ, 58 думокъ и 15 жартобливыхъ; разомъ одже 252 пѣсень народныхъ и літературныхъ складанъ и коштуе тільки 40 кр. (зъ пересылкою почтовою 45 кр.) Замовленя приймае наша редакція и «Просвѣта», що ихъ выдала.

Переписка Редакціѣ и Адміністраціѣ.

И. ДОПИСОВАТЕЛЯМЪ зъ Витилѣвки. Раранча и Мѣховы: Пожѣстимо, тільки добудемо вѣльного жѣсца. Не прогнѣвайтеся за спѣанене; помѣщаемо що можемо порядкомъ. —

И. М. О. ВЪ КАР. . . «Байку» получилисьмо ѳ ужнемо. И. Ник Рахм. въ Стан. за 1887 рокъ приїде нахъ 1 зол.

Незвычайне знижене цѣнъ

тѣлько для предплатившій газетъ

«Буковина», «Дѣло» и «Батьківщина»

Ватра, літературный збѣриникъ Василя Лукича зъ р. 1887. На 14 аркушахъ дробного друку (стор. 216) помѣщенъ творы найзнаменитѣшихъ писателѣвъ украиньско-рускихъ. Цѣна тѣлько 1 зол. (Въ книгарняхъ коштуе 1 зол. 50 кр.)

Рускій Правотаръ домовый Василя Лукича и Юліяна Семигинѣвского. На 28 аркушахъ друку (стор. 448) мѣстить онъ цѣлый цивильный законъ зъ поясненями, численными взѣрками та прикладами. Цѣна тѣлько 2 зол 50 кр. (Въ книгарняхъ коштуе 4 зол. а. в.)

Угорска Русь — представлена Василемъ Лукичемъ. (стор. 30) дуже дробненького друку въ 8-ца. Цѣна 12 кр. (Въ книгарняхъ 15 кр.)

✂ На пересылку почтою треба додати на «Правотаря» або «Ватру» по 25 кр. а на «Русь угорску» 2 кр.

✂ До продажи по зниженныхъ цѣнахъ призначено тѣлько по 50 прим. Тожъ зъ замовленями просимо сѣшнитися.

✂ Замовленя приймають тѣлько выключно дотычній редакціѣ.

Буковиньского

КАЛЕНДАРЯ

на рокъ 1888.

е ще малый нахладъ и продае ся по 50 кр. ѳдъ примѣрника; зъ почтовою пересылкою по 55 кр.

Выдае иза редакцію одвѣчае: Павло Кирчѣвъ.

Зъ печати Г. Чопна.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕНУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.
въ трафіцѣ Рехенберга,
улиця ратушева, ч. 21.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(Улиця лійійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

Всѣ предплатителѣ
доставляютъ зъ каждымъ 3. чи-
сломъ безплатный літ. дода-
токъ.

ОПОВѢЩЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

В ы б р а л и !

Въ передпослѣднѣмъ числѣ «Букови-
ны» вказали мы на причины, які выкли-
кали раранецку справу, а въ послѣднѣмъ чи-
слѣ способы, якъ бы еѣ залагодити. Причи-
на: то румунизація руского народа за помо-
чію церкви; способъ успокоити православ-
ныхъ Русинѣвъ на Буковинѣ: то пошано-
ване рускихъ и людскихъ правъ наниого на-
рода, словомъ: рѣвноуправлене Русинѣвъ въ
церквѣ. Каждый христіанинъ признасть, що
власть духовна будькотрои церкви супроти
будь котрого народа, повинна служити толькѣ
его добру й выстерѣгатись всякого дѣла, ко-
тре бы могло кинути на ню лихе свѣтло, що
она не поводѣе ся науками Христовыми, ко-
трый приказавъ любити ближного якъ са-
мого себе, не пожелати нѣчого, що есть май-
номъ ближного, не подати помѣчну руку до
нѣчего злого, а глядѣди все и всеюды добра
свого стада, боротись, а навѣтъ терпѣти за
правду. Каждый христіанинъ признасть, що
домагаючись сего, нашъ народъ не желае нѣ-
чего, чтобы противне було христіаньскѣй вѣ-
рѣ и святому обовязкови духовенства. Крив-
ды и бажаня раранецкихъ селянъ а zarazомъ
всѣхъ буковиньскихъ православ-
ныхъ Русинѣвъ записали мы на под-
ставѣ фактѣвъ. Тому й повитали мы зъ задо-
воленемъ тѣ вѣсти, що черновецка Консисто-
рія познала хибы й желае ихъ усунути. Коли
правда, що говорили самі навѣтъ Румуны
священники, сказалисьмо, то се добре и кра-
сно, що Консистерія хоче выслати до Ра-
ранча щирога священника-Русина а zarazомъ
наказати всѣмъ священникамъ, чтобы не спи-
няли, а противно словомъ и дѣломъ щиро
помогали людскимъ змаганямъ руского народа.
На жалъ, — не оправдала ся нѣ перша нѣ по-
слѣдна вѣсть. Консистерія зразу спровадила,

одтакъ одправила священника Русина, ко-
трый якъ разъ способный бувъ залагодити
зло; а натомѣсьць взяла ся на инші способы,
щобы толькѣ не одступити одъ своєї руму-
низаторской идеѣ. Отъ, выдрукувано посланіе
до каждого зъ переступившихъ Раранчанъ,
въ котрѣмъ спихае ся всю вину на нѣбы то
не залежній одъ церковной власти обставины,
и вызываеъ переступившого не до звороту
але до того, чтобы на прощане прий-
шовъ выповѣдати ся и запричаститись, чтобы
потѣмъ на подставѣ сего заявити, що той а
той переступивъ назадъ, бо причистивъ ся въ
церквѣ, зъ котрой бувъ выступивъ. Зъ тымъ
посланемъ выряджае консисторія священника
Румуна, знаного противника Русинѣвъ, до Ра-
ранча. Онъ одже ходить въ ночи по хатахъ
и роздѣлюе сѣ письма межи люде. На другій
день въ недѣлю, дня 18. с. м. їде самъ Ми-
трополитъ зѣ священниками и теологами Ру-
мунами, одправляе въ Раранчу богослужене
и проповѣдуе самъ и еще одинъ совѣтникъ
консистерскій по руски (!) и щожъ зъ того
вийшло? Цѣла парада не привабила нѣ од-
ной душѣ не лишъ зъ переступившихъ, але
й тыхъ, що ще надъ тымъ надумували ся.
Ба навѣтъ коли завѣзвано людей до Митро-
полита, они не явились. Ба що бѣльше? ску-
токъ того всего бувъ такий, що ще пере-
ступило дальшихъ 20 родинъ. Митрополитъ
и его супровѣдники опустили Раранче дуже
пригнобленій, а священникъ, що ходивъ день
передъ тымъ на агітацію по хатахъ, признавъ
на подставѣ своихъ постережень, що на дармо
трудились. Щожъ тому за причина? Въ од-
повѣдь най послужатъ слова самыхъ селянъ:
Красно служили й проповѣдали, та кобы то
все и всеюды такъ було, а не толькѣ разъ на
вѣкъ, тай то въ крайности и кобы то ся все
такъ робило якъ ся говорило. Мы домагае-
мось, сказавъ другій селянинъ священникови

зъ Магалы, для насъ Русинѣвъ рѣвного права зъ Румунами, тымчасомъ підтримуєте вы зъ православного фонду школы и для жидѣвъ а нашій рускій дѣти не мають нѣ одной гѣмназіѣ. Третій селянинъ вказавъ на послѣдній два числа «Буковины» и сказавъ: отсе наше послѣдне слово, сего хочемо мы рускій селяне, се не чія выдумка, а наше власне жадане; доки не возьме ся консисторія за сѣ способы, доти не буде згоды. Що стоить на завадѣ ити зъ народомъ? Хиба румунизація; тожь бо й то, киньте сѣ забаганки и будьте намъ щирыми приятелями й помѣчниками, а нѣ то пѣде все, куди наставилось. Мы не зрѣкаемо ся церкви але румунизаторѣвъ; мы переходимо до церкви, котра православною найближша, бо бачимо въ нѣй священникѣвъ, котрі доказали межи нашими рѣдными братьями Русинами въ Галичинѣ, що сѣуть правдивыми духовными ѣтцями народа а такихъ щирыхъ духовныхъ проводарѣвъ, помѣчникѣвъ, порадникѣвъ и приятелѣвъ мы шукаемо. Намъ ихъ треба на кождѣмъ а кождѣмъ кроцѣ. У насъ же дѣе ся противне. Нѣ одна майже читальня не отворила ся, де бы нашій румунизаторы не ставили ѣй разомъ зъ жидами и рѣжными иншими пѣвками якій перешкоды, або потѣмъ читальнѣ розбивають.

Хтожь лучить ся зъ нашими ворогами, и выступае противъ нашихъ черновецкихъ щирыхъ патріѣтѣвъ и народѣлюбѣвъ противъ нашої любѣи газеты «Буковины», що намъ очи отворили, за нашу кривду не устанно борють ся, намъ дорогу до просвѣты, тверезости, до ошадности, словомъ до добра и щастя показали и за тоє черезъ насъ всякій кривды самі терпѣливо зносять, грошей, часу и здоровья не шкодуютъ: хто противъ сихъ нашихъ щирыхъ приятелѣвъ и добродѣѣвъ выступае, той не ихъ, але нашъ ворогъ! Противъ того станемо мы рускій мужики якъ одна громада смѣло въ оборонѣ нашихъ свѣтлыхъ братѣвъ, що насъ своими грудьми заступаютъ.

Дальше говоривъ зновъ инший раранецкій свѣтлый газда: А хотѣбы й удало ся румунизаторамъ и ихъ помѣчникамъ застрашити й запудити якого слѣпѣного зъ насъ, то пѣдутъ и другі села за нашимъ голоснымъ опоромъ проти румунизаціѣ и всякихъ ворожихъ дѣлѣ, що полученіи зъ нею на шкоду Русинѣвъ. И справдѣ заявило вже много свѣтлыхъ селянъ зъ кѣлькохъ громадъ, що не остає и имъ нѣчого иншого, якъ пѣти слѣдами смѣлыхъ Раранчанъ, щѣбы выступити явно противъ ворогѣвъ просвѣтныхъ господарскихъ и гро-

мадскихъ добрыхъ змаганъ буковинскихъ православныхъ Русинѣвъ.

Румунизаторы и матеріалісты ворогуютъ такъ противъ тыхъ змаганъ, бо опирають ся на тѣмъ, що консисторія имъ сего не забѣронює, то одже знакъ, що мѣвчки призволює. Способы поданіи рускимъ народомъ признали самі румунизаторы въ першѣмъ переполоху, и ажъ якъ надъ страхомъ взявъ верхъ духъ румунизаціѣ, закинула ихъ. Видко, румунизаторы не хотѣть имити вѣры, що рускій мужикъ мѣгъ бы провидѣти, куда они тягнутъ, що може мати такий ясный поглядъ на цѣлу справу, ба навѣтъ дѣйшовъ уже до того, що борєсь о высшій добра якъ: рускѣсть и людскѣсть. Тому й уважають румунизаторы раранецку справу за маловажне дѣло котре полагають пустыми страхами, якими имъ грозятъ, гѣйбы нерозумнымъ дѣтемъ. Та се вже за пѣзно и надармо, бо велика часть народу нашего провидѣла, прийшла до розуму и знає розсудити важѣйшій рѣчи, що правда а що неправда, що можна а що не можна, зрозумѣла що єсть его право, а що обовязкомъ. О тѣмъ свѣдчить фактъ, що заразъ по выѣздѣ Митрополиты переступило 20 родинъ, а не вернулася нѣ одна душа мимо страхѣвъ криминалами та пекломъ. Не помѣгъ, а лишь роздражнивъ ще бѣльше людей славный раранецкій урядъ громадскій, котрый, якъ кажутъ, думає своимъ покровителямъ вѣдай прислужитись тѣмъ, що гонить переступившихъ людей, щѣбы йшли зъ жѣвками и дѣтми до старѣства. Не поможе а лишь розъяритъ гѣрше людей и се, що незнати чѣму назначена комісія изъ старѣства не выѣздає до Раранча, люди ждуть лише повороту пана президента, щѣбы поскаржити ся, а тымчасомъ ведуть свои жѣнки и дѣти до старѣства. Румунизаторы най знаютъ що переступившій Раранчане и прочі ихъ щирі товаришѣ уважають, що встыдъ и ганьба вертати ся назадъ въ ярмо тыхъ, що не показали нѣ найменшой прихильности, нѣ щирости для русского народа. Ба, навѣтъ, якъ се стало ся онѣгда въ Раранчу позволяють врагамъ громадскимъ ганьбити читальникѣвъ въ церквѣ и ѣдзывають ся ще самі зъ докорами противъ нихъ. Теперъ коли показало ся що церковна власть не хоче нѣчого а нѣчого направити що єѣ пѣдчиненіи наброили, теперъ и ті котрі зъ переступомъ ще выжидали вже такожь идутъ зѣ своими братьями, абы лишь охоронити ся ѣдъ врагѣвъ-румунизаторѣвъ, хотѣбы дѣти, доки не настане лѣбшій часъ для православныхъ Русинѣвъ.

Отсе списалисьмо вѣрно головній дѣла й

думки руского народа въ справѣ раранецкѣй, котра есть едино борбою бук. руского народа противъ румунизаціѣ, не толькѣ въ церквѣ и школѣ, але у всеѣмъ и всякомъ, де лишъ румунизаторскій або користолюбивій подчиненій еѣ могутъ впливати на шкоду руского народу, въ користь румунизаціѣ або користолюбія. Въ концѣ скажемо мы, православній Русины, слово одъ себе. Що дѣяти щирымъ патриотамъ Русинамъ, рускимъ товариствамъ и газетамъ зъ отсимъ фантомъ? Чи подтримувати чи стримувати раранецкихъ борцівъ за свое и цѣлого нашего народа руске и людске право? Рѣшене сего вельми важного и тяжкого пытаня улекшили намъ уже самі румунизаторы. Церковна власть, що має лише и толькѣ дбати о вѣру, а пускає стадо самопасъ, не хоче вчинити нѣ найменшого кроку, щобы усунути кривды народа. Она не хоче познати, що все отсе виходить изъ румунизаторскихъ або користолюбивыхъ затѣй и мимо появы яка збула ся въ Раранчу ба грозить и въ многихъ иншихъ мѣсяхъ, може а не хоче вчинити одповѣдный крокъ, щобы повѣрена їй дерковъ служила народови, якъ Богъ приказавъ. И чомужъ така нехотъ и завзята упертѣсть? А вжежъ лишъ тому, що абы направити зло основно а не лишъ поверховно, треба зречи ся румунизаціѣ руского народа а припустити Русинѣвъ до ровного права въ церквѣ и у всеѣмъ, до чого духовенство причиняти ся повинно по приказу пославшого его Спасителя свѣта. Колижъ церковна власть ставить національній рѣчи выше, то не подивуєсь и не смѣе упрекати нѣхто патриотѣвъ Русинѣвъ, рускій товариства и газеты, коли они въ борбѣ зъ такимъ противникомъ подуть тою самою дорогою и возмуть ся проводить и спомогати свѣй народъ и въ томъ дѣлѣ, щобы православна церковь була домомъ Божиимъ а не мѣсцемъ румунизаціѣ, еѣжъ слуги лишъ и толькѣ слугами Божиими въ найширшомъ змыслѣ того слова, а не слуги румунизаціѣ. Тому не можемо мы навертати Раранчанъ и нѣкого, захвалюючи имъ тыхъ, котрыхъ они справедливо одцурали ся, бо познали въ нихъ ворогѣвъ рускости и людскости. Мы прилучимо нашъ голосъ до голосу Раранчанъ и другихъ тысячъ що провидѣли и зажаеемо одъ тыхъ, що поставили намъ, православнымъ Русинамъ, такихъ пастырѣвъ, абы въ православнѣй церквѣ було намъ руске право, котре надавъ намъ нашъ Найяснѣйшій Монарха въ основныхъ законахъ, а котрого Его правительство въ имени справедливости и публичного супокою намъ одмовити не може и не смѣе.

Раранчане не борють ся противъ православной вѣры а противъ румунизаціѣ и всего лиха, яке она на рускій народъ въ политичномъ, просвѣтномъ и экономичномъ зглядѣ накликали и зъ каждымъ днемъ збольшае. До сеп борбы пристаемо и мы, а зъ нами поде и каждый щирый Русинъ. Що намъ робити абы ся до своего, румунизаторами вже занадто довго и легкодушно доптаного права добити, на то маемо ще доста законныхъ способѣвъ, котрі бук. Русинамъ вже сими днями подъ розвагу и ухвалу поддамо.

«Выбирайте, що хочете,» сказалисьмо въ попереднѣмъ числѣ, и они выбрали — румунизацію. Для насъ Русинѣвъ не ма вже выбору, намъ осталась толькѣ одна борба противъ — румунизаціѣ.

Черновецкій університетъ.

На черновецкомъ університетѣ, було въ І. пѣворѣ шк. 1887/88. 274 студентѣвъ. Теологѣвъ было 65, правникѣвъ 160, а на филозофичномъ выдѣлѣ 49.

Посля народности було Нѣмцѣвъ, до котрыхъ и жиди причислили ся 108, (Нѣмцѣвъ 43, жидѣвъ 65, разомъ 108.) Румунѣвъ 98, Русинѣвъ 35, Полякѣвъ 26, Чехѣвъ 4, Сербѣ 1, Мадярѣ 1, Росіянинѣ 1; зъ Буковины загальне число 208 студ. а зъ Галичины 45. Прочіи зъ иншихъ краинъ. На выдѣлѣ теологичномъ было 53 Румунѣвъ, 11 Русинѣвъ, 1 Сербѣ; на правничомъ 87 Нѣмцѣвъ, 34 Румунѣвъ, 18 Русинѣвъ, 16 Полякѣвъ, 4 Чехи, а 1 Мадярѣ; на филозофичномъ (и фармацевтичѣ) 21 Нѣмцѣвъ, 11 Румунѣвъ, 10 Полякѣвъ, 6 Русинѣвъ и 1 Росіянинѣ.

Пригляньмо ся лишъ добре сѣй таблицѣ, а побачимо, якъ переважають у насъ Румуны, та куды они звертають ся. Румунскій гімназіѣ въ Сучавѣ и Радѣвцахъ достатчають значне число студентѣвъ черновецкому університетови, хотъ каждому звѣсно ачейже дуже добре, що такъ скажемо: на память, що въ Буковинѣ жие переважно рускій народъ такъ, по селахъ якъ и мѣстахъ, а значно менше число Румунѣвъ. Однакъ Румуны мають ажъ двѣ свои гімназіѣ, а рускій народъ платячий великанскій сумы податковій, зъ котрыхъ не одинъ левъ иде на удержане румунскихъ гімназій, не має нѣ однѣсѣнькои своѣй гімназіѣ! Рускіи таланты або марно гинуть нерозвиненіи, або зрумунивають ся и змѣцняють нашихъ ворогѣвъ! Ба, але що яскраво ударяе насъ въ очи, то те, що наибольше число Румунѣвъ кидае ся на выдѣлѣ теологичный, щобы стати зъ часомъ на самѣмъ пни, на корени руского народа, и назвати себе его проводниками! Якій сей проводъ и куды веде, мы мали часть и способность переконати ся, а послѣдній подѣл раранецкій, одкрыли его и ширшому свѣтови. Румуны були бы несогѣршими политиками, они видно знаютъ

вѣдки починати свою працю сльбы... сльбы не завзятый консервативный рускій мужикъ, котрый якось пѣ разъ не хоче поступати за ними! А ще бы Румуны були лѣпшими політиками, сльбѣ держали ся слѣвъ Христовыхъ, котрыми научавъ Христосъ учениковъ своихъ: «а идѣже не восхотятъ васъ, отрясите прахъ отъ сапогъ своихъ, и грядѣтъ дальше во имя Господне!» Мы не жаловали бы навѣтъ дати имъ кѣнны пѣдводы.

Не мало насъ дивуе такожъ и се, що нашѣ братя Галичане дуже мало горнуть ся до нашего університету, хотий знаємо дуже добре, що выѣзды навѣтъ до Вѣдны. Се лишъ мода, така сама мода о заграничности, на яку хорують многі, котрыхъ вже ажъ пѣд боки спирае рускій хлѣбъ! Чому жъ бы намъ не користати зѣ своихъ університетѣвъ, а спомагати и такъ великій мѣста? У насъ и дешевше, и на родинѣ, и пѣд бокомъ народного житя, чого у Вѣднѣ або й на краю свѣта не купишь за жадный грошѣ. Чей сей нашъ голосъ не пѣдъ марне а найде не въ одномъ серци рускомъ теплый привѣтъ и приютъ.

Приятно намъ донести такожъ при сѣй случайности, що нашъ Виов. проф. д-ръ Стефанъ Смаль-Стоцкій буде выкладати въ другомъ сѣмъ пѣвронѣ школьномъ на рускомъ языкѣ слѣдующі предметы: а) Исторію руской літературы XI. и XII. вѣка: б) Читане лѣтописи Самовидця и выбранныхъ творѣвъ новшихъ писателѣвъ: в) Исторію руской правописи. Се вытягаемо зѣ лежачого передъ нами выказу публичныхъ ѣдчитѣвъ на університетѣ черновецкомъ въ сѣмъ другомъ пѣвронѣ.

Що дѣють нашѣ братя.

(Въ Галичинѣ.)

На послѣдней сесіѣ галицкого сойму, ухвалила польска бѣльшѣсть, чтобы ѣдобрати мѣсцевымъ радамъ школьнымъ право презентованя учителѣвъ а ѣддати се право п. к. Радамъ школьнымъ окружнымъ. Така несправедливѣсть була бы тяжкою кривдою для руского народа въ Галичинѣ, бо тогда наклади бы несумѣный люде рускимъ громадамъ такихъ учителѣвъ, котрі занимали бы ся бѣльше иншими дѣлами, якъ правдивою просвѣтою. Деякі инспекторы школьнѣ въ Галичинѣ, суть завзятыми врагами всего що руске; учителѣвъ Русинѣвъ переслѣдуютъ, не руководятъ ся справедливѣстю або заслугою учителѣвъ, и лѣтами службы, а надають посады учительскі особамъ на те и незаслугующимъ за кубаны якъ и. пр. въ Рогатинщинѣ: и. инспекторъ Людвикъ Подгалічъ! Громады неразъ завзято боронятъ ся ѣдъ такихъ особѣвъ-учителѣвъ; — та не могутъ добити ся своего права, хоть таке надаване посады не естъ стало. А щожъ бы то дѣяло ся тогда, якъ бы право презентованя залежало ѣдъ властей школьныхъ, до котрыхъ входятъ такі люде и инспекторы? Тому то політичне товариство «Народна Рада» у Львовѣ внесло до пана міністра президента

г-рафа Тафого и до міністра просвѣты д-ра Гавча письмо, а въ нѣмъ представило сю кривду руского народа, котрый за свѣй тяжкий грѣшъ, що на школы платитъ, не мавъ бы вже навѣтъ права самъ презентувати учителя. «Народна Рада» проситъ п. и. министровъ, чтобы того закона не предлагали Найяснѣйшому цѣсареву нашему до пѣдпису. Мы гадаемо, що п. и. министры самі ажъ надто добре видятъ, що сльбѣ представили сей законъ до потвержденя, то спротивили бы ся власнымъ переконанямъ, засадамъ и цѣли до котрой стремѣти мають, чтобы перевести въ краяхъ держави австрійской рѣвноправнѣсть и згоду межѣ поодинокими народами. А вжежъ против ѣдобранию рускимъ громадамъ права презентованя учителѣвъ, выступали остро навѣтъ правдиві Поляки-патріоты и велика часть польскихъ часописей, а польска „Gazeta Naddniestrzańska“ ще напередъ, лишъ чутка о сѣмъ пѣшла, протестувала и остерѣгала послѣвъ передъ такимъ крокомъ.

Якъ бачимо, «Народна Рада» у Львовѣ не ѣдыхае въ праці и не пропускае жадной нагоды чтобы упѣмнути ся о свои права для руского народа! То и самі братя Галичане якъ пише дальше «Дѣло» зѣ каждой стороны намѣряютъ вносити до п. и. министровъ такі письма ще ѣдъ себе!

Кобы то такъ и нашѣ люде не занедбували жадной нагоды!

Дописи „Буковины“.

Изъ Горошѣвцѣвъ.

(ѣдкрыте читальнѣ.) Ще въ субботу вечеромъ дня 3. марта приѣхали гостѣ зѣ Черновець на се торжество просвѣтне горошѣвской громады и заѣхали до учителя Ви. п. Орзы жертволюбивого и трудолюбивого просвѣтителя, надъ все щирого Русина-Народолюбця.

Въ домѣ сего Высокопозажного добродѣя почувъ бы ся каждый зѣ всѣмъ чужій чоловікъ-Русинъ, якъ въ рѣднѣй хатѣ; бо, що зѣ приятностію и великою утѣхою тутъ пѣдносимъ, не лишъ нашъ Ораза своєю особою и родиною, але навѣтъ внутрѣшнее уряджене дому свѣдчитъ о великой любви до всего, що свое рѣдне, руске, непожичене зѣ модѣ парижскихъ. Скатертѣ и навѣски ѣконнѣ хорошей работы приукрашенѣ китичками скрайными жовто-синой барвы сейчасъ впадали въ ѣко каждому, хто лишъ вступивъ въ сей дорогій намъ дѣмъ руского патріота просвѣтителя. За цѣлый часъ нашего побуту въ томъ домѣ, не довелось намъ почувти иншого именно нѣмецкого (котрый звычайно ще въ священническихъ и учительскихъ домахъ неразъ выпереджуе нашу прегарну, пречудну бѣсѣду руску!) — якъ лишъ руске слово. Дай Боже, чтобы цѣла Буковина наша, каждая село руске мало такихъ прикладныхъ любителей своихъ скарбѣвъ народныхъ и слова руского, а мы смѣло скажемо: будущиѣсть наша!

Другого дня, т. е. въ недѣлю (4. марта) по службѣ Божій зѣйшли ся люди до школы. На входовой брамѣ прибраной въ зелень, повѣвали хоругви рускои, буковиньскои и австрійскои барвы; подъ ними стояла таблица зъ написомъ: «Многая лѣта!»

Въ школьцѣй сали крѣмъ натовиленого народа, котрый немогучи змѣстити ся, облягъ докола подвѣря, улицу и сѣни такъ, що годѣ було и перенхати ся, явили ся мѣсцевый душпастырѣ Всеч. о. Кушнѣрюкъ, и завѣдатель дѣбрѣ высоко поважанный п. Дрвота, и богато замѣсцевон интелігенціѣ рускои, якъ п. учитель зъ родинами, урядники и т. д. Всеч. о. Кушнѣрюкъ ѡдкривъ теплою промовою до зѡбранныхъ першій загальній зборы и пѡднѣсь многолѣтствѣ Его Величеству Цѣсарю, а гостѣ ѡдспѣвали имнѣ народный. Потѡмъ пѡднѣсь о. К. заслуги и старания о уведене читальнѣ въ жите Вп. п. учителя Орзы и Вп. начальника Дрвоти, подякувавъ въ имени основателѣвъ черновецкимъ и другимъ гостямъ за участь въ торжествѣ.

По сѣмъ забравъ слово звѣснѣй нашѣ невычерпанный въ словахъ и наукахъ п. Омелянъ Поповичъ и въ красной довшой промовѣ пояснѣвъ, якъ чесно и пожиточно можъ святкувати недѣлю черезъ читане добрыхъ и мудрыхъ книжочокъ на хвалу Богу, на славу рускому народови, а на хосенъ тому, хто хоче щось навчити ся, отвезезити ся и прийти до маестку. На закѡнчене пѡднѣсь ще заслуги и многолѣтствіе о. Кушнѣрюкови, зате що не ѡдрѣкъ ся своего народа а хоче для его добра працювати и подарувавъ навѣтъ молоденькой читальнѣ звижъ 100 книжочокъ рускихъ зѡ своєї библіотеки. Ѳдтакъ пояснѣвъ ще п. Поповичъ «статутъ» читальнѣ а посѣмъ наступивъ выбѡръ выдѣлу, до котрого вѡйшли: о. Кушнѣрюкъ, п. п. Орза, Дрвота, Земанъ, Тодеръ Гаврилиця (Василѣвъ), Иванъ Шевчукъ и Дмитро Курилюкъ. А що се протягнуло ся спорый кавалокъ часу, про те накрито столы въ школьнѡй сали, де основателѣ дали перекуску для гостей селянѣ а панѣство Орзы ѡбѣдъ для гостей интелігенціѣ зъ кѡлькадесять ѡсѡбъ ся складающихъ. Ѳбѣдъ перерыванный бувъ тоастами и патріотичными бесѣдами, пѡдчасъ котрыхъ неразъ довелось намъ бачити слезу одушевления на лица тихого а щирого гостепріемцѣ, Вп. п. Орзы.

Изъ за стола промовляли до людей редакторъ «Буковины» и Вп. Радыкъ учитель зъ Дорошѡвцѣвъ, котрый ѣздитъ по селахъ и тримае поучающий ѡдчиты господарки, а корыстаючи зъ доброй нагоды ще того самого дня пояснѣвъ людямъ законъ полевый и подавъ добрый рады при годованю и лѣченю худобы.

Гостѣ черновецкѣй ажъ до надвѣчѣръ забавились въ домѣ панѣства Орзѡвъ, въ кружку щирыхъ гостей, немогучи розпирѡчатись зъ сердечнымъ господаремъ дому п. Орзою. За такъ щире принятѣ въ его наскрѡзъ рускомъ домѣ засылають ему гостѣ черновецкѣй руске Спасибѡгъ!

(ИЗЪ ВАСЫЛЕВА!) Прощу сихъ пару слѡвъ у Вашѡй газетѣ помѣстити. Свѣтле Товариство „Просвѣта“ даровало нашѡй ѡбѣдной читальни въ Василѣвѣ 75 книжочокъ, учувши тоє нашѣ члены дуже ся утѣшили, що и Галичане о наше просвѣщене дбають, приступають теперъ зъ кождымъ днемъ бѡльше до читальнѣ.

Выдѣлъ читальнѣ въ Василѣвѣ складає свѣтлому Товариству „Просвѣта“ щироруске Спасибѡгъ.

Михайлѣ Кракалія, (секретарѣ.)

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Цѣсаря нѣмецкого и короля пруского Вильгельма, поховано ажъ у тыждень по его смерти. На величѡмѣ похоронѣ були король белгійскій и румынскій, цѣсаревичъ нашъ и російскій, много иншихъ князѣвъ и тѣма тменна народу.

Зъ Нѣмечины и всѣхъ частей свѣта прислано бѡльше якъ три тысячѣ вѣнцѣвъ. Такъ одже лежить старый цѣсарь въ гробинци, а на престолѣ засѣвъ его сынъ Фридрикъ, котрый прирѣкъ вступити въ слѣды своего батька и дбати о супокѡй и добро народу нѣмецкого. Не знати лише, чи тяжка его хѡрѡба горляна позволѣтъ ему довго жити, а має ѡнъ уже теперъ 57 рокѡвъ, егожъ сынъ Вильгельмъ, котрому вже близько 30 лѣтъ, не знати, чи пѡде ему въ слѣдъ, тѣмъ бѡльше, що Бисмаркъ, здає ся, не потягне вже дуже довго. На теперъ же остає Бисмаркъ и дальше керманичемъ політики нѣмецкои та й цѣлого свѣта. Ѳнъ пѡдпирає Росію й намовивъ Туреччину написати до болгарского князя Кобурѣа пѣсьмо, що ѡнъ безправно засѣвъ на престолѣ; бо хотѣ его Болгаре й выбрали на князя, то треба було ему ждати, поки цѣсарѣ не позволятъ ему заняти престолѣ. Черезъ отсе пѣсьмо наробило ся въ Болгаріѣ нового клопоту; бо пѡдкупленіи рублями ворохѡбники болгарскѣй пѡдносятъ бунтъ и непорядки въ краю. А сего Росіѣ тѡлько треба; она же на колотѣ въ Болгаріѣ, а потому зажає ѡдъ другихъ Цѣсарѣвъ позволу, абы зробила, розумѣе ся, свѡй ладъ въ Болгаріѣ, а коли влѣзе ен войско туды, то вже рублѣ и кнутъ навчатъ Болгарѡвъ, абы выбрали собѣ на князя російского принца або приклонника. Газеты пишуть, що російске войско вже лагодить ся до того и вже назначенный навѣтъ російскій генералъ Дондуковъ-Корсаковъ, що пѡде Болгарѡвъ наверхати до Росіѣ. Австрія, Италія и Англія противніи були пѣсьму, що написавъ Турѡкъ до Кобурѣа, тожъ и противніи будутъ выгнаню Кобурѣа и тому, щѡбы російске войско робило ладъ въ Болгаріѣ але Бисмаркъ пѡдпирає Росію противъ болгарского князя, а хотѣ и не позволѣтъ Росіѣ забрати Болгарію то выкличе черезъ дотеперѣшнѣе поступоване противъ Кобурѣа несупокѡй въ Болгаріѣ. Зъ того колоту може але выйти, що Росія ухває ся силомѡцъ до Болгаріѣ отъ, и готова буде война зъ нами, котру провадити буде уже новый міністеръ войны генералъ Баверъ,

котрого поставивъ нашъ Монарха на мѣсце старого міністра Біянта, що теперъ хорый. Чи буде сего року війна, чи нѣ, покаже ся небавомъ, скоро настане вже добра погода. На всякій спосібъ є й теперъ ще велика небезпечнѣсть.

Єще одна новина. Въ Франції, де теперъ нема Цѣсаря, а лишъ президентъ выбраний народомъ, найшовъ ся генералъ на ими Булинже, що бувъ навѣтъ міністромъ и бажавъ конче войны зъ Нѣмцями (Прусамы) за то, що они въ 1870. року побили Французѣвъ. Сей генералъ, кажуть, намовляє до войны, абы такимъ способомъ прославити ся и стати може й Цѣсаремъ французкимъ, якъ колись Наполеонъ. Одже сему генералови одобравъ теперъ міністеръ команду надъ войскомъ и такъ показавъ, що Франція хоче супокѣю а не войны. Осъ тѣлько нового въ свѣтѣ. — Додамо хіба ще то, що нашѣ міністры вимагають конче, абы рада державна у Вѣднѣ підвысила податокъ одъ пропинаціѣ, а урядъ цѣсарскій готовъ вынагородити утрату, яку черезъ то мати будуть властители права пропинаціиного. Послы розбѣдуть ся небавомъ на свята и збѣдуть ся зновъ по лат. великоднѣ, а по нашихъ святахъ зберуть ся австрійскій и угорскій одпорики послѣвъ збѣдуться краѣвъ на спѣльну раду у Пенсѣ, де радити муть надъ войсковыми справами; тогды й почуємо дещо, якъ має ся рѣчь зъ войною.

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ.

На «Народный Дѣло» въ Чернівцяхъ жертвовали дальше: Всеч. о. Софронъ Левицкій парохъ Рунгѣры 10 зол., Всеч. о. Василій Хариновичъ протосей зъ Банилова руского 10 зол.; Вп. п. Мих. Сиротюкъ учитель Руска-Молдавіи одъ себе и людей 5 зол.; Всеч. о. Мих. Заревичъ парохъ Рожнева 5 зол.; Всеч. о. Петро Лобода парохъ Глубочка 5 зол.; Св. Редакція «Дѣло» 6 зол.; Всеч. о. о. т. Менцѣвскій парохъ въ Пельни 2 зол.; Всеч. о. Ант. Матюкъ зъ Ярослава 2 зол.; На хрестинахъ у господаря Еман. Русака въ Дубовцяхъ збѣрано 1 зол. 3 кр.; Черезъ Редакц. Дѣло: Др. Н. К. 1 зол.; Из. В. 1 зол.; о. Мошоро 1 зол.; уч. Алекс. Влад. 50 кр.; о. м. Поп. 25 кр. Ласкавымъ жертвователямъ «Спасибѣтъ!»

Въ члены «Нар. Дому» вступивъ и зложивъ вписове 2 зол. Всеч. о. Емануилъ Лѣсѣвскій зъ Васильковецъ.

«Руска Бесѣда» въ Чернівцяхъ просить всѣхъ п. т. Родимѣвъ, котрі зволили заняты ся спродажею календарѣвъ на р. 1888., абы були ласкавы надѣслати якъ найскорше грошѣ и неспродані примѣрники.

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Православіє чи румунизація?) Сумный станъ, въ якій, дякуючи румунизаціѣ попала православна церковь на Буковинѣ показує ся дуже яскраво зъ

слѣдующого факту, якій збувъ ся въ черновецкій кафедральной церкви въ недѣлю дня 13 (25) с. м. Ото проповѣдувавъ пр. Митрополитъ по руски напѣваючи, щобы люди не одступали одъ православной церкви. Підчасъ Богослужения, котре на диво правлено почасті и по руски, спѣвали семінаристи лишъ по румунски. Митрополитъ нѣбѣмъ обурений, крикнувъ на цѣлу церковь: „Спѣвайте по руски отакъ: го-спо-ди по-ми-луй!“ Та и се голосне напѣвиє не помогло. Семінаристи спѣвали все лишъ по румунски, ажъ румунскій канторъ Черниуцанъ взявъ ся спѣвати по руски (!) а семінаристи, будучи духовный отцѣ руского народа мовчали мовъ заклятій. Отъ до чого допровадили румунизаторы що будучи проповѣдники послушества (!) и покорности (!) неслухаютъ Архипастыри а опирають ся ему навѣтъ въ домѣ Божѣмъ. Хорошій ладъ, нема що казати, куда заведе онѣ православну церковь побачитъ, хто прожне лишъ скѣль роковъ. (Хто знає чому семінаристи мовчали: чи тому що не хотѣли послухати и оперли ся, чи може тому що по руски не умѣють. Намъ здає ся се послѣднѣ вѣрьдостойнѣйше, божѣ звѣсна рѣчь, що семінаристи учать ся жидѣвского (гебрѣйского) языка, а на рускій языкъ заказала консисторія имъ ходити, тому отцѣ духовный проповѣдуютъ въ церкви народови такі дива про Вознесєне: „Выгѣзала Иисусъ на гору и стала рыкати...“ або: „Выгѣзала — щєзла и здымѣдѣла...“ Редакція.)

(Залила рѣка Керешъ на угорщинѣ въ комитатѣ Бекешъ 20.000 морговъ; велика небезпечнѣсть грозить самому мѣсту Бекешъ. Въ Сатмарѣ завалилось 50 домѣвъ а подѣ Добъ стоить подѣ водою 10.000 морговъ поля.

(Заломивъ ся мѣстъ желѣзничій) коло Нового Парку, зѣткнувши ся зъ поѣздомъ поспѣшнымъ; згнуло коло 150 осѣбъ.

(Стипендіѣ руски) на університетѣ черновецкомъ отримали слѣдующі студенти академики рускі: Семенъ Выдинѣвскій сл. правъ, Иванъ Голота сл., пр. Антонъ Явецкій сл. правъ и Теофілъ Жуковскій въ квотѣ по 105 зол. рѣчно.

(Уже приѣвъ ся Народный стрѣй!) одповѣла одна панночка Русинка на торжествѣ въ честь паны въ Рогатинѣ, коли єѣ питали, чому взє нѣ одна панночка не убирає ся по народному. — Такъ такъ, рускій стрѣй приѣдає ся, руске слово не моднє, а рускій народъ простый, кудаже се панночкамъ любити? Ехъ дѣти, дѣти! Кѣбы то намъ взє разъ рускій хайбѣ приѣвъ ся щобы мы собѣ за нымъ ѣхали туды до Парижа, одки нѣчо не приѣдає ся!... Намъ бы було лекше.

Торжественне отворєне читальнѣ въ Качицѣ одбуде ся въ лат. Понедѣлокъ великодний, (2. лат. Априля с. р.) Передъ полуднемъ буде богослужєне и посвященє дому на читальню, а о 7 годниѣ музыкально-декламаторскій вечерокъ, котрый дадутъ мѣсцеві и черновецкі Русины. Чистый доходъ призначеный по половинѣ на читальню въ Качицѣ и «Народный Дѣмъ» въ Чернівцяхъ. Надѣмо ся побачити на сѣмъ вечерку всѣхъ Русинѣвъ зъ околицъ Качики.

(Сго Екс. п. президентъ баронъ Піно) выѣхавъ у четверъ (15. с. м.) до Вѣднѣ, де бувъ на аудієнціѣ у Цѣсаря, а зъ ѣдти повернувъ сего тиждня. Православный (!) суплєнты реальнои школы, котрымъ Консисторія одъ нового року упералась выплатити жалованє, удались телеграфично до п. президента и отримали вже зъ наказу министерства свою плату.

(Въ дѣлѣ управленія рускои правописи) выслала бук. рада школьна краева акта черновецкои комісії до Вѣдня міністерству, котре чей небавомъ уже порѣшитъ се пытане.

(Учительскій семинаріѣ) въ Чернівцяхъ перейдуть въ Маю с. р. до нового будынку при улици св. Троицы, що одбуде ся торжественно. Обширный огородъ около сен школы буде служити ботаничѣ и практичной господарчѣ. Въ сутеренахъ помѣщеніи будутъ робѣтнѣ ремѣсничѣ: столярскій, токарскій и сницарскій. Сими практичными заведеніями заслужила собѣ дерекція на признание, кобы ще только узгледнено больше краевіи языки, а й Буковина мала-бъ дѣйсныхъ народныхъ учителей.

(На надзирателя) школъ народныхъ въ повѣтахъ Сучава-Кимполунгъ предложила краева рада школьна надучителя въ Устю-Гуморы Ивана Ходаковского. Такожъ мають оддѣлити повѣтъ Вижицкій одъ Кіцманьского и повѣрити надзѣръ Григорію Туркевичу, надучителю въ Вижици.

(Михайло Пітей), президентъ суду карного въ Чернівцяхъ має подати ся на пенсію. Такъ принаймѣй голосять нѣмецкій и польскій газеты.

(Митрополича Консисторія) въ Чернівцяхъ зажелала въ писмѣ до краевой рады спенсіонованія директора гр. ор. школы реально д-ра Корна. Не знаемо, що споводувало консисторію до того кроку; такъ и. д-ръ Корнъ оддававъ все и всюды якъ наибольшій услуги румунизаторамъ отже и консисторіѣ черезъ то, що при кождѣй способності выстунавъ завзято проти Русинѣвъ и всего руского.

(Полякъ антикаръ) п. І. Голіховскій выдавъ выказъ (списъ) своихъ лѣдокъ и спеціальностей на языцѣ нѣмецкомъ и румуньскомъ а на рускій языкъ ба здаесть и на свѣй польскій мабутъ забувъ, бо намъ не доводилось его бачити! Такожъ патріотъ нѣвроку!

(Мѣщаньска руска читальня въ Чернівцяхъ), котра подъ управою деякихъ людей, що звykle себе за единыхъ рускихъ патріотѣвъ уважають, була зѣвсѣмъ подунала и одъ року 1884 не проявляла жадного житія; выдѣлъ не сходявъ ся на нарады и не скликавъ загальнаго збору щобъ читальню розвизати, ажъ ось заходомъ поважнаго руского мѣщанина п. Лѣснѣнского зѣбрали ся давній и новіи членны въ недѣлю 11. лат. Марта до салѣ дому церков. «Братства св. Тадея» и тамъ одбули ся загальніи зборы членѣвъ читальни. Зѣборъ покликавъ на тимчасового предсѣдателя п. И. Тиминьского а на секретаря п. Н. Кирчова. И. Тиминьскій въ довгой вступной промовѣ нояснивъ важность мѣщаньскои читальни и подавъ розвѣдку о нашѣмъ рускомъ мѣщанствѣ давиѣше а теперъ, згадавъ якъ мѣщанство наше тратило одно право за другимъ черезъ свою не-просвѣтѣность и рѣвнодушность, и вказавъ читальню яко одиноке ще средство для мѣщанъ и молодежи де могутъ просвѣчати ся и учити ся одыскувати потраченіи права. Хотъ выперли насъ зъ нашихъ мѣсць иншіи — то мы не тратьмо надѣѣ, говоривъ бесѣдникъ, одыскати ихъ, скоро просвѣтимо ся и наберемо силы живои. Одтакъ завозвавъ присутныхъ щобъ численно выписувались и выбрали собѣ новый выдѣлъ, котрый-бы лѣпше про читальню дбавъ, якъ дотеперѣшній. Члены нарадившись, выбрали выдѣлъ, до котрого увѣйшли панове: Иванъ Тиминьскій конц. фін. яко голова, Лѣснѣнскій властитель реальности яко заступникъ, проф. унів. Дръ Ст. Смаль-Стоцкій и П. Островскій властитель реальности яко касіеры, П. Кирчѣвъ редакторъ «Буковины» яко се-

кретаръ, Мицакъ яко бібліотекаръ, Ясеницкій власт. реальности яко контролѣрь, Ом. Поповичъ надучитель и Мезакъ — яко заступники. Наступили одтакъ иншіи sprawy и интерпеліяцїѣ въ котрыхъ забирали голосъ п. п. Дръ Стоцкій, Поповичъ, Лѣснѣнскій, Топущакъ, Кирчѣвъ и др. По сѣмъ промовивъ п. О. Поповичъ починаючи свою рѣчь: «До свѣтла и правды йдуть селяне, чогожь то ждуть ще нашій мѣщане?» и въ хорошѣй промовѣ поднѣсь потребу просвѣты у нашего мѣщаньства, плекане своего рѣдного языка, котрымъ мы величатись маемо а нѣколи нимъ не встыдатись, або его запѣзнавати, загрѣвъ присутныхъ горячими словами и желанемъ успѣха въ добромъ наново поднятѣмъ дѣлѣ, закѣнчуючи свою бесѣду рускимъ «Щастъ Боже!» Одтакъ красно промовивъ до серця унів. проф. Дръ Ст. Смаль-Стоцкій змалювавши яркими словами положене руского мѣщаньства, его силу и можность давиѣше а теперъ, его историчну дѣятельность и заслуги для Руси а одтакъ упадокъ. Всеми тому була причина неспѣдомость своихъ правъ, котру набуває ся лишь черезъ науку. Одтакъ розказавъ Дръ Ст. Смаль-Стоцкій якимъ чиномъ може поддвинугти ся мѣщаньство, котре, слибы братало ся зъ селянами и одушевляло всѣми рускими справами, брало живу участь въ народныхъ справахъ руски, хъмоглобы колись стати ся мурѣмъ противъ всякихъ ворожихъ змаганъ нашихъ противникѣвъ а для матери Руси подвалиною до еѣ могучости, славы, долѣ и волѣ до котрои добити ся можемо подъ покровомъ австрійскои династіѣ Габсбургѣвъ, бо они першіи дали початокъ вѣльности рускому народови въ Галичинѣ розвивати ся и просвѣчати ся, хотъ сен вѣльности велике число нашихъ братѣвъ, бо звикъ 20 миліонѣвъ Русинѣвъ въ Россіѣ не мають а загивають марно въ темнотѣ. Бесѣды обоихъ сихъ панѣвъ приняли зѣбраніи зъ одушевленемъ и гучными оплесками. Наконецъ п. Тиминьскій попрощавъ и закривъ загальный зѣборъ. Новый выдѣлъ ухваливъ уряджувати въ сали читальни Дѣмъ «Братства св. Тадея» улица Кушнѣрска число 10 що недѣлѣ одчиты для мѣщанъ и уряджувати поможности вечерки. Першій вечерокъ вокально декламаторскій зъ одчитомъ одбувъ ся въ минувшу недѣлю т. е. 25. марта, очѣмъ роскажемо въ слѣдуючѣмъ числѣ.

(Уніятского священника) дѣстали вже Ранчане, того самого котрого они собѣ такъ сподобали, о. Каратиньского зъ Черновець.

(Цѣны зѣбѣжа въ Чернівцяхъ.) Дни 27. л. Марта с. р. коштовали 100 кіло: пшеницѣ 6 зол. 65 кр. до 6 зол. 75 кр.; — жита 4 зол. 40 кр. до 4 зол. 80 кр.; — овса 3 зол. 60 кр. до 3 зол. 90 кр.; — ячменю 4 зол. 20 кр. до 5 зол. 25 кр.; — кукурузы 4 зол. — кр. до 4 зол. 90 кр. —

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

Въ читальни.

Коло стола сидять: Никифѣръ Просвѣтовичъ, старый учитель; Василь Поступокъ, начальникъ громадскій; Семенъ Назадюкъ, господаръ; Николай Лопатюкъ мельникъ; Павло Штудеръ, касіеръ громадскій; Федѣръ Заячикъ и Андрій Середный, господаріи.

Середный: Сусѣдо Василю, а чимъ вы такъ затурбовали ся?

Поступовичъ: Чого я затурбовавъ ся, пытаете? отъ того, що мы такіи бѣдніи.

Середній: Бѣдний?! чому бѣдний?

Поступнович: Тому, що насъ є въ Буковинѣ 250 тисячъ народу, а не можемо на одну хату скинути ся. Якъ бы кождый давъ лишъ по крейцарови, а мали бисьмо заразъ каменницю за 25 тисячъ левѣвъ. Тымчасомъ мы вже зверхъ двацять рѣкъ на народный дѣмъ збырасмо, та ледво чотыри тысячѣ зѣбрали и то не мы, самѣ але и другѣ намъ помагали, скажѣть же: не є то бѣднота?

Павло Штудеръ: Бѣднота, якъ бѣднота; але кажѣть скорше, що недбальство. Бо хотъ и яка мала громада якъ бы дбала, то складе ся и тымъ способомъ вже не одну церкву та школу бодай за кѣлька тысячъ збудовала. А насъ така сила, та бы не могла скинути на «Народный Дѣмъ»? то не яка инша причина, якъ тѣлько наше недбальство, и годѣ.

Лопатюкъ: Кажете, що черезъ бѣдноту нашу та черезъ недбальство мы не можемо до народного дому прийтти, а я скажу своє, що нѣ одно нѣ друге, але наша несвѣдомѣсть, бо нашъ христянинъ не є еще такій бѣдний, щобы не мавъ ѣтки дати крейцарь, якъ кажете, або зъ недбальства не хотѣвъ дати. Дастъ ѣнъ крейцарь, шустку ба и лева, якъ лишъ знає на що. А я мушу вамъ поправдѣ и самъ признати ся, що не знаю, що то має бути за «Дѣмъ Народный» и нащо єго потреба, хотъ вже перазъ за него чувъ.

Заячикъ: Николай правду кажутъ; я такъ само чувъ перазъ що тамъ, та тамъ, зѣбрали «мурашками» тѣлько а тѣлько на «Народный Дѣмъ.» А онѣгда бувъ я у Пентелея Богачевого на хрестинахъ тай подумавъ собѣ: ану най и я зробю ся мурашкою, та зберу що на «Народный Дѣмъ.» Але потѣмъ погадавъ собѣ що до того треба де що пояснити, бо якъ лишъ скажу на «Народный Дѣмъ», то може мене першѣй лѣпшѣй запитати: на який «Народный Дѣмъ?» — А я єму не потрафю розтолковать та еще сорому наберу ся. Та ѣ мусявъ залишити свою гадку.

Просвѣтовичъ: Зъ «Народнымъ Домомъ» має ся рѣчь такъ:, «Вы чули, якъ теперъ Павло споминавъ, що и мала громада старає ся, щобы мала свою церковь, свою школу, свою канцелярію громадску и т. д. Церква на те, щобы мали де Богу помолити ся, а школа на науку; канцелярія на справы громадскѣ и т. д. Тѣ будинки майже кожда громада має. Но цѣла сила нашѣго буковиньского народа не має до теперъ ще такой своей хаты дебы могла зѣйти ся и надѣ своеєвъ долевъ чи недолевъ поради.

Для тогожъ зѣйшли ся свѣтлѣ Русины на раду, и урадили такій дѣмъ складками збудовати. А що той дѣмъ цѣлому народови рускому служити має, назвали єго «Народный Дѣмъ.» На «Народный Дѣмъ» зѣбрано складками до теперъ чотыри тысячѣ и за тѣ грошѣ купили дѣмъ въ Чернѣвцяхъ, вартости 18 тысячъ ѣтже зъ довгомъ 14 тысячъ. Якъ сей довгъ силатимо, буде дѣмъ нашъ и зможемо єго на нашѣ цѣли уживати. А тѣ цѣли суть такѣ:

Выдає иза редакцію одвѣчає: Павло Кирчѣвъ.

1. Що въ «Народномъ Домѣ» мають всѣ рускѣ товариства нашѣ мѣстити ся якъ ось «Руска Бесѣда», «Руска Рада», «Союзъ» «Читальня» и т. д.

2. Тамъ мають ѣдбути ся нарады нашихъ людей о нашихъ потребахъ, кривдахъ и нашѣй будущности, въ загалѣ о доли нашихъ мужикѣвъ- хлѣборѣбѣвъ.

3. Бѣднѣ ученики мешкати и ихъ тамъ пѣддержувати.

4. Щобы кождый ретельный Русинъ, якъ до своей рѣдной хаты мѣгъ зайти, и тамъ за нашихъ людей про свою бѣду розповѣсти и зарадити ся.

Всѣ: А на таке то мы дамо зъ щирѣго сердца всѣ!

Иванъ Ивановъ.

НОВІ КНИЖКИ.

Выдаємъ «Просвѣты» у Львовѣ выйшла книжочка 103. пѣдъ заголовкомъ: Якъ робити грошѣ? написавъ Кирѣло Кахникевичъ.

Новѣ читальнѣ ѣ письменнѣй люде нашѣ повиннѣ всѣ вписати ся до сего славного товариства, котре за 1 зол. рѣчной вкладає дає кождѣму членѣви много прекрасныхъ и пожиточныхъ книжочѣвъ.

Плянъ Чернѣвцѣвъ зъ предмѣстами вельми хорошо и добре выготовленный мѣскимъ иккєнеромъ Людвикомъ Вестомъ, продає книгарня Г. Пардѣного по 1 зол. Оправленный примѣрникъ коштує 1 зол. 20 кр., на лубкахъ 1 зол. 50 кр., а на полотнѣ 1 зол. 80 кр.

Вѣдповѣдъ на критику «Жѣночѣго Альманаха» в «Зорѣ» р. 1887. Написала Н. Кобриньска. Чернѣвцѣ. 1888. Коштом і заходомъ К. Трильовского. — 8^е, стр. 16. Цѣна 10 кр. Оттакъ книжочку пустила въ свѣтъ издавница «Першого Вѣнка» въ оборѣнѣ своего издавнѣ. Прочитавши ѣ одно ѣ друге кличемо рускому жѣноцтву изъ щирѣго сердца: Боже, помогай до працѣ въ благо Руси и чѣловѣцтва, а славу руского жѣноцтва.

«Побратимъ», повѣсть Юрія Федьковича подала въ нѣмецкомъ переводѣ Чернѣвѣцка газѣта Bukowiner Rundschau Nr. 406.

Переписка Редакціѣ и Админістраціѣ.

Н. Т. Донисувателѣвъ просимо дарувати що не похѣщаємо. У насъ тѣлько матеріалу, що деякѣ навѣтъ дуже важкѣ доноси и згадки лишаютъ ся вже зложѣнѣ, ще ѣдъ попередного числа. — По-воли похѣстимо все.

Зъ печатнѣ Г. Чѣнна.